

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Sredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnin: se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

V nedeljo, 30. novembra

ob pol 11. dopoldne

== velik javen ==

Volilni shod

v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Volilci, somišljeniki, udeležite se vsi tega velevažnega shoda, na katerem se vam bodo predstavili kandidati narodno-napredne stranke za deželni zbor.

Izvrševalni odbor
narodno-napredne stranke.

Govor državnega poslanca dr. Ravniharja.

v držav. zboru dne 26. novembra t. l.

V seji državnega zbora dne 26. t. m. je govoril državni poslanec dr. Vladimir Ravnihar sledeče (po stenografičnem protokolu):

Visoka zbornica!

Dvojen povod imam, da sem se oglašil v tej debati k besedi. Eden izmed teh povodov je ta, da bi hotel tudi v tem trenutku zahtevati novo ureditev hišnonajemninskega davka. Vodja finančnega ministrstva, ekselencia Engel, je obljubil glasom nekega časopisnega poročila mojima klubovima tovarišema dr. Funku in dr. Rašinu, da bo v kratkem predložil novelo o hišnonajemninskem davku in sicer naj se to zgodi že sredi decembra. Povedal je tudi, v kakem pogledu si misli to noveliranje. Zopet naj se napravi polovičarsko delo. Mi pa smemo z vso pravico zahtevati, da se hišnonajemninski davek temeljito uredi, saj je splošno priznano, da ni nobeden davek tako globoko segajoč in tako krivičen, kakor ravno hišnonajemninski davek. Nobeno drugo premoženje nima tako visoke davčne mere, kakor hišnonajemninski davek, pri katerem je treba ra-

čunati z davčno mero 26 $\frac{2}{3}$ %, oziroma od celega prejemka z davčno mero 22%, med tem, ko odpade na vse druge davkoplačevalce mnogo manjša davčna mera. (Pritrjevanje.)

Drugi povod, da sem se v debati oglašil k besedi, je ta, da spravim tudi pri tej priliki pred to visoko zbornico vprašanje učiteljskih plač.

Sicer se razpravlja sedaj o znanih nujnih predlogih gg. poslanca Pacherja in drugih, ki imajo za predmet tudi ureditev učiteljskih plač, oziroma zahtevajo od države prispevek k bremenom, ki jih bodo morale nositi dežele za učiteljske plače. Gre za 20 milijonov kron in pri tem se stavi na vlado še v drugem oziru zahteve, da naj že enkrat reši to vprašanje. Žalostno znamenje časa je, da moramo prihajati pri tako važnem faktorju, kakoršen je za ljudstvo in za celo državo ravno učitelj, oziroma ljudska šola, s tako izrednimi sredstvi, ne morda, da bi izrazil svojemu prvemu kulturnoscu in kulturnemu delavcu posebno zahvalo in mu dali posebno plačilo, marveč da bi ga rešili in varovali gospodarskega pogoja in sedanji čas resnično obstoječe ujme. (Pritrjevanje.) Predno bi pa hoteli se lotiti katerega koli drugega socialnega vprašanja, bi ne bila samo potreba pravičnosti, nego gole človečnosti, da se resno poizkusimo rešiti to vprašanje. V prvi vrsti bi bila v to poklicana država, zakaj šola je državna zadeva, politikum je, kakor je rekla velika Habsburžanka. Država, ki si po členu 17. drž. osnovnega zakona iz leta 1867. lasti pravico šolo voditi, nadzirati in moistrovati, naj ima tudi dolžnost šolo vzdrževati.

V deželnem šolskem svetu, v okrajnem, da, celo v krajnem šolskem svetu se v polni meri uveljavlja državna oblast. Zlasti disciplinarna pravica je popolnoma v rokah državnih oblasti. Ali korelat k tej njeni gosposčini, vzdrževanje šole in učiteljstva, prepušča država drugim faktorjem. Trajno tako neprimerno razmerje ne more obstati. Zatorej se že splošno smatra, da naj k vsem pravicam država prevzame tudi vsa bremena. Tudi predstojajoča poročila poslanca Steinwenderja se krije s tem naziranjem. Deželna avtonomija se ob današnjem stanju stvari nič ne prikrajšuje, ker na eni strani je dr-

žava, kakor že omenjeno, že sploh v polni lasti vseh pravic, avtonomisti sami so se jih odrekli s sprejetjem državnega ljudskošolskega zakona, po drugi strani bi pa dežele, ko bi država prevzela šolska bremena, ne bile dajateljice, nego jemateljice. Ako bi hotel biti trivialen, bi omenil tukaj pregovor o podarjenem konju. In ako so že srednje in visoke šole v rokah države, zakaj ne tudi ljudska šola? (Pritrjevanje.)

Ravno zato je tudi živo pozdravljati nujne predloge, ki so sedaj v razpravi, ker morejo, če tudi morda neposredno, ne bodo imeli praktičnega uspeha, dati povod h končni rešitvi tega perečega vprašanja. Neposredni praktični uspeh teh nujnih predlogov se zdi v toliko dvomljiv, ker so ga prekosila posvetovanja in sklepi naučnega odseka v nekem konkretnem predlogu. Od naučnega odseka sklenjeni predlog se glasi glasom nam podanega poročila sledeče (bere):

Visoka zbornica naj sklene:

§ 55. zakona z dne 14. maja 1869. drž. zak. št. 62, oziroma z dne 2. maja 1883. drž. zak. št. 53, je razveljaviti po svojem sedanjem besedilu in se ima glasiti vnaprej:

§ 55. Ureditev zakonitega službenega prejemka učiteljev in način njegovega prejemanja se izvrši potom deželne zakonodaje, za kar veljajo sledeča načela:

1. Najmanjši prejemki, pod katere ne sme iti nobena šolska občina, naj bodo tako odmerjeni, da morejo učitelji prvega razreda in drugega razreda (podučitelji), neovirani od stranskih poslov posvetiti vse svoje moči poklicu in da morejo prvi vzdržati primerno tudi rodbino.

Kot taki najmanjši prejemki naj veljajo oni, ki gredo c. kr. državnim uradnikom XI., X., IX. in VIII. činovnega razreda z ozirom na službene prejemke in na pravice do pokojnine.

Vsak učitelj in vsaka učiteljica z izpričevalom o učni usposobljenosti za ljudske šole mora najmanj doseči — če ni bila izrečena po pravilno izvedeni disciplinarni preiskavi za gotovo predstoječa pomaknenja z disciplinarnim sklepom začasna nezmožnost, one stopnje prejemkov c. kr. državnih

uradnikov, katerim je pogoj za nastavitve obsovljanje kake srednje šole pri sledeči skupni službeni dobi: od začeta 4. do končnega 9. službenega leta prejemne stopnje (plača in aktivitetne doklade) XI., od začeta 10. do končnega 16. leta X., od začeta 17. do končnega 25. službenega leta IX. in od začeta 26. do končnega 35. službenega leta prejemne stopnje VIII. službenega razreda.

Kakor je videti, so nujni predlogi, ki so v razpravi, s tem predlogom skoraj popolnoma — razen v zahtevi državnega prispevka — enaki.

Toda habent sua fata libelli. Zdi se, da stališče vlade napram v naučnem odseku sprejetemu predlogu ne obeta ugodne usode.

Vlada je dala v naučnem odseku izjaviti (bere):

»O resni volji glede izboljšanja gospodarskega stališča učiteljstva v kraljevini Češki pač z ozirom na delovanje permanentne šolske komisije ni dvomiti.

Kot posebno, to smer zasledujočo zahtevo, ki se že leta izreka v vseh merodajnih faktorjem v deželnem zboru in deželnim odborom ter ministrstvu danih prošnjah in resolucijah, je smatrati željo učiteljstva, da naj se z ozirom na službene prejemke postavijo na enako stopnjo z državnimi uradniki XI. do VIII. činovnega razreda.

Pred vsem je dvomljivo, če bi ne bila deželna zakonodaja vsled okvirnega zakona, ki bi se oziral na to željo — in tak okvirni zakon bi morala biti izprememba državnega ljudskošolskega zakona — preveč vezana. V tem oziru ni pustiti v nemar, da je bila po današnjem besedilu § 55. ravno ureditev zakonitih prejemkov kot prerogativa deželne zakonodaje postavljena, med tem ko bi ostalo, če se posreči nameravana državnozakonodajna določba, za deželno zakonsko reditev le malo prostora.

Sploh pa so se te želje učiteljstva že deloma vpoštevale; tako n. pr. so na Tirolskem plače učiteljev v šestih največjih mestih že skoro natančno po vzorcu za državne uradnike spodnjih štirih razredov urejene. Zgoraj omenjena nova ureditev plač dunajskega učiteljstva je celo daleko prekora-

čila to od učiteljstva zahtevano mejo.

Kar pa se tiče generalne rešitve predmetnega vprašanja omenjene enakosti učiteljev in državnih uradnikov XI. do VIII. činovnega razreda, vlada v svoje obžalovanje ni v stanu zavzeti v tem trenutku decidanega stališča in sicer iz sledečih razlogov:

1. Pri izredni neenakosti sedanjih plač in sistema napredovanja učiteljev v raznih deželah, ni mogoče mehanično primerjati plač učiteljev v posameznih deželah brez uporabe primerjalnih statističnih dat glede stopenj prejemkov vseh v poštevi prihajajočih učiteljskih kategorij.

2. Za rešitev predmetnega vprašanja je neobhodno potrebno izvesti potrebne poizvedbe glede ugotovitve finančnih moči posameznih dežel.

3. Treba je tudi natančno določiti število učiteljskih oseb v razmerju s številom prebivalstva v posameznih kronovinah. Da pa bo mogoče zavzeti stališče napram sedanjim zahtevam učiteljstva, je vlada pripravljena iz lastne inicijative zahtevati potrebni statistični material od podrejenih oblasti in bo mogla povedati svoje stališče šele, ko bo napravljen shema o plačevanju in napredovanju.

To izjavo smo slišali že opetovano iz ust ministrskega predsednika, ko smo se oglašali pri njem zaradi ureditve vprašanja učiteljskih plač. Zopet mora služiti deželna avtonomija, da upraviči izgovor, dasiravno dvomim, ali je gospodu ministrskemu predsedniku, kolikor se da soditi po najnovejših dogodkih, deželna avtonomija tako zelo prirasla k srcu. Prava ljubezen to ni. Za izgovor pa je dobra.

S predlagano izpremembo § 55. pa avtonomija ne izgubi ničesar; saj to ni pravzaprav nobena izprememba, marveč samo preciziranje sedanjega besedila omenjene zakonske določbe. Če se po tej pravi, da naj bodo najmanjši prejemki taki, da morejo učitelji, prosti vsakih stranskih poslov svojo celo moč posvetiti poklicu in oženjeni učitelji vzdržati rodbino, ne more smiselno primerno in prav uporabljen imeti prvi odstavek § 55. nobenega drugega pomena, ka-

LISTEK.

Cerkvene miši.

Povest iz sedanjosti.

Spisal L. C.

(Dolje.)

Mladi Urh Čuk je v zaupanju do svoje prijateljice nji prepustil, da je spisala inventar in bilanco na čisto. To zaupanje se mu je pa tudi lepo izplačalo, ker se je iz inventarja in bilance, katere je spisala na čisto Rezika, na svoje največje veselje tudi res prepričal, da je napravilo konsumno društvo do sedaj že prav lep dobiček v znesku 1999 K 99 v, katera vsota je bila z rudečilom v bilanci izkazana kot čisti dobiček.

Sočasno se je lotil mladi kaplan tudi bilance pri posojilnici za Orehovlje in orehovljski kot in tudi to bilanco s pomočjo svoje Rezičke dokončal v najkrajšem času z najboljšim uspehom, ker je tudi le-ta bilanca izkazala na papirju prav lep čisti dobiček in to vzlic precej visokim ustanovnim stroškom.

Za vse to delo sta porabila mladi kaplan in njegova spretna pomočnica samo pičlih 5 dni, na kar je kaplan takoj sklical združeni seji od-

bora konsumnega društva in odbora posojilnice za Orehovlje in orehovljski kot in pri ti priliki predložil zbranim možakarjem sijajni bilanci obeh podjetij, kar so člani načelstva in nadzorništva z zadovoljnimi obrazi vzeli na znanje in na to z zadovoljenjem tudi podpisali, oziroma večinoma podkrižali obe bilanci kot pravilni in skladni s knjigami in inventarjem, ne da bi se kdo brigal za to, ako res soglašata bilanci z inventarjem in knjigami. Kdo bi si belil glavo radi takih malenkosti! V znak izredne zadovoljnosti nad ugodnim uspehom obeh bilanc so potem zbrani možakarji na stroške konsumnega društva in posojilnice za Orehovlje in orehovljski kot izpraznili marsikak štefan in pri tem mladega kaplana Urha kot nekakega odrešenika iz spon revščine in betežnosti ter vodnika k boljši bodočnosti povzdigovali do nebes. Z ozirom na izborni uspeh obeh podjetij takoj v prvi poslovni dobi se ni čuditi, da se zbrani možakarji niso mogli tako hitro ločiti in da sta bili ti dve združeni seji daljši kot vse dosedanje.

Na nasvet svoje prijateljice Rezičke je mladi kaplan Urh Čuk pisal takoj drugi dan nujno pismo oni zvezi, ki je imela po svojem revizorju izvršiti revizijo pri konsumnem društvu in posojilnici v Orehovljah ter v tem pismu prosil, da ne' se takoj

odpošlje v Orehovlje revizorja, da revidira konsumno društvo in posojilnico. V tem svojem pismu je tudi pristavil, da bode čez dva dneva poslal k jutranjemu vlaklu v okrajno mesto svojega voznika, s katerim se bode gospod revizor lahko pripeljal v Orehovlje.

Čez dva dni je res poslal mladi kaplan v okrajno mesto k jutranjemu vlaklu z vozom Franceta Srebrota, da od tam pripelje v Orehovlje revizorja. France Srebot ni prišel zastoj k vlaklu, ker se je z vlakom res pripeljal kot revizor še ne 24leten mož z veliko usnjato taško za spine in z zelo mogočnim nastopom. Komaj je mladi revizor izstopil iz vlaka in prišel pred kolodvor, kjer je čakalo več voznikov, zarjul se je mogočno nad vozniki: »Kateri je iz Orehovlj?« Mlademu Francetu Srebotu je oblastni nastop gospoda revizorja tako imponiral, da je ponižno snel raz glavo svoj klobuk in se ponižno približal mogočnemu mlademu gospodu z besedami, da je on poslan iz Orehovlj na kolodvor po gospoda revizorja iz Ljubljane.

»To sem jaz!« zadrhl se je mladi gospod in se vsedel na voz Franceta Srebrota, ki je takoj pogljal konja, da sta oddrdala proti Orehovljam.

Ko je prišel gospod revizor v Orehovlje, pričakoval ga je mladi kaplan v posebni sobi konsumnega

društva. Ko sta si stala nasproti mladi gospod kaplan in gospod revizor, sta se nekaj časa debelo gledala, nato se pa spoznala kot nekdanja sošolca iz nižje gimnazije. Seveda tako nepričakovan in nenaden sestanek po tolikih letih ni smel ostati brez malega slavlja. Priti je moral takoj na mizo štefan najboljšega in primeren prigrizek, katerim sta delala mlada prijatelja vso čast ob pripomoči Franceta Srebrota, katerega kot načelnika posojilnice nista mogla prezreti. Mlada prijatelja sta si prvi dan imela toliko zanimivega pripovedovati iz svojih mladih let, da niti nista utegnili misliti na revizijo pri konsumnem društvu in posojilnici. Drugi dan so pa oba boleli lasje, vsled česar je bilo treba dreti piko. Ko sta pa pregnala bolezen v laseh, se jima pa ni ljubilo iti na uradne posle, temveč sta rajše nadaljevala delo od prejšnjega dne pri čemur jima je hodil pridno pomagat France Srebot.

Mladi gospod revizor je pri ti priliki pripovedoval svojem prijatelju in sošolcu Urhu Čuku svoje zelo zanimivo življenje. Povedal mu je, da je nezakonski sin matere, ki je dolgo vrsto let služila pri nekem župniku, ki zavzema danes visoko mesto med cerkvenimi dostojanstveniki v deželi in ki je doslej zanj skrbel prav po očetovski. Ko je moral

gospod revizor radi slabih uspehov zapustiti nižjo gimnazijo, poskusil je svojo srečo kot vajenec v več poklicih, a vse poklice zopet zapustil, ker je nosil v svojem srcu prepričanje, da je namenjen za kaj boljšega in višjega. Ker pa svojega življenjskega poklica ni mogel takoj najti, je šel z 18 leti prostovoljno k vojakom, kjer je tekom svoje triletnje službe tudi res dosegel visoko dostojanstvo poddesetnika. Po končanih vojaških letih ga je pa mati spravila za pisarja v neko odvetniško pisarno, iz katere si je pa po kratkih mesecih ne preveč napornega službovanja s pomočjo prej omenjenega duhovnika pomagal k oni zvezi, kjer zavzema danes že odlično mesto revizorja. Pri zvezi so spoznali kaj hitro njegove odlične zmožnosti in ga vsled tega skoro tudi nastavili za uradnika. Ko je pa v svoji lastnosti kot uradnik pokazal naravnost izredne zmožnosti, so mu pa skoro poverili odgovorno, z tudi odlično mesto revizorja.

»Da sem postal revizor, dragi prijatelj,« omenil je v pogovoru s kaplanom mladi gospod revizor, »se imam zahvaliti edino svoji bistroumrosti in nekaki protekciji. Mojo bistroumnost je pa prvi spoznal oni cerkveni dostojanstvenik, pri katerem je moja mati svoje dni službovala kot kuharica in to dejstvo dokazuje le, da je moj očetovski prijatelj

kor da se naj dajo učiteljem sredstva, ki jim morejo jamčiti stan primerno življenje. In prejemki spodnjih 4 činovnih razredov državnega uradništva so ravno še zadostni, da morejo tvoriti standard of life, in naj bo tudi samo za ljudskošolskega učitelja. Draginja je zrasla v zadnjih desetih letih v splošnem za 150%, plačilne razmere v privatni in javni službi stoječih duševnih in manualnih delavcev so se morale ozirati na razmere, zato je le naravno, da se najnižji prejemki učiteljstva prilagodijo — kakor ni mogoče drugače tolmačiti zakonske določbe — tem sedanjim razmeram. Če se potem nekoliko nedolgo povedana zakonska določba, ki da povod k raznim samovoljnim razlagam, opiše po svojem pravem smislu, ni mogoče govoriti o kakih izjemah prvotnega smisla § 55. Tem manj se more govoriti o oktroiranju namram deželni zakonodaji, ker gre samo za to, da pride do popolne veljave prava volja zakonodajalca.

Predlog naučnega odseka je sedaj baje v finančnem odseku. Čas je že in mi zahtevamo energično, da se finančni odsek vendar enkrat oglasi in stavi dozorel predlog na dnevni red, razen če bi se ta zadeva rešila preje na kak drug način.

V razpravi je mali finančni načrt in takozvani zakon o preodkazilih. Pri posvetovanju glede zakona o preodkazilih so v odseku veliko govorili, da pridejo tekoči dohodki iz davka na žganje, ki se odkažejo deželam v prvi vrsti za izboljšanje plač, odnosno za regulacijo učiteljskih plač. Avtonomisti proti temu niso protestirali, dasi bi morali, če bi bili konsekvantni, to storiti. Za ta finančni načrt morajo služiti torej kot priprega učiteljstvo in državno uradništvo. Vsekakor pa pogrešamo v zakonu določbo, ki naj ukaže deželam, da uporabijo te preodkazne res tudi v zato določen namen. Vlada uporablja žalostno stanje učiteljstva za motivacijo finančnega načrta, kot vado za davkoplačevalce, pušča pa popolnoma odprto vprašanje, kaj naj se zgodi, če dežele ne bodo preodkazanih zneskov uporabile za določeni namen. V tem slučaju ne more pomagati razočaranemu učiteljstvu, ki nima svoje pravice zapisane, niti vlada, niti upravno sodišče in sploh nobena instanca. Upamo sicer, da dežele učiteljstva ne bodo goljufale in ga pustile obdeseti, vendar pa nismo tozadevno popolnoma varni posebno vočigled velikim stiskam, v katerih žive dežele in ta moment lahko uporabljajo kot izgovor. Poznam deželo, in to je Kranjska, o kateri dvomim, da bi uporabila preodkazane zneske v prid učiteljstvu. Vzroke za ta dvom bom navedel pozneje, omenim pa naj sedaj samo to, da bodo preodkazani zneski iz davka na žganje komaj zadostovali, da pokrijejo redni letni primanjkljaj dežele Kranjske.

Želeti bi bilo — in to željo izrekajo mnogi in jo tudi ponavljajo — da bi bilo v zakonu tudi natančno povedano, da naj se porabijo deželam preodkazani zneski v prvi vrsti za regulacijo učiteljskih plač, in sicer v tem in tem smislu in v tej in tej izmeri. Zato se ne sme kratkotalo pomesti raz prag socialno — demokratični minoritetni predlog, ki stremi za tem, da se vpelje šolsko — dotacijski zakon, v katerem naj se zakonito določi, kako visoki so ti preodkazani zneski in na kakšen način naj se uporabijo.

sam jako bistre in prebrisane glave. Kot revizor sem se pa obnesel naravnost sijajno. To je pa tudi naravno. Jaz imam bistre oči kakor jastrebi. Vse vidim takoj in meni ni mogoče prikriti nobene stvari. V tem so se prepričali tudi moji predstojniki tekom teh dveh let, od kar izvršujem težke revizorske posle. Sicer pa uživam tudi pri nas brezmejno zaupanje, ker se v pisarni valjajo okrog že izpolnjeni čeki, pa se še vendar nisem doslej nobenega poslužil. Vzlic svojim bistrim očem in znani svoji strogosti sem pa ostal v pravih mejah in cenim v polni meri izredno poštrevnost naše odlične duhovščine po deželi, ki postavlja vse svoje izredne moči v službo javnega blaga. Da bi tako poštrevnostni duhovščini nasproti kazal nezaujanje, mi niti na mar ne pride. Iz svojih bogatihkušenjem vem, da so zavodi, katere vodijo duhovniki, vedno v najboljšem redu, ker je njih poslovanje naravnost vzorno. Radi tega bi se po pravici smel smatrati za znak krivične nezaupnosti proti naši poštrevnosti duhovščini, če bi take zavode, katerim stoji na čelu duhovniki, ali so jim vsaj duša, sekiral z nepotrebnimi formalnostmi in malenkostnim dlakocepstvom. Nasprotno postopam pri takih zavodih vedno po načelu: kjer vodi zavod duhovnik, tam je najlepši red, tam je vzorno poslovanje, vsled česar bi bila moja revizorska poročila kri-

Pa, nočemo se udajati prevari, da tudi ta zakonska določba ne bo uzakonjena, ravnotako, kakor vemo, da ne bodo imeli nujni predlogi, ki so sedaj v razpravi, pozitivnega uspeha. Ti predlogi imajo več ali manj značaj resolucij; služijo v glavnem v to, da kažejo nujnost cele zadeve in da opozorijo vlado, da bi bil skrajni čas, da bi se vlada prav resno lotila te zadeve in da je ne odlašala več. Saj bomo videli, kako bodo dežele porabile preodkazne in če bodo hotele ugoditi upravičenim zahtevam učiteljstva. Če tega ne morejo, potem utegne miniti tudi skromnega kmečkega učitelja potrebnost, potem pa si bo vedel v družbi z vsemi drugimi, bodisi v javni ali privatni službi stoječimi nastavljenji, naj bodo to uradniki ali delavci, priboriti svoje pravice. (Čujmo! Čujmo!) Že danes apeliramo na dotične organizacije in jaz mislim, da nas v našem pričakovanju ne bodo goljufale, da bodo stale ravnotako kakor en mož, kakor da bi šlo za njih lastno zadevo in da bodo priskočile z vso močjo in energijo najbednejšim med bednimi nastavljenji v boju — ne morda za kak predpavico, marveč samo za človeka vredno življenje. Naj torej tudi debata o nujnih predlogih in debata o finančnem načrtu, ki se ima več ali manj baviti tudi s tem vprašanjem, izzvenji v trdo svarilo vsem merodajnim faktorjem, da naj se pravočasno spometujejo, da naj se spomnijo svoje dolžnosti namram širokemu ljudskemu sloju. Na javnih ljudskih in meščanskih šolah v Avstriji je delovalo 1908. leta 64.897 moških in 32.526 ženskih, skupaj torej 97.423 učnih oseb. Danes jih je gotovo še več. Če tudi odštejemo 18.000 učiteljev veronauka, moremo vendar trditi, da gre za blagor več sto tisoč oseb. In pri tem država ne more zapirati ušes, če pa noče videti in slišati, mora nesti tudi posledice svojega prav nonchalantnega vedenja namram tako prečnem vprašanju. Ta zadeva prav gotovo ne bo izginila več z dnevnega reda. (Pritrjevanje.)

V debati o nujnih predlogih se je v zgovornih besedah slikal pomen učiteljskega stanu za državo in ljudstvo, pokazali ste nam žalostno gospodarsko življenje in bedo našega duševnega domobranstva. Če sem se vendar osmelil izpregovoriti, se je to zgodilo, ker se mi zdi potrebno, da opozorim visoko zbornico na posebno žalostne razmere učiteljstva v slovenskih deželah, zlasti učiteljstvo na Kranjskem hodi svojo lastno trnjevo pot.

Iz tabele, ki jo imam pred seboj, je razvidno, da je učiteljstvo na Kranjskem z ozirom na plačilne razmere med vsemi kronovinami na zadnjem mestu. Začetna plača provizoričnega učitelja je sicer v eni kronovini, v Galiciji še nižja nego na Kranjskem, znaša 700 kron namram 800 kronam na Kranjskem, nasprotno temu pa je začetna plača definitivnega učitelja na Kranjskem v znesku 1000 kron mnogo za tozadevnimi dohodki v drugih kronovinah. Ravnotako je tudi plača meščanskega ali ljudskošolskega učitelja po 40. službenem letu neprimerno nižja nego v drugih kronovinah. Plača znaša za meščanskega učitelja 2760 kron, za ljudskošolskega učitelja celo le 2080 kron. V istem razmerju so tudi na srednjih stopnjah.

Vsak le nekoliko kvalificirani delavec ima boljše. Da, imamo celo

vična, če bi ne odgovarjala temu temeljnemu načelu. S tem mojim doslednim postopanjem je pa ustreženo tudi v polni meri onim gospodom, ki tako nesebično in poštrevno sodelujejo pri naši zvezi.

Tako je modroval mladi revizor in resnici na ljubo se mora priznati, da se je mlademu kaplanu pri tem modrovanju odvalil od srca težak kamen, kar ga je zaeno spravilo v tako dobro voljo, da se do pozne nočne ure ni mogel ločiti od svojega nekdanjega sošolca.

Šele tretji dan po krepkem zajtrku se je spomnil mladi gospod revizor svojih uradnih poslov, si dal predložiti inventar, obe bilanci in vse knjige, malo brskal po knjigah, malo pogledal med blagom in sešel številke v bilanci, s čemur je bil gotov v pičli uri, nato pa potrdil vse poslovanje kot vzorno in obe bilanci kot pravilni in soglasujoči s knjigami in drugimi pripomočki. Sijajni izid izvršene revizije pri konsumnem društvu in posojilnici sta mlada dva prijatelja v družbi Franceta Srebrna kot dostojanstvenika zalila pošteno z dobro kapljico, na kar se je kmalu po kosilu tretjdan odpeljal gospod revizor zopet na vlak, poprel se pa prav pristočno poslovil od svojega prijatelja Urha Čuka in od prodajalke Ančike, s katero sta se v tem kratkem času prav zelo sprijaznila. (Dolje pripodajanje.)

neverjetno se glaseč slučaj, da ima šolski sluga na neki mestni ljudski šoli v Ljubljani po regulaciji plač višje dohodke, nego vodja dotične šole. (Čujte! Čujte!)

Predležje poročilo o dohodari ni omenja, da se je šolski proračun v deželah v zadnjih sedmih letih povišal za 474 milijona, torej za 442 odstotka, obenem pa konstatira, da je Kranjska pri tem zvišanju na zadnjem mestu.

Navzlic vsem naporom, ki so se napravili od narodnonapredne strani v družbi z veleposlovstvom v deželnem zboru v svrhu zboljšanja ali regulacije učiteljskih plač, se ni moglo do danes ničesar doseči. Vsak poskus se je izjalovil vsled upora klerikalne večine deželnega zbora. In edini vzrok je ta: Večina učiteljstva je v naprednem taboru. Gospodari v ljubljanski deželni hiši so opetovano izjavili, da učitelji ne smejo preje pričakovati zboljšanja svojega položaja, dokler se ne bodo uklonili. Politični lumpje in hinavci naj postanejo, potem bodo dobili kot plačilo za svojo breznačajnost regulacijo plač. No, dozdaj se ni posrečilo podvrečati jih. Sicer je bilo par odpadnikov, toda velika večina je ostala trdna. Navzlic stradanju in bedi, navzlic siromastvu in persekucijam stoji na konci, s povzdignjeno glavo. Sicer siromaki, toda značajniki, pravi junaki!

In naš učitelj glede svojega delovanja ni med zadnjimi. Zmisel in ratio legis državnega ljudskošolskega zakona z dne 14. maja 1869. popolnoma vnoštevajoč, stoji naš učitelj na višku svoje naloge.

Pred kratkim objavljena statistika dokazuje, da se število analfabetov vsakih deset let zniža za kakih 10 odstotkov, tako da smo v tem oziru že več kronovin pustili za nami. Letna poročila deželnega šolskega sveta kranjskega morejo o strokovnem delovanju kranjskega učitelja izstaviti le dobra in pohvalna izpričevala. Tako se pravi v enem izmed zadnjih poročil (here):

»Stanje pouka je bilo na podlagi inspekcije sledeče: Zelo zadovoljivo na 63 šolah, to je 1579 odstotka, zadovoljivo na 200 šolah, to je 5012 odstotka, manj zadovoljivo na 41 šolah, to je 1028 odstotka, ne zadovoljivo na 8 šolah, to je 20 odstotka, inispiranih ni bilo 87 šol, to je 2181 odstotka.

Mnogo učiteljev kaže veliko stremiljenje po nadaljni izobrazbi in po zboljšanju svoje metode, vestno se pripravljajo na pouk in vodijo v to svrhu detaljne dnevnike.

V nrvnem in patrijotičnem oziru se velika večina učiteljstva korektno obnaša, vzbuja in goji čustva ljubezni in udanosti do domovine in do najvišje vladarske hiše s tem, da vporablja za to pri pouku vsako priliko in ima tudi v dneh, ki so pomembni za dinastijo in domovino, primerne nagovore na šolsko mladino ter prireja primerne šolske slavnosti.

Tudi obšekoristno delovanje mnogih učiteljev v službi humanitarnih institucij kakor tudi v poljedelskem in obrtnem interesu prebivalstva se mora pohvalno naglašati.

Stik med šolo in domom je v nekaterih krajih zelo živahen, vendar bi se pa mogel ustvariti še ožji, posebno v večjih krajih s prirejanjem roditeljskih večerov, poljudnih predavanj in poučevanjem ljudstva o vzgojevalnih vprašanjih.

V stanovskih vprašanjih vlada med nemškimi in slovenskim učiteljstvom najboljše sporazumljenje; sporazumljenje med kateheti in posvetniki učitelji bi moglo biti sicer čestokrat iskrenejše, vendar pa je le v nekaterih krajih skaljeno.

Nravno-verska vzgoja otrok je torej v najboljših rokah in vendar ne najdejo posredovalci te vzgoje v očeh svojih kruhodajalcev nobene milosti. En dokaz več za to, da se morajo pojmi religiozen, veren in klerikalen zelo narazen držati.

Pred par dnevi so med vas, spoštovani gospodje, razdelili brošuro, ki natančno opisuje bedo kranjskega učitelja. Brošura ima naslov »Dejanja govore«.

Prosim, gospoda moja, ne odložite knjižice, prečitajte jo pazno in čudili se boste, kako morejo še v 20. stoletju v kaki avstrijski kronovini vladati še take kulturne razmere, kakor se opisujejo v brošuri Kranjske. (Čujte! Čujte!) Da, facta loquantur, in jaz jamčim za to, ker poznam razmere iz lastne izkušnje, da v brošuri ni nič neresničnega, nič nepravilnega, da niti pretiranega nič.

Jaz vas ne bom zadrževal z njeno vsebino, le eno bi vam iz taiste navedel kot izgle.

V seji deželnega zbora dne 28. decembra 1911 se je sklenilo, da se dovoli neporočenim učiteljem, ki do-

tlej niso bili deležni draginske doklade 25 odstotkov od temeljne plače; razdeli pa jo naj deželni odbor po svoji previdnosti.

V seji dne 7. februarja 1912. se je nadalje sklenilo, da se more ljubljanskemu učiteljstvu zvišati stanarina za 50 odstotkov, tudi v tem oziru so dali deželnemu odboru pleinpouvoir.

Kako pa se je učiteljstvu porazdelila draginska doklada, oziroma stanarina, je iz brošure natančno razvidno. Draginsko doklado je dobilo 297 učiteljev in le 68 učiteljev, in še med temi je 8 frančiškanov in 6 katehetov, ki so vsi dobili 25odstotno draginsko doklado, dočim so posvetni učitelji dobili večino le 10odstotno. (Čujte! Čujte!) Iz seznama učiteljstva, ki je dobilo draginsko doklado in ki je označeno v brošuri, tudi lahko razvidimo, da se večina teh — to so oni, v brošuri s križem označeni, križani — nahaja v klerikalni organizaciji. Svobodna previdnost deželnega odbora je dobro napravila svoj izpit, vsaj fungirajo kot prisledniki župniki in klerikalni zapupniki po občinah. Še slabše se je godilo mestnim učiteljem v Ljubljani s stanarinsko doklado. Tu so dobili skoraj edinole člani klerikalne učiteljske organizacije. Tako n. pr. na I. mestni deški ljudski šoli od 11 učnih močij ni nihče drugi dobil stanarinske doklade, nego katehet, ki je dobil 25 odstotkov. Na IV. mestni deški ljudski šoli so dobili od 8 učnih močij stanarinsko doklado le katehet in pa učiteljica, ki edina poučuje na dotični šoli in ki je v klerikalni učiteljski organizaciji.

Pri teh razmerah, pri tej brezobzirnosti in brezvestnosti kruhodajalcev kranjskega učitelja se ne smete čuditi, gospodje, da je na Kranjskem število moških učnih močij vedno manjše. Učiteljšče se smatra le še kot neka pripravljalnica za finančno, železniško in pošto službo. Ali pa zapuščajo deželo, gredo kot učitelji v druge dežele. In ne smete se čuditi, gospodje, če človek izgubi pri očitanih razmerah vse poželjenje po avtonomiji. Hočejo le pomoč, hitro pomoč, naj pride od kogar že koli, in četudi od države; hočejo, da se odstranijo desolantne razmere, naj to omogoči kdorkoli.

Seveda, gosoda moja, so take razmere mogoče samo vsled močnega kulturnega zaostanka širših slojev prebivalstva. Tudi o tem vam lahko zapojem pesemko. Na Kranjskem imamo n. pr. Lurški studenec, katerega voda se prodaja za drag denar, imamo svetnike in čudodelnike, oziroma čudodenice. Šele pred kratkim se je ena taka pojavila, slavna Johanca iz Vodice na Gorenjskem. Posrečil se ji je čudež, da je krvavela iz Kristusovih ran. (Čujte! Čujte!) Vsak petek ob 3. popoldne, ono uro, ko je umrl naš odrešenik, je padla v somnabulno spanje in počasi je začela kri kapljati z rok, nog, iz prsi, tudi pod lasmi se je prikazala kri. Pobožno, številno od blizu in daleč dospelo občinstvo je klečalo okrog postelje. Potem so razdelili krvave cunje kot relikvije in amulete, seveda za drag denar. To se je godilo skozi mesece pred očmi oblasti, da, orožniki so morali celo med množico, ki je priromala k svetnici, delati red. To pa še ni pravo zlo; pravo zlo in neverjetno je, da je imela čudodelnica svoje bivališče v farovžu in da se je vršil petkov čudež pod asistenco župnika samega. (Čujmo! Čujmo!) Neki časopis je celo poročal, — ne jamčim za resničnost poročila, dasi se mi ne zdi neverjetno, da si je prišel knezoškof ljubljanski sam osebno po dve s krvjo oškropljeni srajci. (Veselosť.) Kakor reče, za to vest ne jamčim, da je resnična, res pa je, da je bil knezoškof o vsem podučen.

Karakteristično je tudi, da deželni glavar dr. Sustersič tozadevne interpelacije v deželnem zboru ni pripustil. Danes je Johanca zaprta. Razkrinkal jo je neki ljubljanski izvošček, s katerim se je peljala v ljubljansko klavnico, kjer je kupovala sveže telečje krvi. (Veselosť.)

Takih kulturnih slik bi vam mogel navesti še več. Pri predmetu, ki sem ga obravnaval, mi tvorijo samo dokaz, da je naše ljudstvo nujno potrebno probuje, nujno potrebno še elementarnega znanja, ki je posreduje ljudska šola. Za to pa potrebujemo prav gotovo strokovno izobraženega ljudskošolskega učitelja, kakršnega že imamo, pa še več, v prvi vrsti gospodarsko neodvisnega učitelja. (Pritrjevanje.) Samo od takega lahko pričakujemo plodonosnega, vzgoji mladine v šoli in zunaj šole posvečenega delovanja. Prost vsakega postranskega pridobivanja, prost vsega služabniškega dela, si bo vedel pridobiti pri prebivalstvu ono mero spoštovanja in oni respekti, ki gre ravno temu stanu. Učitelj naj bo prva oseba v svojem šolskem okra-

ju. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje. — Govorniku čestitajo.)

Somišljeniki!

Zapišite pravilno na glasovnico ime, stan in bivališče našega kandidata

Josip Turk

posestnik v Ljubljani.

Če se napačno napiše ime, izgubi glasovnica svojo veljavo.

Shranite legitimacije!

Volilce v Ljubljani in na deželi pozivamo, naj legitimacije za deželnozborske volitve v splošni kuriji skrbno shranijo, ker ni izključeno, da bo treba še enkrat na volišče pri eventualnih ožjih volitvah!

Tajništvo narodno-napredno stranke v W lfovi ulici šteč. 10 I. nadstropje je odprto vas dan. Kdor želi glede volitve, legitimacij, glasovnic kaka pojasnila, naj se tu oglasi.

Državni zbor.

Dunaj, 28. novembra.

Na vse začudenje je markiral v današnji seji državnega zbora rusinski poslanec Budzynovski zopet obstrukcijo. Kako to, se je vse poplaševalo, saj je vendar dosežen med Rusini in Poljaki kompromis. Dovtipen parlamentarec je skušal razložiti nepričakovano stvar, češ, posl. Budzynovski še ni čital današnjih listov in še ne ve, kaj se je med tem zgodilo. Pravi dejanski stan je nekoliko drugačen.

Poljsko-rusinski kompromis se tiče sklicanja gališkega deželnega zbora, kateri naj na podlagi vladine osnove, ki jo pa Rusini še niso jasno akceptirali, reši volilmoreformno vprašanje.

Rusini so sicer pripravljeni, da se dajo v onih točkah, ki so jih dosežali striktno odklanjali (število deželnooborniških mandatov, vprašanje dvomandatnih vol. okrajev itd.) preglasovati, toda oni imajo žalostne skušnje od lanskega leta in vedo prav dobro, da ruje gotova tajna struna še vedno proti vsakemu narodnemu sporazumu »na škodo konservativnega življa v Galiciji.« Iz previdnosti se torej ne odrekajo dosedajni taktiki in so postavili tudi načelo, da se sme v parlamentu sprejeti zadnja in važna predloga o preodkazih deželam še le takrat, kadar bo v Galiciji volilna reforma uzakonjena, oziroma vsaj za sankcijo pripravljena. — Rusinom se mora priznati, da je bila njihova taktika (seveda s stališča rusinskih narodnih interesov) jako spretna in uspešna. S pritiskom na parlament so si izvojevali najnujnejše narodne zahteve. Parlament ima na rešitvi poljsko-rusinskega vprašanja nesporno velike zasluge. Slovanske stranke, ki niso pristupile, da se rusinsko obstrukcijo »potlači« (kakor so to zahtevali Nemci) so pripomogle Rusinom. Pa ne le to; pripomogle so tudi doprinele silno važen dokaz, da se s pomočjo te toli obrekovane zbornice dajo uspešno reševati narodnostna vprašanja. Kar se je danes doseglo le s pritiskom, to bo mogoče jutri šlo že prostovoljno. Vsekakor pa so Rusini pokazali slovenskim strankam, kako se mora izvajati načelo »si vis pacem parati bellum.«

V debati o reformi dohodninskega davka so govorili danes razni manjšinski poročevalci, katerih predlogi stremijo večinoma za tem, da se nekatere preostre določbe predloge omilijo. Splošne pritožbe so naperjene proti fiskalnemu duhu, ki preveč celo osnovo in spodirva potrebne socialnopolitične in narodnogospodarske ozire.

Popoldne se je v parlamentu govorilo, da si je vlada skorajšne rešitve finančnega načrta tako sigurna, da bo predložila cesarju službeno pragmatiko že 1. decembra v sankcijo. To vest beležimo v karakteristiko razpoloženja.

Justični minister današnjega dne ne bo pozabil. Vsi njegovi plemoči niso pomagali, vsi izgovori, »da ni tako misli«, so izzveneli na prazno. Njegovi prijatelji Nemci so sicer prepričali, da bi se mu bila izrekla graja v ostrih besedah, toda le glede forme so obstoiale difference v stva-

ri si je bil celi odsek složen in ene misli. Na videz mila »kompromisna« resolucija poljskega posl. Steinhaus konstatira, da je justični minister prekoračil svojo službeno nadzorovalno pravico, to se pravi, konstatira, da je **Hochenburger porušil ustavne pravice**, katere čuvati in varovati bi bila njegova prva dolžnost. Res je, justični odsek bi bil mogel ministra ostrejšje, takorekoč preciznejše obsoditi. Večina za ostrejšjo resolucijo je bila zasigurana. Toda Hochenburger bi se bil morda izgovarjal, da gre za slučajno zmago političnih nasprotnikov in vesoljno nemstvo bi ga bilo proglašalo le za mučenika. Zato mu je izkazal njegov pokorni sluga, načelnik odseka prof. Waldner slabo uslugo, ko je na precej nekorekten način odredil glasovanje o najširšem in najmilejšem predlogu. Kajti ta predlog je bil **soglasno sprejet** in za njega je moral pod pritiskom občega ogorčenja sodnikov glasovati tudi Hochenburgerjev intimus poslanec Markhi! S tem je povedano pač vse. Ako se morajo Hochenburgerja otrsati že njegovi lastni sokrivci, potem baje za njega dvanaesta ura. Hochenburgerjevo ime se sicer vsak dan imenuje v parlamentu — seveda v slabem. Danes je pripovedoval zopet posl. Malik, koliko mora trpeti od ljudi in sodnikov, katerim je Hochenburger zaščitnik in pokrovitelj.

Kostanjevica in Krško!

Shod volilcev

bo

v nedeljo, dne 30. novembra

ob 3. popoldne

v Kostanjevici

isti dan ob pol 8. uri zvečer
pa v Krškem.

Na obeh shodih bosta govorila kandidat narodno-napredne stranke g. **Julij Mazello** in državni poslanec g. **dr. Ravnihar**.

Avstrijska delegacija.

V vojnem odseku je vzbudil govor delegata barona Becka posebno pozornost. Govornik je celo za večje zahteve vojne uprave, kakor jih predlaga v vojnem proračunu, proti temu pa je, da apelira vojna uprava za zgradbo zrakoplovov na privatno dobrotelstvo. Zvezna pogodba med dvema majhnima balkanskima državama, ki je bila te dni objavljena, je pokazala, da sta mislila oba kabineta celo na vojno z veselilo. Vsled tega je upravičeno oboroževanje. Končno opozarja na važnost sanitete ter konstatira, da zahtevajo infektivne bolezni v vojnah mnogo več žrtev kakor orožje.

V včerajšnji seji vojnega odseka je govoril vojni minister Krobatič. Izjavil je, da se trudi vojna uprava omejiti dvoje. Tudi drugi pomislek, da bronasti topovi ne odgovarjajo več svoji nameni, ne drži ter so se ti topovi izkazali kot izborni vojni material. Glede imenovanja pisarniških oficijantov za pisarniške uradnike omeni, da so te službe sedaj rezervirane za certifikatiste. V prihodnosti pa bo polovica mest pisarniških oficijantov rezervirana samo certifikatistom. Glede manevrov na Češkem noče odgovarjati ker je glasov državni osnovnih zakonov vodstvo in notranja organizacija vojske stvar cesarja in spadajo manevri pod poglavje vežbanja vojske. Izboljšanje železniških zvez z Bosno se je pokazalo na podlagi dogodka iz let 1908, 1909, 1912 in 1913 kot nujno potrebno. Žal ni bilo mogoče doseči normalnotrine železniške zveze Bugojno-Aržano-Split. Minister govori primerjaje o vojnih formacijah in konstatira, da stojimo glede pehote na zadnjem mestu. Glede števil baterij in topov stojimo pred Italijo, pač pa za vsemi drugimi vesilami, smo torej predzadnji. Vojno ministrstvo bo tudi zahtevalo poseben kredit za zrakoplovstvo. Kar se tiče opreme vojaštva za zimo, je bilo lansko leto zadostno za to preskrbljeno, pač pa se bo započeto delo nadaljevalo.

Končno je bil sprejet redni vojni proračun in začela se je debata o izrednem proračunu. Grof Clam-Martinic je izrekel zahvalo mejnim četam in poročal o izrednem proračunu. O porabi 17 milijonov za utrdbje, glede katere je interpeliral delegat Maštálka, vojni minister ni hotel ničesar odgovoriti. Tudi izredni proračun je bil sprejet. Danes pride na vrsto vojna mornarica.

Javen volilni shod v Skofji Loki

bo v nedeljo, 30. t. m. ob 5. popoldne na „Štemarjih“.

Govoril bo kandidat narodno-napredne stranke za mesti Škofja Loka in Kranj dr. Karel Triller.

Volilci, udeležite se tega shoda polnoštevilno!

O južni železnici.

Že šestokrat so pisali slovenski listi — zlasti strokovni železničarski — kake narodnostne krivice se gode pri državni in južni železnici, bodisi slovenskemu potujočemu občinstvu, bodisi slovenskemu železniškemu uradništvu, poduradništvu in osebju sploh. Kakor pa kažejo znamenja, bo v tem pogledu pri obeh železnicah še slabše; slabše vsled tega, ker so prišli na vodilna mesta južne in državne železnice ljudje, ki so javno člani »Südmarke«, »Schulvereine«, »Volksrata« itd.

Za danes vzemimo na rešeto južno železnico. — Z imeni »visokih« dunajskih gospodov pri južni železnici, z raznimi dragimi »liferanti« peska južni železnici, subdirektorji, personalnimi referenti, direkcijskimi kontrolorji itd. nočemo še priti v javnost, ker smo mnenja, da imajo ti gospodje še toliko čuta poštenosti in objektivnosti, da bodo vendar nehali biti eksponenti in valpeti »Volksratov«, ampak da bodo uvideli, da je južna železnica v prvi vrsti trgovsko podjetje, kapital pa — francoski. Mislimo, da bi se francoski akcionarji zelo, zelo začudili, ako bi se jim na ta ali oni način pojasnilo, da je vzrok vse mizerije pri južni železnici pravzaprav dunajska južnoželezniška uprava, katera meče denar pri oknu na cesto, »maže« razne visoke gospode z renumeracijami in podpira bogato nemška bojna društva: polovica Dunaja se vozi s prostimi ali režijskimi listi. — (veliko protekcijo imajo pri najvišjih gospodih južne železnice — tudi lepe »dame«) — in razna nemška društva vživajo vsemožne olajšave pri vožnjah, dobivajo kadar se jim zljubi posebne vlake, sestavljene iz najboljših in najprikladnejših vozov, med tem ko se vozi občinstvo južno od Maribora v tovrstnih vozovih, ali pa starih, varnost prometja zelo otežujočih osebnih vozovih. Francozi bi se zelo čudili, ako bi izvedeli, da je uradništvu po štajerskih postajah vse drugo prej, kakor pa železniško uradništvu južne železnice. — Vse to pustimo za enkrat, kajti, — ako se ne motimo — se nekaj kuha in se bode skuhalo v — francosčini.

Kakor omenjeno, hoče biti južna železnica eksponent »Volksratov«. Po navodilu »Volksratov«, kojih zvesti informatorji so nemški in nemškutarski železniški uradniki, ne sprejema južna železnica v zadnjem času skoro nobenega slovenskega prosilca več, češ, da nima prostora, in da je vse zasedeno, med tem ko je za nemške in nemškutarske prosilce, priporočene od »Volksrata«, vedno dovolj prostora.

Poglejmo malo po postajah, ležečih v slovenskih krajih! Tu vidimo Slovence le kot starejše uradništvo: revidente in adjunkte, asistente so že bele vrane, med tem ko aspirantov sploh ni. Najlepšo sliko dobimo v Ljubljani, glavni kolodvor. Tu vidimo pri prometu 7 revidentov, ki bodo v kratkem času spregli in šli k drugim oddelkom in 3 starejše adjunkte. Za vseh teh 10 moči pa je naraščaja samo 3, reci: trije starejši asistenti, aspiranta nobenega. — Ker tudi po drugih slovenskih postajah ni slovenskega naraščaja, železnica pa ne sprejme nobenega slovenskega prosilca, nastane vprašanje: »od kod bo prišel slovenski naraščaj?« — No, slavna južna železnica ima naraščaja dovolj, še preveč, toda Nemcev in nemškutarjev. In glej, za Ljubljano je že začela skrbeti. Predstavljena sta v Ljubljano dva nemška asistenta iz nemških postaj. In ker uprava ne sprejme več Slovencev, bode priromal v Ljubljano polgoma nemški naraščaj, in nastali bodo tudi v Ljubljani in po slovenskih postajah za slovensko potujoče občinstvo tisti srečni časi, kakor so po progah od Zidanega mostu proti severu naprej. Prišli bodo časi, da se slovensko občinstvo sploh ne bode moglo posluževati javnih prometnih naprav južne železnice, ne da bi ne bilo žaljeno in insultirano, ker se občinstvo ne bo moglo sporazumeti s slovenskega jezika nevesčim uradništvom in osebjem, plačevalo bo globe, ker bo stopalo v nepravne vla-

ke, ne bo dobivalo pravih in razumljivih pojasnil, razumelo se ne bo ne z uradništvom, ne z voznim osebjem — nemškimi železniškimi sprevodniki. Res lepi časi se bližajo naši domovini. Godilo se bo, kakor se je zgodilo pred kratkim v neki slovenski štajerski postaji, kjer je hotel ubožna, priprosta slovenska ženica oddati kovček v Križevce na Hrvaškem. Nemški uradnik ni hotel umeti slovenskega jezika. Naglal je priprosto kmetko ženo v Zidani most, češ, mi postaje Križevci ne poznamo, pojdite v Zidani most, tam so »windische Beamten«, tam bodo morda sprejeli blago. In ženica — hočeš ali nočeš — morala je s kovčkom na glavi romati v oddaljeni Zidani most, da je mogla pošiljatev oddati! Nebeške razmere!! Nemško in nemškutarsko uradništvo se bode vgnzdilo povsod, in pri južni železnici sploh ne bo dobil nihče več nobene službe, tudi osebje ne, ako ne bodo prosilci Nemci. Naši ljudje na domači zemlji bodo samo še dobri za drva sekati ali pa iti čez lužo s trebuhom za kruhom. Nemško uradništvo že dela na to. Pred kratkim je prišel neki slovenski zavirač v slavno postajo Pragersko. Zavirač se je javil službo imajočemu uradniku slovensko, Ker je pa bil nemški uradnik — ne normalen, — nahrulil je slovensko paro, da mora govoriti nemško; ker zavirač ni bil po »hochdeutsch« zmožen nemščine, poslal ga je domov brez službe, češ, da ni za rabo, in ga poleg tega še naznanil. V Nabrežini, na skalnatem Krasu, je tudi neka blaga nemška duša, katera je naznanila slovensko govorečega sprevodnika. Sprevodnik je bil kaznovan z eno krono. Javnost, kje si? Poslanci, kje ste? Ali se vam ne smilijo vaši rodni bratje in sinovi. Ali se vam ne smili revno, priprosto potujoče ljudstvo? Ali hočete res trpeti, da se bo smatralo vas in slovenski kmet — kmetica od nemškega uradništva za manj vredno ljudstvo, ki se bo tudi pri nas šikaniralo na vse načine in mu tudi denarno škodovalo. Ali bodele trpeli, da bo tudi v slovenski Ljubljani nemško južnoželezniško uradništvo smatralo pošteno naše ljudstvo iz Gorenjske, Dolenjske in Notranjske »für dumme Krobaten«, kar že sedaj delajo nemški mariborski sprevodniki pri osebnih vlakih, katerim je vsak slovensko govoreč kmet — kmetica »dummer Krobate«, in ga vtakne v najzamazanejšje, do zadnjega kotička napolnjene kupeje! Javnost, poslanci, dvignite se vendar!! V postajah, kjer biva slovensko ljudstvo, zahtevajte slovensko železniško uradništvo, pa ne samo na postaje, tudi k direkcijam, inspektoratom, sploh na najvišja mesta morajo priti v pravičnem razmerju s številom Nemcev slovenski višji uradniki. Tu ni nobenega političnega ozadja, to zahteva interes slovenskega potujočega občinstva, čast naroda, pa tudi osebna varnost potnikov, ker je obče znano, da so ravno slovenski uradniki v vseh strokah najbolj trezni, vestni in pridni uradniki! Poslanci, podpirajte slovenske narodne strokovne železničarske organizacije. Poslušajte tožbe »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov« in »Zvezo jugoslovanskih železničarjev«, poslušajte jih, tu bodele dobili gradiva za vaše interpelacije, da se vam bodo ježili lasje. Pri upravah južne in državne železnice je nakopičenega gnoja, da je groza. Javnost pa zahtevaj povsod in odločno slovenskega uradovanja, slovenskih listin in tiskovin, piši na postaje, inspektorate, direkcije slovensko, pritožuj se zoper vsako nepravilnost, netaktnost in surovost od nemškega uradništva in nemškega osebja. Pritožuj se čez zamazane in zanemarjene železniške postaje, železniške voze, čez kužni smrad, ki ga najdeš po zaduhlih čakalnicah, straniščih, garderobah in skladiščih, čez perone, čez »gnoje« tire, po katerih moraš lažiti, in si v vednem strahu, da te ne zagradi železniški stroj ali voz, ker generalna inspekcija vidi vse drugo, samo tega ne, kjer bi občinstvo lahko dobilo kugo ali kolero, kjer bi se lahko pohabilo za celo življenje! Generalna inspekcija avstrijskih železnic bi lahko preskrbelja že davnaj marsikateri naši postaji lepše in poštenješe lice; na noben način bi pa ne smel več stati »častitljivi« ljubljanski južni (glavni!) kolodvor, pravi škandal južne železnice in sramota za ljubljansko mesto! Prav na tiho povemo — urbi et orbi —, da stoji celo poslopje južnega kolodvora v Ljubljani na gnoju (človeškem blatu); pripetile so se že »eksplozije« človeškega blata na tem kolodvoru, in če preje ne bo dobila Ljubljana novega južnega kolodvora, tedaj takrat gotovo, ko se bo sploh vse vdrla, ali pa bo vojaška uprava pobrskala po smrdljivih podzemskih rovih, no, potem pa adijo Stern, Tonini i. dr.!

V Ljubljano sta tedaj prestavljena dva nemška asistenta, oba slovenskega jezika nezmožna. Vprašamo slavno, nepristransko (?) upravo južne železnice: »Kje so vaši »principi«, vaši poštini (!) pomisleki, ki jih imate tako pogosto pri slovenskih prosilcih? Ali ste že pozabili, da je moral slovenski kompetent, ki je hotel priti v Gorico, napraviti skušnjo iz italijanščine?? Ali ste pozabili, da se je odvrnilo slovenskega prosilca za postajo Sezana, češ, da ni zmožen italijanščine!! — Slavna uprava! Ali v Ljubljani ni treba znati slovensko? Zakaj pošilja deželne jezika nezmožno uradništvo in osebje: nadsprevodnike, sprevodnike, zavirače itd. v slovenske postaje, v deželno glavno mesto, v Ljubljano? Zakaj ne sprejmeš v aspirantske službe slovenskih prosilcev, ki čakajo na sprejem že eno in dve leti in jih ne pošlješ v Ljubljano? Nepristranska uprava, zakaj ne uslišiš prošnje slovenskih železniških uradnikov na progi, ki prosijo v Ljubljano, so zmožni obeh jezikov, imajo tudi v Ljubljani ali njeni bližini svoje revne starše, sorodnike in znance. Mnogo jih ima tudi za šolo godne otroke itd. Uprava! Zakaj tega ne storiš? Odgovor je kratak: »Ker tega ne pusti Volksrat!«

Volilci! Somišljeniki!

Shranite volilne legitimacije za slučaj ožje volitve! Kdor je izgubil glasovnico, jo dobi v tajništvu narodno-napredne stranke. Kdor izgubi legitimacijo, naj se pobriga za duplikat.

Vsa pojasnila daje tajništvo narodno-napredne stranke Wolfova ulica 10, I. nadstropje.

Vipavci o drju. Peganu in klerikalcih.

(Dopis z Vipavskega.)

Med prvimi Sokoli vipavskimi je stopal — oče Peganov, takrat še naprednjak. Toda Peganček je rasel in z njim stroški za šole, blagopokojni oče Pegan, pošten krojač, ni mogel vsemu kaj. Takratni dekan vipavski je zapazil zadrego in je kupil — dušo. Oče Pegan je izgubil prijatelje, sinček Peganček pa je študiral. Ne vem, če zna ceniti Peganček očeto vo žrtve; za boro podporo v prid sinu je pustil vse, kar mu je bilo prej sveto; ubogo očeto vo srce pač ni slutilo, da je vcepila ta plemenita neznačajnost kal koritarstva...

Dr. Pegan je tedaj Vipavec, preok se vrača iz Ribnice v domovino, da govorim o Mohamedovi priliki. V oblakih prahu, med grmenjem deželne avtomobile je prišel v Št. Vid, sprejet od Uršiča (»wi viel Prozent?«), otvarjat mlekarne in postaviti — Peganovo kandidacijo. Račun že plača dežela!

Sklical je Pegan tudi vipavske župane, da jih podučijo, kako Madžari volitve delajo in kako v Albaniji porotne liste sestavljajo.

Naj bi dovolj o teh pripravah za eno sveto politično smrt. Pomenimo se raje, kaj pomenijo klerikalci in z njimi dr. Pegan za Slovence sploh, za Kranjsko in Vipavsko posebej.

Klerikalci so danes največja ovira v razvoju Jugoslovanstva, katerega rešitev bi bila spas Slovenstva. Klerikalci mešajo namreč pojme veroizpovedi in narodnost tako, da bi katoliški Nemci in luterš-Nemci po nauku naših klerikaletov ne smeli biti en narod.

Nadalje se zdi Krekom in Šusteršičem ogromni proračun kranjski »preberaški«, kakor so rekli dobesedno. Gosodarsko pač ni, z ogromnimi milijoni graditi smešne električne centrale, ki ne bodo nikomur toliko posvetile, kakor nam Vipavcem, da homo videli pognati Tschermacke v »luknje za pse« (oprostite, da rabim Krekovo primero); gospodarsko bi bilo n. pr., s hitro regulacijo Vipave primeroma ceno iztrgati povodnemu možu milijone kvadratnih metrov zemlje ter jo napraviti rodovitno. Uspeh mora presegati vporabljen sredstva, to je prvo gospodarsko pravilo; kdor z javnimi sredstvi drugače ravna, ta ni narodni gospodar, ta je narodov slepar! Če se zdi »arabskim žrebcom« (Krekova primera) in požlindrancem naša dežela preberaška, naj se zde volilcem preberaški tudi ti kandidati, ki beračijo za mandate, ali bolje, ki beračijo za težke deželne desetisočake, da si krase svoja privatna stanovanja; naj se zde preberaški ti ljudje, ki beračijo za nepotrebne dijete, ko hodijo z avtomobili na agitacije; naj se zde preberaški profesorji moralike, ki so tako ubogi na morali, da žensko najprej rabijo, a jo potem psujejo

s psovko, ki bi najbolj pritikalala samim.

Vipavci so najdalje klubovali klerikalcem; bili so tisto sokolovo gnezdo, ki je bilo previsoko za črno zmijo. No, ta je toliko časa žrla in žrla, da je zrasla tudi do tega gnezda. Pa še je ostalo dovolj sokolov živih, da preženo ostudno črno kačo, ki zastruplja deželo, ki zlorablja vero v kupčije, da polni korita.

Ne verujte zopet priliznjem besedam zapeljive kače, da najdemo izgubljeni raj. Vzdignite se vsi, ker gre za čast domovine, da izbrisemo madež ponosnega Jugoslovanstva. Naši meči so volilni listki in kanoni naša slovenska zavest. Naša zmaga postane zgodovinski mejnik, za katerim smo pustili suženjstvo, kakor so mejnik Balkancem zadnje zmage nad Turkom.

Da se Slovenci okrepimo, da bomo v zgodovini kaj pomenili, zato gre zdaj, zato naprej! V boj ne proti veri, kakor bdo kričali, ko jim stopite na rep, proti zlorabi in proti korupciji v boj!

Vipavski gospodar.

Somišljeniki narodno-napredne stranke na deželi!

Pozivamo vas, da oddaste v ponedeljek pri volitvah v splošni kuriji svoje glasove kot en mož samostojnim kmetiskim kandidatom!

Izvrševalni odbor
narodno-napredne stranke.

Štajersko.

Delavni Roškar — kje si? Poročali smo svoj čas, da je kupila že začelkom tega leta naša hranilnica neko malo hišico v trgu kot stavbišče. Z veseljem in zadoščenjem pozdravili smo ta korak v nadi, da bo se končno vendar enkrat zdramil Roškar — glava tega zavoda — iz svoje nedelavnosti. Naše nade se še dozdaj žalibog niso obistinile. Pretekla je cela stavbna doba in danes je slabše kot kdaj. Med tem ko »naš Roškar« nič ne dela, napravila je »Südmarka« v svoji hiši celo vrsto malih stanovanj, kamor so se morale zatekati tudi one slovenske stranke, katere je vrgel Roškar iz hranilnične hiše na cesto. To je do sedaj edino delovanje Roškarija, katero smo res videli. Zakaj se ne stavi hiša? Je mogoče za zavod boljše, če mu leži 10.000 K neplodno zabiti v stavbišču, od katerega nima nikdo ničesar? Ali še mogoče vedno strahši po glavah nekaterih ideja nakupa »Golobove« hiše. Tukaj pokaži Roškar, če hočeš sploh kaj delati. Kako bi naj verje! kdo tvojim besedam o tvojem delu na Dunaju, ko te ja vidimo doma le lenariti. Na dan Roškar — z delom.

Hud poper za orjaka Roškarija. V nedeljo, dne 23. novembra 1913 vršilo se je pri Sv. Benediktu slavnostno blagoslavljenje in otvoritev društvenega doma. Iz šest metrov dolgega in tri metre širokega hleva napravil je tamošnji kaplan takozvani društveni dom, katerega je prišel blagoslavljal sam dr. Hohnjec iz Maribora. O pomenu blagoslavljanja slične društvene strankarskim namenom posvečene skromne kajbice se sicer ne bomo prerekavali z »bodočim škofom«, vemo samo, da slična profanacija svetega obreda gotovo ne more biti v povzdigu ugleda cerkve. Na tem posvečenem prostoru razkoračil se je istega dne tudi naš orjak Ivan iz Wagnitza ter na debelo in široko skušal farbat svoje poslušalce, kaj je vse napravil in dosegel na Dunaju. To nesramno farbanje razkažilo je enega izmed poslušalcev tako, da je vstal in na ves glas zaupil orjaku: »En dr... si napravil!« Slab začetek v blagoslovljeni hiši. Da so že radi lepšega morali postaviti neljubega kritika na zrak, je umljivo. Neznano nam je samo, ali je moral dr. Hohnjec tako oskrunjen hlev, pardon, »dom« na novo blagoslavljal ali ne, ko je prvi blagoslov tako malo zalegel. Z veliko napetostjo pričakujemo, ali bode Roškar tožil omenjenega kmeta radi razžaljenja časti, še bolj pa na dokaz resnice, katerega bode le ta nastopil za svoje besede.

Blamirana »Südmarka«. V svoji preveliki skrbi za dobrobit spodnještajerskih Slovencev spravilo je gorji navedeno društvo k Sv. Lenartu med drugim tudi sedlarja najčistejše nemške pasme, po imenu Franc Puckschitsch. Ime, na videz slovensko, pa je le slovenska popačenka, kakor Ambrožič od Ambrustschütz. Puckschitsch pisal se je poprej baje Bogenschütz. No ta Bogenschütz pa ni izpolnil v njega stavljenih nad, marveč je v njem zavrela

podedovana lovska kri — a to ne več na staromodno divjačino, marveč na nekaj bolj modernega — na bicikle in motore. S prav lovske zvišajoč lovil je večinoma po nemških gajih in to tako dolgo, da je dne 22. novembra vlovil v Mariboru pred okrogno sodnijo osem mesecev težke ječe. Pri tej priliki prišlo je na dan, da je to že radi goljufije in tatvine težko kaznovani človek, tedaj na vsak način izvrstna pridobitev. Krasen dokaz za plodono naselejško politiko društva »Südmark«. Za Spodnji Štajer je dober vsak falot, če le trobi v nemški rog.

Ugodna jesen na Bizeljskem. Gospica Pepica Levstikova iz Orešja nam je poslala šopek cvetočih jagod in zrelih malin, katere je nabrala na prostem, kljub temu, da je naletaval že sneg. Tudi drugih pomladanskih cvetlic je v izobilju.

Braslovče. Za nedeljo nameravano ponavljanje igre »Cvrček« se iz posebnih vzrokov ne vrši.

Odgovorni urednik »Deutsche Wacht« Gvidon Schidlo obsojen. V četrtek se je imel pred okrajnim sodiščem v Celju in sicer pred svetnikom Rojcem zagovarjati odgovorni urednik »Deutsche Wacht« Gvidon Schidlo na podlagi obtožbe, katero sta vložila po svojem odvetniku dr. Kukovcu pristav Južne železnice Ernest Vargazon in c. kr. poštni asistent Franc Zmazek, oba iz Zidanege mosta. Obravnava bi se imela sicer vršiti pred celjskim prototnim sodiščem že v jesenskem zasedanju (meseca septembra), toda znano je, da je obtoženi urednik znal zavleči zadevo s tem, da je vložil brezuspešen ugovor zoper obtožbo na graško nadsodišče in ravno tako brezuspešno prošnjo za določitev druge porote na najvišje sodišče na Dunaju. Junjaški dr. Ambrositsch, ki je kot splošno znano, pravi urednik »Deutsche Wacht«, je pa zlezal pod klop in njegov slavnati odgovorni urednik Schidlo je trdil, da ni bral razčlajljivih člankov proti Vargazonu in Zmazeku. Ker dokaza resnice obtoženec ni upal nastopiti, nastopila sta dokaz člankove lažljivosti obtožitelja sama ter je pričevanje vseh zaslišanih prič dognalo nedolžnost obtožiteljev, katerima se je v »Deutsche Wacht« očitalo, da sta hotela podkupiti nemškutarskega gostilničarja Krajskega pri Zidanem mostu ter da sta ga zmerjala za »svinjo« in mu grozila z bojkotom. S tem sta dobila obtožitelja zadostno zadoščenje ter sta slednjič predlagala, naj se kaznuje urednik v smislu svojega zagovora, češ, da članka ni prebral, zaradi zanemarjanja uredniške pozornosti, k čemur je pristojno celjsko okrajno sodišče. Bil je Schidlo obsojen na 3 dni zapore ali 30 K globe.

Boj dveh nemških konkurentov v Celju med seboj. V četrtek se je vršila pred celjskim okrajnim sodiščem zanimiva razprava zaradi razžaljenja časti. Tožil je mariborski trgovec s petrolejem Hans Machorko celjskega veletržca Roberta Zanggerja, ker je ta pisal 22. avgusta trgovcu Errathu v Mokronogu pismo, s katerim očita Machorku, da je vsled znižanja petrolejskih cen oškodoval interese trgovstva in povzročil jako klavrne razmere, vsled katerih bodo »kake kreature« izsesavale ob času kartela trgovce in odjemalce. Robert Zangger je nastopil za svojo trditve dokaz resnice, kateri se mu je po ponesrečilu dognalo se je namreč po zaslišanju prič, po knjigah in po korespondenci, da je Robert Zangger že meseca avgusta, predno je omenjeno pismo pisal, ponujal petrolej po 29 K 75 v hl, dočim je prodajal Machorko vseskozi po 30 in 31 K. Dognalo se je nadalje, da so poprej Robert Zangger in njegovi celjski tovariši prodajali petrolej za višje cene, 40 v liter. Ko je pa začel prodajati Machorko za 31 in 30 v liter, znižal je Zangger ceno celo na 28 v in pozneje na 26 v. Zangger je pri obravnavi povedal, da vsled tega trujajo trgovci po več tisoč kron izgube na mesec, nasprotno je pa obtožitelj Machorko trdil, da ima pri svojih petrolejskih cenah še zmiraj lep dobiček. Zangger je bil končno obsojen zaradi razžaljenja časti na 100 kron globe, ozir. 10 dni zapore.

Iz Celja. Na prošnjo Celjskega pevskega društva je predaval v sredo zvečer skladatelj dr. A. Schwab v Čitalnici o bratih skladateljih dr. Gustavu in dr. Benjaminu Ipavcu. Dr. Schwab nam je podal v širokih, markantnih potezah sliko delovanja teh dveh znamenitih slovenskih glasbenikov in na pregled starejša naše glasbene literature sploh. Poslušalstva se je nabralo jako veliko, zlasti pevk in pevcev. Bili smo predavatelju za njegov krasen in res podučen govor prav hvaležni. Iz te stroke bi bilo prav na mestu še več predavanj.

Iz Smartnega ob Paki nam poročajo, da je priredila ženska C. M.

podružnica minulo nedeljo pri Steblovniku veselico z dvema diletantskima predstavama, ki je jako dobro uspela. Gostom iz Šoštanja, Braslovč in Letuša, kakor tudi domačinom gre za obilno udeležbo prisrčna zahvala.

Pridna »Straža«. »Straža« v zadnjih številkah neprestano popravlja svoje napade na dr. Kukovca. S kislim obrazom sicer — pa kaj se če! Je sitno, če mora kdo samega sebe tolči po zobeh.

Drobne novice. Prestavljen je oskrbnik jetnišnice pri celjskem okrognem sodišču Franc Pacal v Trident. — V Gradcu je bilo pri nadomestnih občinskih volitvah iz 2. razreda brez boja izvoljenih vseh 5 nemškonacionalnih kandidatov. — V Studencih pri Mariboru so bili pri ponovnih občinskih volitvah v torek izvoljeni zopet s slovensko pomočjo socialisti. — Iz Slov. Bistrice. Okrajni zastop je dal nasaditi ob cesti v Zgornjo Bistrico sadna drevesca. V eni izmed zadnjih noči je pa nekdo okoli 30 drevesc potrl in odrezal. To je hudobija prve vrste. — Umrla je v Cirkovcih mati celjskega prof. Beraniča, posestnica Uršula Beranič, stara 71 let. — V St. Janžu na Dr. p. Neki kmečki fant Kregar je v gostilni vsled neznanega prepira porinil kmečkemu fantu Mundi nož v prsa. — V Ptuj je prišla policija celo bando tatov, ki so hoteli krasti na katarinskem sejmu.

Volilci!

Kdor še ni dobil legitimacije, naj jo gre iskat na c. kr. deželno vlado (vhod Simon Gregorčičeva ulica)!

Roroško.

Aretirali so v Borovljah 32letnega, že večkrat kaznovanega puškarja Albina Wieserja, ker je zlorabljal neko šletno šolarico.

Poboj. V Malem Šentvidu je sunil med pretepom nekdo z nožem hlapca Tomaža Wassertheurera v desno uho. Ostrina je prerezala uho in prodrla globoko v ušesno votlino. Mož je kmalu po dobljeni poškodbi umrl.

Najden skelet. V Julijskih Alpah so našli, kakor poročajo iz Beljaka, skelet, na katerem so še precej dobro ohranjeni gorski, težko podkovani čevlji. Tudi je ostalo še nekaj obleke. Nekateri so mnenja, da je to skelet dunajskega turista, asistenta Južne železnice Otona Gschladta, ki se je ponesrečil pred 11 leti in katerega kljub daljšemu iskanju niso mogli najti. Čevlje in dele obleke so poslali Gschladtovemu očetu, ki živi na Dunaju, če bo morda spoznal predmete kot lastnino svojega sina.

Kako se vabijo ljudje v Ameriko. Neki mladi posestnik, oženjen, iz velikovškega okraja, je dobil pismo brez podpisa, v katerem se slika Amerika kot paradiz, posebno za Avstrijce. Le čež meo, samo da pride od Vidma (Udine), pa je dobro. Od tam naprej mu ni treba skrbeti niti za vožnjo. Pismu je bil priložen mal listič. Ta listič mora begunec v Vidmu zatakni za klobuk kot znamenje za one, ki ga čakajo tam. Mož se ni dal premotiti, možno pa je, da je bilo razposlanih več takih in da se kdo vse, da na te limanice in se s tem prodaja v ameriško sužnjost.

Volilci! Somišljeniki!

Zglasite se, predno greste na volišče, v naprednem volilnem lokalu zaradi kontrole!!

Primorsko.

Goljufije pri melioracijskem zakladu v Ogleju. Pred okrognim sodiščem v Gorici se je vršila včeraj zanimiva obravnava proti risarju Feliks Fischerju, ki je ogoljufal s ponarejenimi kolki in listinami melioracijski zaklad v Ogleju za veliko vsoto. Obtoženca je zagovarjal dr. Stanich, ki je bil vsled nedostojnega obnašanja med obravnavo obsojen v globo na 20 kron. Fischer pa je bil obsojen na dve leti ječe. Obtoženec in zagovornik sta vložila ničnostni pritožbi.

Samomor častnika. Iz Gradišča poročajo, da se je ustrelil nadporočnik stroljnega oddelka 11. lovškega bataljona Franc Gennars. Zadel se je v srce in kmalu nato umrl. Bil je 31 let star, doma iz Szegedina. Vzrok samomoru še ni znan.

Dijaške demonstracije v Trstu. Stavka dijakov v Trstu se razširja. Število stavkajočih se vedno boli

množi in ti mladiči hočejo, obodreni od nekaterih laških mogotcev, med temi tudi od župana, ustrahovati celo mesto. Dijakom so se pridružile večraj tudi dijakinje. Stavki so se pridružili tudi dijaki srednjih šol. Okoli 7. ure so prišle pred šolo deputacije stavkajočih in so pregovorile učence, da so se pridružili stavki. Učence višjih razredov deklarskega liceja so odpuščene, učence nižjih razredov pa so ostale v šoli. Pred šolami, kjer je nastal večkrat velik hrup, je nastopila policija, ki je aretirala več dijakov, ki so prigovarjali učence in učence k stavki. Okoli 9. ure dopoldne so se zbrali stavkajoči na Velikem trgu. Od tam so poslali deputacijo k policijskemu ravnateljstvu s prošnjo, če smejo prirediti demonstracijski obhod. Policija je stavkajočim obhod dovolila. Na čelo sprevoda se je postavilo 200 dijakinj, njim pa so sledili dijaki raznih šol. Sprevod se je nato pomikal po ulici Stadion, čez Korzo in Veliki trg, kjer so se ponovile glasne demonstracije za laško univerzo. Danes pričakujejo v Trstu laške visokošolce - mučenike iz Gradca. Za jutri so sklicali dijake v gledališču Rossetti zborovanje po § 2.

Odvzete davčnega urada mestnemu magistratu v Trstu. Laški listi vedo, da se je finančno ministrstvo premislilo in da ne bo odvzelo mestnemu magistratu davčnega urada, kar bi se bilo moralo zgoditi že z novim letom. Ta vest ne odgovarja popolnoma resnici, kar smo že mi tudi poudarjali. Pač se vrše na pristojnih mestih tozadevna pogajanja, ki pa še niso končana.

Tihotapstvo s saharinom. Na Reki so našli v pristanišču 30 zabojev, ki so bili napolnjeni s saharinom. V vozniških listih je bilo označeno, da so v zabojih datelji. Zaboji, ki tehtajo 150 kg, so prišli iz Malte in so namenjeni v Marmaro in od tod v Bukovino. Naslovljeni so na špedicijsko tvrdko S. W. Hofmann na Reki. Po novem zakonu je določena kazen za to kvantiteto na 30.000 kron.

Somišljeniki!!

Shranite legitimacije skrbno za slučaj ožje volitve!!

Jeseniške novice.

Čim dalje lepše reči pridejo pri novi šoli na beli dan, v čim dalje lepši luči se kaže, kako nesramno se je gospodarilo z občinskim denarjem, ko se je sprejel sedanji načrt nove šole. Za dahes omenimo samo par malenkosti, ker ostalo hranimo za poznejši čas. Pri stanovanju šolskega sluge so pozabili v načrtu napraviti vrata. Se le, ko so zidali, so uvideli, da šolski sluga ne bo mogel skozi okno skakati v svoje stanovanje. V proračun so pozabili staviti vse železne vezi, šele ko so zidali, so videli, da jih manjka. Pripomnimo le, da glavne stvari šole obelodanimo v poznejšem času, da se bodo jeseniški in savski volilci za glave držali in se od čuda križali, kako je mogel pod predsedstvom župnika Skubica krajni šolski svet odobriti take načrte.

Za ta denar, kar bo stala šola, ko bo enkrat dograjena, se bi dalo napraviti res lepo, moderno in vsem zahtevam ustrezajoče poslopje, ne pa tako skrpucalo. Tako n. pr. bo v kletih in stanovanju šolskega sluge v deževnem času vedno voda, da bi se lahko s čolni vozili in redile ribe, spomladi bodo pa lahko brili žabe. Ali bi se za ta denar res ne dalo napraviti kaj boljšega?

Najlepši dokazi za vsekega, še za tako zaslepljenega, da pri novi šoli smrdi od nebes, so pač sledeča fakta, ki se ne dajo utajiti. Tedanji predsednik Skubice je odstopil, ker ga je bilo njegovih dejanj vseeno sram, ko je spoznal, kako jo je s svojo zagrizenostjo, neumnostjo in zlobo zavozil, da ga bodo kleri še znanamci. Arhitektu Peezu se je odvzelo vodstvo in nadzorstvo gradbe ter se je poverilo vladnemu inženirju, kljub temu bo pa Peez dobil 10.000 kron (reci deset tisoč kron). Priča tudi, kako da smrdi, so komisije, ki prihajajo dan na dan in jih bo treba tudi plačati.

Klerikalci so se pokazali povsod kot mojstri gospodarstva. Deželno gospodarstvo je tako zavoženo, da ga v trideset letih ne bodo mogli zboljšati, pri naši novi šoli je pa Skubica tako delal s tisočaki in jih metal okoli sebe, kakor bi iz nebes leteli in na travniku rasti ali pa kakor bi jih nosil Miklavž kot orehe in lešnike.

Zakaj ne bomo volili več Pibra in Pogačnika? Ta dva poslanka nista v deželnem zboru napravila še prav ničesar za naš okraj. Župnik Piber dela le za svojo malho, kar Bohinjci

prav dobro vedo, vitez Pogačnik je pa previsok, da bi se brigal in menil za naše koristi — za koristi nas navadnih delavcev in kmetov.

Zakaj še ne bomo volili kandidata S. L. S.? Zato ker nimamo nobenega povoda. Prvič je dosedanj klerikalni deželni zbor premenil občinski volilni red, po katerem nima veleposestnik in sploh davkoplačevalec prav nobenih pravic, ako bi slučajno ne bil izvoljen, zastopati svoje interese v občini. Vsled novega občinskega volilnega reda so prišli sami kimovci S. L. S. na krmilo. Večji davkoplačevalci in obrtniki so se pa pri tem popolnoma preizirali.

Vsled tega so klerikalci večinoma v vseh občinah pri volitvah zmagali, vsako pritožbo, prošnjo nasprotno stranke je dosedanj klerikalni deželni zbor zavrnil. Glej pritožbo o zadnji občinski volitvi na Jesenicah, tičoč se I. volilnega razreda. Šele upravno sodišče na Dunaju je razveljavilo I. razred, a nemška roka je tu vmes posegla in mi smo tam ostali, koder smo bili pred 2 letoma.

Zastopniki S. L. S. v našem občinskem odboru so nas terorizirali in nas še danes terorizirajo. Preganjajo nas, prepovedali so nam plesne veselice in druge, prava španska inkvizicija vlada danes pod zaščito dosedanjega klerikalnega deželnega odbora, osobito na Jesenicah.

Pa ne samo to. Jeseniški klerikalni odborniki pod zaščito deželnega odbora S. L. S. preganjajo neusmiljeno po dr. Peganu, advokatu in odborniku dežele, vsakega naprednjaka. Po nedolžnem so spravili zadnji čas naše somišljenike v kehe, niso se jim smilili družinski očetje, matere, nedolžni otroci, požrli so jim vsled tega šhte, navezali so jim na vrat klerikalnega advokata dr. Pegana itd. za nič in zopet nič. To je prava krščanska ljubezen do bližnjega, ki jo prakticirajo danes pristaši S. L. S.!

Jeseniška klerikalna šparksa preganja neusmiljeno vsakega naprednjaka, ako ima ravno slučajno pri njej posojilo, seveda tudi v slučaju ako natančno spolnuje svoje obveznosti. Brez vzroka prodaja njih posvetva. Ne ozira se na nedolžne otročiče, matere, stare matere očetov, brezsrčno jih na cesto vrže, reče so brez strehe in kruha. Ali je to krščansko, ali so to ljudski prijatelji? — Fej takim izkoriščevalcem delavskega stanu!

In to so naši fajmoštri, kaplani in farški podrepaniki. Klerikalni delavec je farški pomagač in obenem, kar je najpodlejšega, uničevalec svojega sobrata, — trpina in družinskega očeta! Fej in še enkrat fej!

Prvega decembra leta 1913 obračunajte delavci, kateri niste farški podrepaniki temeljito s to gospodo in otrebite se jarma, kateri vas že mori desetletja, s tem da voli vsak kot zastopnika v deželnem zboru, priprostege kmeta in prijatelja delavstva gospoda Antona Kržišnika, posestnika v Žirovnici na Gorenjskem.

Naš kandidat gospod Anton Kržišnik je z nami, davkoplačevalcem, kakor z delavcem. Ako se bodo kmetu bremena zljajšala, bo tudi delavec, uradnik, obrtnik itd. ceneje živel. Prvi se mora kmet boriti, delavec ga naj pri tem podpira. Ena roka umiva drugo, obe pa obraz. Tu ni treba več besed, bodimo edini in obeta se nam boljša bodočnost.

Fajmošter pa ne orje, samo žanje in če orje, ne orje sam, ampak delavec, ki je navadno ravno v farovžu najslabeje plačan. Hlapec kakor dekla, mežnar kakor ministrant, to so njegovi sužnji in ako mu ne parirajo, brez pardona jih zapodi vsak trenutek iz blagoslovljenega farovža. Delavec, ti bi se zahvalil, ako bi s teboj tako ravnala tovarniška gospoda!

Otresimo se sedaj jarma in španske inkvizicije, ki je zopet priložnost, ne dajmo se slepiti od raznih kimovcev in zatirancev nedolžnih družin. Ne dajmo se več v roke črnihov, kateri nas samo radi vidijo po kekah in družino stradati, dajmo jim odgovor z bičem, s tem, da volimo vsi kakor en mož našega prijatelja kmeta gosp. Antona Kržišnika. **Potem bo na dan 1. decembra leta 1913. zmaga naša.**

Pevsko društvo »Sava« je vpriporilo pretečeno nedeljo zanimivo igro »Dolski župnik«. Ta igra se je tako izborna igrala, da je vredna vse pohvale in priznanja cenjenim igralcem. Na večstransko zahtevanje se je društvo »Sava« odločilo ponavljati to igro v nedeljo 30. t. m. ob 3. uri popoldne na gledališkem odru pri »Jelenu«. Opozorjamo na to posebno naše cenjene somišljenike in obiskovalce savškega gledališča iz okolice in jih vljudno vabimo k številnem obisku. Pri predstavi sodeluje

I. delavski orkester kapelnika g. Modreta.

Kandidat za splošno kurijo

narodno-napredne stranke je

Josip Turk

posestnik v Ljubljani.

Volilci! Slovenci! Napišite pravilno ime, stan in bivališče našega kandidata!

Dnevne vesti.

† V zadnjem trenutku! V ponedeljek bodo stopali na volišče volilci splošne kurije. Ako bodo vsi, ki jim je v resnici pri srcu blagor ljudstva in ki se zavedajo, da je klerikalno gospodarstvo prava poguba za deželo in njeno prebivalstvo, storili svojo dolžnost, ni dvomiti, da bo izid teh volitev za klerikalce tak, da bo mahoma prenehala strahovlada, ki so jo v zadnjih letih inavgurirali na Kranjskem. Zato je treba, da se vsi napredni in protiklerikalni elementi vzpričo volitev združijo k skupnemu delu in zlasti zadnje dni napno vse sile, da pridobe na svojo stran čim največ volilcev, ki bodo v ponedeljek z glasovnico v rokah protestirali proti neznosnemu klerikalnemu gospodarstvu. Največ se v tem oziru lahko stori v nedeljo, ko je agitacija najlojža in tudi najuspešnejša. Somišljeniki, porabite zadnjo nedeljo za podrobno agitacijo od moža do moža, predvsem pa pazite na župnike in kaplane zadnji dan in zadnjo noč pred volitvami. Bodite jim neprestano za petami, da ne bodo mogli popisovati in zamenjavati glasovnic. Dognano je namreč, da so še vselej doslej ti blagoslovljeni agitatorji v zadnji noči podrli to, kar so preje naprednjaki s trudom sezidali v ljudskih masah. Zato pravimo še enkrat: Pazite budno pred vsem na župnike in kaplane kot najnevarnejše in najpredrnejše klerikalne agitatorje in bodite jim neprestano za petami. Če storite to, je že dober del uspeha zagotovljenega!

† Zasluge za prezidavo ljubljanskega kolodvora si sedaj v vsilo hočejo prilastiti klerikalci, dasi niso za to prezidavo zganili niti z mazincem. Mestna občina ljubljanska se je že leta in leta trudila in drežala, da doseže to prezidavo, takisto je tudi ravnatelj Ivan Hribar v državnem železniškem svetu vztrajno in energično delal na to, da se to vprašanje končno reši tako, kakor je v interesu Ljubljane in vse Kranjske. Kočno pa je stavil dr. Karel Triller v zadnjem zasedanju deželnega zbora nujni predlog, v katerem se poziva vlada, naj nemudoma ukrene vse potrebno, da se brez odlaganja prične z deli glede prezidave ljubljanskega juž. kolodvora. Skupnemu delu vseh teh faktorjev se je posrečilo izposlovati da se je vlada vendar enkrat odločila resno pričeti s pripravami za zgradbo velikega centralnega kolodvora v Ljubljani, ki je postal nujno potreben, čim se prične s prometom na belokranjski železnici. Kakor rečeno, so se klerikalci za to vprašanje brigali toliko, kakor za lanski sneg. Ker pa je s to stvarjo slučajno zvezana tudi vožnja kamniškega vlaka z južnega kolodvora, so se klerikalci sedaj, ko je stvar aktualna in ko se je vlada enkrat per to discrimina rerum odločila, da se vendar enkrat loti perečega vprašanja, polastili vse zadeve z očitnim namenom, da bi iz nje kovali političen kapital za svojo stranko in za svoje kandidate. Zato je »Slovenec« sedaj iztaknil, da sta glede prezidave južnega kolodvora intervenirala pri oblasteh Povše in dr. Vinko Gregorič ter srečno dosegla, da se je vlada resno lotila rešitve onega vprašanja, dasi v resnici ni niti Povše, še manj pa dr. Gregorič s prstom ganil, da bi se pospešila ta zadeva. Toda dr. Vinko Gregorič je sedaj kandidat v mestni skupini Kamnik-Radovljica-Tržič. In ker se ne more postaviti s prav ničemer, kar bi ga moglo priporočati volilcem, se je sedaj oprjel edine bilke, ki mu je na razpolago, in kriči, da je on izposloval prezidavo ljubljanskega kolodvora ter s tem dosegel, da bo tudi kamniški vlak vozil z južnega kolodvora. Toda vse te njegove »zasluge« so samo pavovo perje, saj je vsemu svetu znano, da je prezidavo južnega kolodvora dosegla mestna občina ljubljanska po svojem bivšem županu in članu drž. železniškega sveta Hribarju, neposredno pa je vplival na pričetek del dr. Karel Triller s svojim nujnim predlogom v zadnjem zasedanju deželnega zbora.

† Lampetovi popravki so ta teden vzbujali veliko smeha v Ljubljani. Lampe in koritarji, ki mu dajajo pri teh skrupulih, se sa izletili

popravljanja s tako vmeno, da izdajajo celo popravke, katerih sploh niso opravičili izdajati. Disciplinirani advokat dr. Pegan bi jim res lahko šel na roko, da ti nerodnosti ne bodo še drugih ljudi spravljali v zadrego. Škofa so že osmešili. Da ima škof velikanske dolgove, to je znana stvar; vsak drug človek s takimi dolgi bi moral iti v konkurz; v Avstriji veljajo seveda za škofo izjemne postavbe, kakor tudi za blagoslovljene »Kinderverzahrerje« in tako se nihče od poklicanih faktorjev ne zmeni za škofove dolgove. V interesu klerikalizma bi torej bilo, da se kar mogoče malo čuje o milijonskih dolgovih ljubljanske škofo. Toda Lampetu ne da žilica miru. Še o škofovih dolgovih je izdal »popravek«, dasi v to ni legitimiran. Je pač taka natura. Vse kar počenja, spominja človeka na nekdanje zelo »slavnega« šimpanza v Schönbrunnu ki je občinstvu neprenehoma jezik in zadnjico kazal. Lampe tudi ne dela nič drugega.

† Iz cvetličnega vrta Lampetovih laži. Notica v »Slovincu« z dne 24. novembra t. l. pod imenom »Završnica« dokazuje, koliko je deželni odbor že prihranil na Završnici. Najprej podaja neke račune o interikalnih obrestih. Takim računom, ki jih napravi dr. Lampe brez vsake kontrole, tudi pohlevni bralci »Slovenca« več ne verjamejo, kakor tudi ne verjamejo, da se dr. Lampe na zgradbe električnih central sploh kaj razume. Lampe je bivši kaplan in doktor sv. pisma in modrijani, ki so razlagali temelje kerščanstva, niso razlagali temeljev električnih central. Zato pa: česar se Janezek ni učil, tudi Janez ne zna. Saj je ravno zgradba na Završnici najbolj jasni dokaz njegove popolne nezmožnosti. In kakšne druge prihranke je on še napravil na Završnici, čujte in strmite! »Slovenec« piše: »Rov se je zgradil po zimi 1911 do 1912. Tisto zimo tudi ni bilo snega, vsled česar se je prihranilo vsako kidanje snega med delom.« Sedaj pa veste, inženir Čermak je postal naenkrat tudi geolog in je našel, da se v rovu tudi lahko kida sneg. Ker pa je v rovu le zemlja in ni snega in ker je ventilacija preskrbela narava, je deželni odbor prihranil 70.000 kron. »Železnega materiala pa deželni odbor lansko leto ni hotel naročiti, ker je vedel, da bo vsled vojske cena železa padla.« Saj železni material še sedaj ne rabite, počakajte še eno leto, potem prihranite še 70.000 kron več. Saj še jez ni izgotovljen in napake, ki so se pokazale pri rovu in pri jezu, so take, da je vprašanje, če se bodo dale sploh popraviti. Rov je namreč v primeru k jezu postavljen za cel meter prenizko, treba bo torej jez za cel meter dvigniti. In jez? Saj vemo, kaj je z njim; kopljejo se rovi, da bi našli temelj. Pri tem kopanju se bodo posušili Lampetovi izmišljeni prihranki tako, kakor so se že posušili njegovi možgani.

† Ljubljanski okoliščani, pozor! — Sleparije klerikalcev! Klerikalci razpošiljajo po ljubljanski okolici s strojem pisane pisma, v katerih neki volilni odbor vabi volilce, naj volijo »naprednega« kandidata Mihaela Dimnika. S tem hočejo ujeti kakega kalina. Klerikalci namreč prav dobro vedo, da noben pošten in zaveden človek v ljubljanski okolici ne mara Miheta Dimnika, ki še nikdar ni v deželnem zboru ust odprl v korist prebivalstva ljubljanske okolice. Zavedni okoliščani bodo v ponedeljek volili poštenjaka in vzornega gospodarja Andreja Kneza, posestnika na Viču.

† Volilcem v Spodnji Šiški. Še enkrat opozarjamo na današnji volilni shod pri Moharju, ki se prične točno ob 8. uri. Pokažite s svojo obilno udeležbo, da je Spodnja Šiška napredna trdnjava. V ponedeljek pa oddajte kakor en mož svoje glasove samostojnemu kandidatu Antonu Knezu, posestniku na Viču. — Volilna lokala v ponedeljek sta pri Moharju in pri Štepcu.

† Vič. Naše cerkvene miši in podgane. Neprestano se podajajo ta teden vrata farovža klepetavi Solnčev Janez, Peter Rekar, kamnosek Šusteršič in Krakovec z Viča. Solnčevemu Janezu ne zamerimo, ker ga poznamo, da ga že zapuša pamet in da je samo cunj in rokah patrov, da ž njim brišejo klerikale prah z viških spovednic. Rekar Peter, Šusteršič in Krakovec pa dobro vedo, kaj delajo; zato je največja umazanost od njih, da opravljajo in obrekujejo na svojih agitacijah moža, kateri je že marsikateri Vičan in Vičanko spravil do kruha ali mu pa pomagal v stiski. Kaj pa je koristil Vičanom Dimnik, kaj so koristili patri, ki vodi te gnusne napade na splošno pri-ljubljenega kandidata Kneza? Še dva sta kuhana in pečena v farovžu: Ravnikar in Gorjup, vulgo Lorenčkov Francel. Ta dva pa že lahko imenujemo cerkvene podgane, da ne bodeta razžaljena, če bi ju uvrstili

med male miši. Ravnikar bo našim bralcem že zadostno znan. Novo od njega je, da zadnji čas pošilja zlagane resolucije deželnemu odboru in da pridno naroča pri viških obrtnikih, ne plača pa nikjer. Gorjup smo dosedaj preveč prizanašali. Ker pa klerikalci zadnje čase celo mrličje bližjo in preklinjajo, je tudi nas minila potrpežljivost. Ne mislimo povračevati enakega z enakim, le o živih bomo govorili, toda golo resnico, če bo prav za marsikoga bridka. Z Gorjupom se pomenimo prihodnjic. Govorili bodo o njem: Leto 1895, zapiski gasilnega društva na Viču in cigare Marije Agnole. Naj Vičani sprevidijo, kakšen pošteni je Franc Gorjup, šolski nadzornik na Viču in blagajničar Društvenega doma. Pravimo: Bodi luč!

† Klerikalni shod v Mostah. Jutri počaste Moste dr. Šusteršič, Povše in Dimnik, da nastavijo limanice nezavednim volilcem. Na dnevni red tega shoda so postavili tudi vprašanje, kje je nabrani denar Ciril-Motodove družbe za novo šolo? Da ne bodo izpraševali, povemo jim že danes, da je podružnica v Mostah prispevke svojih članov redno nakazovala glavni družbi, kakor to zahtevajo pravila. O tem se more prepričati tudi župan Oražem, pristaš one stranke, ki je izmaknila vseučiliški fond. Vemo, da diši klerikalni stranki oziroma županu Oražmu denar, ki ga je nabrala marljiva moščanska podružnica. Vprašamo pa: Koliko pa so dali klerikalci za našo šolsko družbo? Ko se je ustanovila, je na ustanovnem občnem zboru skakal po mizi sedanjí župnik Petrič ter hotel s svojo aroganco odvrniti zavéдне Moščane od družbe. In ko je leta 1909. priredila podružnica svojo prvo veselico, je Oražem napravil konkurenčno veselico, da bi s tem oškodoval družbo. Sicer pa moščanska podružnica ni še nikdar reflektirala na klerikalno pomoč. Sicer pa verjamemo, da bi bilo klerikalni stranki zelo ljubilo, da bi naša šolska družba gradila v središču Kranjske šole, da bi ji bilo potem nemogoče braniti slovenske meje. Poznamo izdajalstvo, ki so ga napravili klerikalci v Kočevju, kjer so »prodali« slovensko dečo za — nemške glasove. Župan Oražem bi menda rad preslepil Moščane, ki so zelo nezadovoljni, ker je najel tako drago posojilo za zgradbo šole, da bodo moščanski davkoplačevalci še dolgo let ječali pod bremenom visokih občinskih doklad. Slednjic pa še pripomnimo, da se bo moščanska podružnica spomnila tudi nove šole v Mostah, toda ne na način, kakor si to predstavlja žensko-ljubí Oražem, marveč tako, da bo imelo siromašno prebivalstvo korist od tega.

† Volilcem v Vevčah in D. M. v Polju. »Zaščitnik« delavstva, župan Dimnik, leta od hiše do hiše ter vabi volilce na klerikalne limanice. Seveda pa pri tem ne pove, kaj je storila klerikalna stranka za vevško delavstvo. Eno je res storila, namreč da ga je vodila za nos in da je vedno tako postopala, kakor si je to želela tovarna. Kdo je pozabil zadno stavko? Ker tovarna ni imela vsled vojne na Balkanu dela, se je dogovorila s klerikalnimi voditelji, naj nahujskajo delavce k stavki. Delavci so verjeli klerikalnim zapeljivcem, ki niso imeli ničesar izgubiti, ter začeli stavkati. Stavkali so delavci mesece, pri tem pa prezebali, stradali. Klerikalci so jim vrgli pred noge par lopat premo-ga in par košov oblub. Ko pa je tovarna zopet dobila delo, so klerikalni voditelji zopet delavce pregovorili, da so šli na delo. Dosegli pa delavci niso ničesar. Če vpoštevamo, da je dobil župan Dimnik od tovarne pred časom deset tisoč kron kot darilo, tedaj si tudi lahko predstavljamo, kako je ta »zaščitnik« delavstva posredoval v korist delavstva. Uspehi se vidijo v tem, da delavci po večmesečni stavki niso dosegli ničesar, pač pa se je smejala tovarna v pest, ker ji ni bilo treba plačevati delavcev v času, ko ni bilo dela. V ponedeljek pa ima vevško delavstvo priliko, da poplača z glasovnico v roki izdajalstvo, ki ga uganja klerikalna stranka že leta in leta z vevškim delavstvom. Pokažite hrbet stranki, ki vas je prodala, da ste še vedno najslabše plačani v deželi. Napodite klerikalne agitatorje, ki bodo lazili okoli vas, ter napišite na glasovnico: Andrej Knez, posestnik na Viču — ki je sam delavec v tobačni tovarni in ki kot tak pozna bedo delavstva.

† Volilcem za splošno kurijo za novomeški okraj! Danes in jutri izpolnite glasovnice na ime: Profesor Amat Škerlj, posestnik v Gotni vasi. Zastopate tudi samo naslov: Profesor Amat Škerlj v Gotni vasi. Ker bo ravno v tem slučaju vsak glas važen, nikar drugih naslovov! Zapniki, pojasnite to ljudem, ki mislijo, da je dovolj, če zapišejo na glasovnico samo ime Škerlj. Pazite na volišču v Kandiji, kjer so se doslej dogajale največje volilne sleparije kar na

debelo, kar je pristojna oblast čisto mirno gledala in še potem Štemburju na ljubo ni izvajala nobenih posledic, ko so bili kričeči slučaj ovađeni.

† Radovljiski kolodvor. Iz železničarskih krogov na Jesenicah nam pišejo: Mnogo smeja in zabave nam je napravil »Slovenec« s svojim zidanjem radovljiskega kolodvora. Dopisniku se pozna, da nanj vpliva završniška elektrika. Menda hočejo »Slovenec« dopisnik in njegovi pristaši doseči nekaj rekord v zidanju kolodvorov v Avstriji. Ker pa vemo, da se v naglici marsikaj preze in ker ne poznamo načrtov, svetujemo merodajnim faktorjem v Radovljici, da naj kolodvor tako uredi, da bo lahko služil tudi poelektrizirani železnici. Nespametno bi pač bilo, če se bi moral kolodvor po par letih, mogoče po enem letu, prezidavati in popravljati, kajti na Gorenjskem dobimo v najkrajši dobi električno železnico. Tega sicer še ni obljubil minister, a obljubil nam je dr. Lampe. Mogoče ho naš nasvet malo zakasnil dovršenje kolodvora, a prihranil bo precej stroškov.

† Iz Lesc. Glasovnice z legitimacijami so že na vse občine izdane za volitve dne 1. decembra. Vsi volilci, kateri imate volilno pravico, pridite na dan volitve na volišče in volite vsi po svojem prepričanju. Zanašaj se na kandidat gospod Anton Keržnik, posestnik, gostilničar in konjski trgovec iz Žirovnice, vseposod znan po domačem imenu gosp. Trebušnik. Volilci, pozor! Nasprotna stranka ima kar štampiljce, da se na glasovnico pritise ime Ivan Piber, župnik v Gorjah. Kdor ni za Pibra in ima že natisnjeno na glasovnici njegovo ime, naj to ime prečrta in naj samo napiše Anton Keržnik, posestnik v Žirovnici. — Izvedeli smo pa, da ima take štampiljce več zapnikov in da letajo od hiše do hiše in prekrizavajo že lastnoročno napisano ime kandidata Keržnika iz Žirovnice. Mi pa samo to vprašamo, ali je dovoljeno, da se kar natisne ime kandidata, če pri vsem tem volilec ni voljan voliti tistega, katerega mu kar nekako primorajo. Kje so tisti poklicani organi, ki jim je naloga to zasledovati. Naši vrli volilci, brez izjeme, zapišite vsak ime naše dobro znanega kandidata na volilni listek: Anton Keržnik, posestnik v Žirovnici. — Ako naredite vsi tako, je zmaga naša za dve tretjini in enega je manj v taboru S. L. S. Vsi na delo in uspehi je gotov. — Narodno - napredni volilci iz Lesc.

† Odgovor iz Bohinja. Na dopis v »Slovincu« št. 272. z dne 26. novembra. svetujemo dopisniku najprej, naj s svojo politiko še nekoliko počaka, da poprej nas Bohinjec vsaj deloma spozna. Če bi nas namreč poznal, bi si bil gotovo prej dvakrat premislil, predno je tako debelo laž poslal »Slovincu«. Prva laž je ta, da je številno udeležnikov na shodu g. Pibra umetno povečal za okroglo sto mož. Nadalje: o prodaji sveta za železnico bodi pribito, da je to stvar imel v rokah g. nadinženir Fritz, namreč ukaz ministrstva, da je stvar brez posredovanja g. Pibra izvedel. G. Korenčana menda ta dan ni bilo v Bohinju, vsaj mi ga nismo videli in ne vemo, kje bi ga bil mogel dopisnik iztakniti. Ta dopisnik tudi piše, da sta dva Cingleta bila tudi navzoča na shodu ter jih nekako proglašala za pijanca. Dotična dva pošena bohinjska kmeta pa s takim imenovanjem nista zadovoljna in bosta iskala zadoščenja pri sodišču. — Kje pa smo potem drugi posestniki, zavedni kmetje, ki smo bili na shodu? Ali nismo tudi mi domačini Bohinjeci, davkoplačevalci, ki smo se udeležili shoda. Najbrže peče dopisnika, ker se je nas posestnikov več udeležilo tega shoda, kakor shoda Ivana Pibra. Železničarjev je bilo prav malo, vsi drugi smo bili domačini posestniki volilci, in zato nima dopisnik povoda govoriti, da je bilo udeležencev več socijev, ampak večinoma smo bili zbrani zavedni bohinjski kmetje s sinovi, ki so se nam pričele odpirati oči. Upamo, da nam bodo še mnogi sledili. Shod se je vršil popolnoma mirno, brez vsakega hrupa in naglašamo posebno, da je gola laž, kar trdi dopisnik, da se je preklinjalo, zabavljalo in popivalo. Sploh je ves dopis tako poln laži, da jih na tesnem prostoru ni mogoče vseh pobijati. Ako se ne motimo, je že neki tak dopisnik pred nedolгим časom tak lažnjiv dopis moral v »Domoljubu« preklatici. Najbrže ima torej že prakso v lažnjivih dopisih. A laž ima kratke noge. O tem bo imel prav kmalu čast se prepričati pri nas zavednih bohinjskih kmetih in to najbrže dne 1. in 9. decembra 1913.

† Iz Ljubnega. Sliši se, da je občinski odbor, pardon, recimo Cvenkel, imenoval deželnega mlinarja, pardon, inženirja Lampeta za častnega občana ljubenskega. Ta novica se sliši nekako neverjetno, in še na misel nam ne pride, radi česar bi

mogel naš odbor to imenovanje v tem času spraviti na dnevni red. Ugibali smo sem in tja a ne najdemo nikake zasluge, ki bi si jo bil stekel g. Lampe za našo občino. Zatorej smo prišli do zaključka, da je doletela ta čast g. Lampeta za njegove splošne zasluge, ker je preskrbel davkoplačevalce z milijonskimi dolgi s svojo Završnico. In ker bodo te zasluge občutili še pozni rodovi, se mora tak mož ohraniti v spominu. Vsled razmer, pač pa korito, h kateremu bi predlagatelj koga rad postavil. Saj se menda razumemo! Ker nam pa mogoče naš odbor vendar pojasni, kako zaslugo g. Lampeta za našo občino, se povrnemo k tej stvari drugič. Ta izredna čast je bila za g. Lampeta zelo težka; zato so jo nesli štirje možje v Ljubljano in kakor se sliši od teh deputatov, je bil g. Lampe tako ginjen, da je v tej ginjenosti obljubil toliko, da je skoro preveč; med drugim menda tudi deželno cesto na Praroke in tramvaj, ki ga bo gonila elektrika iz Završnice.

† Popravljeni volilni imeniki. Vsled reklamacijskega postopanja za deželnozborske volitve v Ljubljani je številno volilnih upravičencev v splošni kuriji naraslo za 104. V vseh osmih komisijah je tedaj 6787 volilcev. — V mestni kuriji se je številno volilnih upravičencev pomnožilo za 9 tako, da je vseh volilcev v mestni kuriji 4927.

† Kdo ima dvakrat pravico voliti? Marsikdo je vpisan v volilni imenik v Ljubljani in še v kaki drugi občini. Vsak, kdor ni izreklamiran, ima pravico voliti, v kolikor jih je vpisan. Naj nihče torej ne zamudi v tem slučaju izvršiti dvojne volilne pravice!

† Politično društvo za vodmat-ski okraj. prosi volilce narodno-napredne stranke, naj se blagovolijo v ponedeljek, dne 1. decembra, predno gredo na volišče, oglasiti v agitacijskem lokalnu, gostilni gosp. A. Bizjaka, Bohoričeva ulica št. 16, ker s tem znatno olajšajo agitacijo.

† Moščanski klerikalci na delu. Poštenjakoviči Oražem, Orehek in Westner so pridno na delu ter popisujejo glasovnice. Po dnevu se ti ptički ne upajo na svetlo. Kakor hitro se pa naredi mrak, se že pokazujejo izza kakega vogla. V petek zvečer je bilo videti, kako je Oražem v spremstvu Leopolda Kosa hodil od hiše do hiše po Vodmatu in nadlegoval žene, naj jim dajo popisati glasovnice. Zelo dolgo sta se mudila pri Rošu, železničarju v Vodmatu. Naprednjaki, ne dajte se begati od takih ljudi, ki nimajo čistih rok! Pozor!

† Nazaj pred oltar in na leco! Veliki filozof in znanstvenik francoski I. J. Rousseau je zaklical popačenemu in prenasitenemu rodu: »Rétour à la nature!« Nazaj v zdravo nepokvarjeno naravo! Tako kliče-mo tudi mi našemu po nespametnih politikih zapeljivemu duhovstvu, ki se je, zanemarljivo svoj vzvišeni poklic: oznanjati krščanske čednosti in pred vsem pa: ljubezen do bližnjega! — popolnoma pogreznilo v strastni politični boj — sejajoč smrtno sovraštvo in zavist med ljudi enega naroda, — naj se že enkrat zave prevzetih in tudi težkih dolžnosti — ter se vrne zopet na svoje poprišče — na leco in pred oltar! — In s tistim dnem, ko se to zgodi, bo zavladal oni blaženi moment, ki ga je Mesija sveta izrekel: »Mir vam pri-nášam in mir vam dam!«

† S kolom po njem! Tako je baje priporočal neki slovenski duhovnik (župnik?) svojim vernim poslušalcem, da naj s kolom pobijejo onega, ki bi hotel njihovo glasovnico brez dovoljenja napisati! Ta učitelj krščanske morale in ljubezni do bližnjega je pa prezrl, da je izrekel zase in za svoje duhovne sobrate samobsodbo, kajti poslužiti moremo z imeni in krajem, kjer je župnik proti volji volilčevih napisal na glasovnico imena klerikalnih kandidatov v pričo žene gospodarja, kateri je bil cel dan odsoten po opravkih v gozdu! — Tako se je zgodilo in se še dogaja — pa brez kola!

† Kako so trije pravi kristjani iskali zadoščenja od pravoverca. O tem smo svoječasno malo že povedali, a ker nas kar trije pravi kristjani, profesorji: Sever, Stopar in Prosen takorekoč lepo prosijo, da celo to storijo objavimo, naj bo ustrezno njih želji. Po Novem mestu je znana tajnost, da katoliški profesorji, na čelu jim bivši predsednik »Save« gospod Sever, dijakom dajejo krščanske zglede s tem, da navadno šele zjutraj prihajajo iz kavaren. Zgodi se tudi, da gredo dijaki v cerkev, ali že v šolo, kak katoliški profesor pa iz svojega nočnega izleta domov. In se tudi zgodi, da od nočnega »dela« utrjeni katoliški pedagog potem sploh ostane doma — bolan seveda. Višji »kolega« gosp. ravnatelj ima v takih slučajih hudo

bolezen na očeh in ušesih. Ne vidi nič, ne sliši nič. Dijaki pa se vendar mnogo nauče tudi v takih slučajih. Tudi noč od 29. septembra je prehajala že na zgodnjo jutro dne 30. septembra, ko so v nekem javnem lokalnu na Glavnem trgu sedeli ti trije katoliški pedagogi poleg sicer »neizogibnega« davčnega asistenta g. Mejaka in pravika g. Medveda; pa tudi nekaj dam je bilo vmes. Pri nasprotni mizi je sedela napredna družba, med njo tudi g. Milan Makar. Prišlo je od krščanske družbe do iz-zivanja, na katerega je g. Makar reagiral. Kako, to nam pozneje pojasni sodna razprava. Katoliški profesorji in pravi kristjani gg: Sever, Stopar in Prosen so bili po tem žaljenju v hudih skripicah. Če se se hoteli izkazati kot pravi kristjani, so vedeli, da ne smejo za žaljenje iskati zadoščenja, kajti Kristus je to ne samo s svojim naukom, ampak tudi s svojim vzgledom izrečno povedal. In še dolgo po Kristusu je njegova sveta cerkev kristianom prepovedovala iskati po sodiških zadoščenja. Pravi kristijan mora biti še vesel, da mu nasprotnik ponudi priliko, da zamore voljno trpeti ves vdan v voljo božjo. Po hudih notranjih bojih s svojo krščansko vestjo, so se odločili, da zataje krščanstvo, pa da kot brezverci zahtevajo zadoščenja. Profesor Sever je letel drugo jutro k predsedniku okrožnega sodišča, ker je mislil, da mu bo ta pomagal do zadoščenja. Pa je dobil le dolg nos, kajti g. Makar je le še enkrat potrdil, kar je že v kavarni gospodom kristianom povedal. In zopet so kot brezverci iskali zadoščenja po »Dol. Novicah«, kjer so prav na poganski način napadli svojega nasprotnika. Tožili pa je niso. Minul je že cel mesec oktober, kristjani še niso tožili. Zadnji dan postavnega roku za vložitve tožbe, dne 6. novembra pa so šli vsi trije k dr. Žitku, ki jim je napravil ovadbe. — Četrti, profesor Južnic, ki je bil tudi istotako žaljen, pa se je raje skujal. Dne 27. novembra se je vršila tozadnevna sodna obravnava pri okrajnem sodišču. K razpravi ni bilo ne tožnikov, ne toženca. Tovariši, tudi pravi kristjan, dr. Grizek, je »zastopal« zasebne tožitelje. Tožba pravega kristjana profesorja Severja pa se glasi tako - le: Proti 1. uri v noči od 29. na 30. septembra sem prišel v družbi svoje sestre in svoje soproge Rozalije ter davčnega asistenta Mejaka in pravika Medveda v kavarno. Vsedli smo se v prvi sobi, nedaleč od nas je sedela druga družba, v kateri je sedel tudi obdolženec. Ko me je obdolženec, ki je bil nekoliko vinjen, zagledal, se je dvignil in začel, proti našemu omizju obrnjen, na glas govoriti: »Bivši predsednik »Save«, ki je prodal svoje prepričanje. — Klerikalni koritar.« (To je šlo na naslov častivrednega profesorja bivšega »Savana« Severja.) »Pa so še drugi profesorji neznačajnejši, in sicer: Prosen, Stopar, Južnic. Tudi ti so prodali svoje prepričanje. Državni hlapci! Prosen je stradal na Dunaju, pa je spremenil svoje prepričanje za košček kruha. Kam bi prišla gimnazija, če bi na njej delovali taki klerikalci.« — Slično obtožbo sta naperila tudi Stopar in Prosen. Končno pa pravijo: »Ker nism voljan mirno trpeti takih žalitev in se čutim na svoji časti globoko (?) užaljenega, tožim ...« in seveda zahtevam, da se obdolženec strogo kaznuje. — Obdolženec gosp. Makar se je doma v Metliki tem pravim kristianom smejal in ker se mu gospodje kristjani niso zdeli vredni, jih osebno počastiti, je poslal pismeno potrdilo, s katerim se slal pismeno potrdilo, s katerim se enkrat potrjuje, da je pravim kristjanom: Severju, Stoparju, Prosenu rekkel, da so koritarji, ki so svoje prepričanje prodali za košček kruha. — Javno kot koritarji proglašeni pravi kristjani so dobili to zadoščenje, da bo gosp. Makar plačal 30 K, ki pridejo v dobro mestnim revežem. In s tem je bila ta storja za enkrat končana.

† Skrivnosti hotela »Union«. Pred prizivnim senatom obrtnega sodišča se je včeraj vršila obravnava, pri kateri so igrali veliko vlogo ščurki, ukradeni kovčegi in uslužbenci hotela »Union« veliko vlogo. Razpravljalo se je namreč o tožbi, ki jo je vodstvo hotela »Union« naperilo proti bivšemu ravnatelju tega hotela in sedanjemu klerikalnemu kandidatu za deželni zbor A. Kobi-ju. Kakor znano, je Kobi jeseni l. 1910. sprejel pri »Unionu« službo ravnatelja. Plače je imel na leto 10.000 kron, povrh pa še 10% od čistega dobička, če ta preseže 60.000 kron. Iz tega pogodbenega razmerja so nastala med Kobijem in med hotelska družba »Union« nasprotja, vsled katerih je šel Kobi iz službe. Zdaj toži »Union« Kobija na plačilo 3693 K 50 v. O obravnavi, ki se je včeraj vršila pred prizivnim senatom, bomo prihodnje dni enkrat še nekoliko poročali. Za danes naj le

omenimo, da je prišlo pri obravnavi do prav burnih prizorov. Kobi je poudarjal, da je prevzel ravnateljstvo »Uniona« iz poštvenosti (za letnih 10.000 K bi se marsikdo žrtvoval!), da bi hotel rešiti grozečega bankrota, družba pa je dolžila Kobija, da je bil zanikar ravnatelj. Castiti klerikalci so se med seboj tako strahovito podajali in so vpili drug na drugega, da je moral predsednik prekiniti obravnavo. Kobi je dolžil tožnike, ki so vendar sami zagrizeni klerikalci, da ga hočejo uničiti (o jej!) in srdito je vpil, da so nalašč vse tako napravili, da bi se ta obravnavna vršila pred volitvami v dež, zbor, samo da bi on ne bil več izvoljen za poslanca. Vse je kazalo, da so klerikalci strašno jezni na Kobija in da je Kobi jezen na klerikalce. Senatni predsednik se je zelo trudil, da bi dosegel poravnavo, toda zastopniki »Uniona« niso hoteli nič slišati o kaki poravnavi. Z jezo so povedali, kako lep zaslužek je imel Kobi pri »Unionu« pa je družba zaradi njega izgubila 30.000 K! Ta vojska med klerikalci se bo še nadaljevala, kajti obravnavo se včeraj ni dognala, nego je bila preložena.

Izjava. Obtoženi urednik »Slovenca«, g. Mihael Moškerc, je smatral za potrebno, da je preprečil na dan 24. novembra 1913 določeno porotno razpravo s tem, da je v 12. uri vložil predlog, da naj se za to porotno zadevo delegira dunajsko porotno sodišče.

Ljubljansko porotno sodišče je na ta predlog preklicalo na dan 24. novembra določeno porotno razpravo in mene pozvalo, da naj se izjavim o predlaganem delegiranju dunajske porote.

Ker hočem, da se o moji tiskovni tožbi proti gosp. Moškercu vrši razprava, bodisi v Ljubljani ali pa na Dunaju in da izvijem iz rok obtoženega urednika za bodočnost vse take in podobne trike, izjavila sem na njegov predlog, da se ne protivim delegiranju dunajske porote in to edino iz tega razloga, da preneha vedno zavlačevanje moje tiskovne pravde proti gosp. Moškercu in da pride vendar enkrat do razprave.

V naravni in logični posledici te svoje izjave, oddane na predlog gosp. Moškercu glede delegiranja dunajske porote za tiskovno pravdo med njim in menoj, sem pa morala seveda tudi za svojo porotno zadevo proti gosp. Janko Florjancu, odgovornemu uredniku »Gorenjca«, o kateri se ima v torek, dne 2. decembra 1913 vršiti porotna razprava pred c. kr. deželnim kot porotnim sodiščem v Ljubljani, predlagati, da naj se tudi za to zadevo delegira dunajsko porotno sodišče, da bo v obeh zadevah sodilo eno in isto sodišče, ker obe zadevi vsebujeta bistveno enako gradivo in enake dokaze, vsled česar je nedvomno v interesu enotnega pravosodstva, če sodi o obeh zadevah tudi eno in isto sodišče.

To izjavo priobčujem, da bo javnost vedela, da nočem obtoženima urednikoma privoščiti cenenege izgovora na sestavo ljubljanske porote, katerega sta doslej že izigrala.

V Ljubljani, dne 29. novembra 1913.

Kamila Theimer.

Porotna razprava na tožbo gđc. Kamile Theimerjeve proti »Gorenjcu«, ki bi se morala vršiti v torek, je odpovedana, ker je vložil predlog, kakor poročamo na drugem mestu, za delegacijo dunajske porotne sodišča.

»Slovenec« in trgovski sodniki. Zadnje dni se zaganja »Slovenec« s prav posebno sovražnostjo v trgovske sodnike in jih zmerja, kakor da bi bili družabno neoliki ljudje. Tako sramotenje je že škandal. Pri »Slovencah« duhovnikov se pa res noben trgovski sodnik ne bo učil obnašanja. Saj smo jih videli na katoliškem shodu, kako se znajo ti častiti gospodje obnašati. Ali naj mar malo namignemo, kake hrvaške kvante je bilo slišati v »Unionu« in kako so si kranski tovariši skrbno zapisovali te »nežne« pesmice? Ali naj mar postrežemo s popisi kakih drugih prizorov s tega shoda?

Odklanjajte dosledno. Z Notranjskega smo prejeli: Te dni sem dobil od c. kr. sodnije plačilno povelje, kjer me tirja »delavska zavarovalnica proti nezgodam v Trstu« za neki ostanek. Tožba, kakor tudi račun sta pisana nemški na laško-nemški tiskovini. Oboje sem seveda takoj vrnil »delavski zavarovalnici v Trst« z rezko opazko, da mi pošlje slovenski račun oziroma dopis. Tovariši obrtniki! Odklanjajte dosledno take dopise. »Delavsko zavarovalnico v Trstu« je treba naučiti — posebno njenega ravnatelja Colcuca — da bo vpoštevala slovensko kot enakopraven jezik. Ako so naši groši dobri, mora biti udi naš jezik toliko vpoštevan, da se nam

Slovencem dopisuje v našem jeziku.

Iz deželne odbora. »Glasbena Matica« in »Ljubljana« naj v treh tednih sporočijo, pod kakimi pogoji ste voljni prepustiti svoji glasbeni šoli deželi? »Glasbena Matica« naj napravi tudi offer to za prodajo svojih hiš. Predlog dr. Trillerja, naj se zadnjeimenovanemu zavodu dovoli vsaj ista začasna podpora, kakor »Ljubljani« v tretji propade. — Društvo »Angelj varuh« v Spodnji Šiški se dovoli v večino glasov stalna letna podpora 2000 K. — Muzejskemu društvu se izplača za doslej muzejski knjižnici odstopljene knjige 1500 kron ter dovoli za leto 1914 nadaljna odkupnina znanstvenih publikacij 1200 K in redna podpora 800 kron. — Deželni banki se dovoli, da zalaga za svoje komitente kavicje in vadije v lastnih zastavnih listih in komunalnih obligacijah. Vojno in železniško ministrstvo sta temu že pritrdila. — Za ubožne kranjske učence in učenke na c. kr. obrtni šoli v Ljubljani se določi za leto 1914 25 ustanov in sicer 5 po 160 kron, 10 po 150 kron. Prošnje je vložiti takoj na deželni odbor. — Za zboljšanje pašnikov v Podgori (pol. okraj Kočevje) se dovoli 30% prispevka, za regulacijo občinske poti v Luči (občina Selce nad Škofjo Loko) 33%; primerna podpora se zagotovi tudi za zboljšanje občinskih potov v Davci (občina Sorica). Korektura ceste Podrož-Petrovbrdo nad Železniki se ima izvršiti zgolj z uporabo domačih delavcev. — Slap Hublja na Vipavskem se ima rezervirati za vodno preskrbo vipavske doline in event. v industrijske svrhe. Dežela vsled tega ne bo dovolila uporabe te vode za gorški vodovod. — Za obično Predvor nad Kranjem se projektira skupinski vodovod, ki naj sega od Čemšenika do Bernika. — V Gribljah se napravi b. d. čez Kolpo, ki bo omogočil najkrajšo zvezo med Karlovcem in Črnomljem. — Vsled nujnega predloga posl. Ribnikarja v zadnjem zasedanju dež. zbora se sklene, da se imajo ustanoviti okrajne živinske zavarovalnice in deželno zavarovalnico. — Raznim »vrednim« učiteljem in učiteljicam se podeli, oz. povišajo draginjske doklade. — Državnemu pravdniku in finančnemu ravnateljstvu se ovadi nekega trafikanta v Žužemberku, ker je baje priporočal napredne volilne letake!!! — Na interpelacijo dež. odbornika dr. Trillerja zaradi nezakonitega obsega dež. revizije mestne uprave, obljubi dež. glavni odgovoriti v prihodnji seji. (Seveda, do tačas bodo volitve končane in revizija ne bo imela več smisla!) — Končno večina dež. odbora odobri naknadno popravkarsko akcijo predsedstva ter sklene na predlog dr. Zajca, da naj se tudi še vnaprej naprednim listom pridno pošilja popravke. Druge ne smeče ni bilo.

Okrožnima zdravnikoma sta imenovana g. dr. Anton Kaisersberger v Senožcih za Tržič, in g. dr. Božidar Küssl za Trebnje. — **Iz ljudskošolske službe.** Namesto obojele učiteljice Roze Černe je imenovana za suplentinjo na Rudniku Otilija Krisch. Namesto obojele učiteljice Marije Zagorjan je imenovana za suplentinjo v St. Rupertu bivša suplentinja v Knežaku Marija Furlan. V brezplačno šolsko prakso je vstopila na drugi mestni deški ljudski šoli v Ljubljani učiteljska kandidatinja Olga Knez. — **Korajžni dr. Krek.** V ponedeljek 24. novembra 1913. odigral se je na peronu ljubljanskega kolodvora komični prizor. Potniki, katerim so znane razmere v naši deželi, držali so si trebuhe od smeha. Kakor znano, se odpelje zvečer ob 9. uri 45 minut brzovlak na Dunaj, malo pozneje pa odpiha vlak na Gorenjsko. Dr. Krek, ki se je čez leto dobro odpočil na Prtvoču, se vozi sedaj pridno na Dunaj k zasedanju drž. zbora. Ravno mu je portir priščipnil karto in on se je podal na peron. Pri steklenih vratih se pa slučajno ozre in kaj zagleda? O strah! Njegova nekdanja izvoljenka, ki se pelje na Gorenjsko! Ona ga ni videla, ker je kratkovidna. Kaj storiti? Kam se skriti, da se izogne neljubemu srečanju? Zvesti Janez pa si tudi v taki situaciji zna pomagati. Hitrih korakov krene na kraj, kjer je zapisano: »Za gospode«. Tam je bil na varnem. Tam je čakal, captal in špegal pri špranji, kdaj bo nanesa ugodna prilika, da pohti na vlak. In res se dama obrne proti gorenjskemu vlaku. Takrat skoči dr. Krek iz svojega dišečega skrivališča in leti na brzovlak, v splošno zabavo in veselje potujočega občinstva. Bil je pa že tudi skrajni čas. Ženski se je bati, ker so zapeljive. Zato pa: »Korajžo pa šnajd in tečla dokler je cajt«.

Umrla je gospa Franja Velkavrhova, vdova Mally,

soproga gospoda Ivana Velkavrh, c. in kr. nadporočnika v pokoju in mati odličnega našega somišljenika gospoda Frana Mallyja, tovarnarja in občinskega svetnika v Ljubljani. Pokojna gospa je bila splošno znana vsled svoje prijaznosti in ljudomilosti. Pokojni njeni duši, spoštovani njeni rodbini pa naše sožalje!

Poslovilni večer. Kranjska dežela je nedavno dobila lastnega združnega instruktora. Dosedanji dolgoletni združni instruktor gospod dr. Herman Blodig ostane na svojem mestu v Trstu, njegov delokrog pa bo obsegal le Primorske dežele. Bil je ljubeznjiv mož in je v težkih razmerah gradil obrtnikom stanovsko organizacijo. V priznanje njegovih zaslug ga je Zveza obrtnih združenj imenovala za častnega člana. Sročil se je gospod dr. Blodig v prijateljskem krogu poslovil. Bil je lep večer, in se je izpregovorila marsikatera umestna beseda o naših obrtnih stvarih.

O gostilniških razmerah v Kolodvorski ulici smo prejeli že par pritožb. Zato je res potrebno, da jim posvetimo danes par vrstic. Kolodvorska ulica je ena izmed najbolj prometnih ulic in večina tujecev, ki gredo peš v mesto, pasira to ulico podnevi, kakor ponoči. Vsled velikega tujkeganavala na ondi se nahajajo gostilniške lokale se rado zgodi, da ta ali oni gostilničar prekorači za par minut policijsko uro. Posledica tega je, da ga budno c. kr. oko postave takoj opazi in ovadi, nakar je kaznovan in sicer kruto kaznovan. Ljudje na Bleiweisovi cesti pritisnejo takega obrtnika - davkoplačevalca s tako pretiranimi globami, da se že res vse neha. Če se glasi kaznen na petdeset kron, lahko gostilničar še o sreči govori, navadno ga zašijejo cerberusi javnega reda in miru kar na sto ali več sto kron. To postopanje z davkoplačevalci je nečuvno, da ne rabimo ostrejšega, a primernejšega izraza in kriči po nujni remeduri. Sploh bi bilo mogoče umestno, da bi se fiksirala vsaj za omenjene lokale nekoliko poznejša zatvorna ura od sedanje, pač malo mestne, kajti okoli polnoči pride več vlakov in z njimi vse polno lačnih in žejnih tujecev, ki nimajo kam iti, da bi se pokrepčali. Ta predlog omenjam mimogrede, ker glavni naš namen je, ožigosati sekantnost in drakonično strogost nove policije. Lep dokaz za to sekantnost in drakonično strogost nam nudi postopanje omenjene oblasti napram nekemu restavratelju. Ta je plačal že nad tristo kron globe za tako bagatelo in razni uniformirani in neuniformirani policaji ga tako intenzivno in marljivo preganjajo, kakor da nimajo drugega dela v Kolodvorski ulici. V četrtek na primer je stala baš v trenutku, ko je prišlo v lokal več popotnikov iz vlaka okrog pete ure popoldne na pragu natakara. Nekaj tujecev jo je vprašalo, če smejo shraniti v gostilniških prostorih svojo prtljago. To in nič drugega ni izpregovorila in glej — že ji plane na vrat neki detektiv, jo nahruli za ime in napiše, vsled česar so se omenjeni gostje prestrašeni odstranili, kar je povzročilo hotelirju izgubo na zaslužku, poleg tega bo pa mož klancan na odgovor, ne da bi bil kaj zakrivil. Gospod grof Künigl zganite se in napravite šikanam vaših podrejenih organov konec, sicer bomo govorili drugje!

Krvice nečemo delati nikomur, zato konstatujemo resnici na ljubo, da Ivan Andlovec ni agitiral za klerikalce na Barju, marveč je izpolnjeval samo svoj posel, ki ga je moral sprejeti, ker je bil že štiri mesece brez vsakega zaslužka. S tem pa svojega političnega prepričanja ni spremenil, kar je znano na mero-dajnem mestu.

Transparent je dalo napraviti gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj na svoji knjižnici Vožarski pot št. 2, koncem Florjanske ulice in začetkom Karlovske ceste. Transparent je razsvetljen ob knjižničnih urah, to je vsak torek, četrtek in soboto zvečer od pol 7. do 9. ure.

Subvencija za tovrne avtomobile, ki so za vojno porabni. Vojna uprava je pripravljena pod gotovimi pogoji prispevati k nabavnim stroškom tovrnih avtomobilov, ki stane 26.500 K, z doneskom 10.000 K za vsak tak avtomobil. V mirnem času se vrhu tega plača še po 40 K za vsak dan porabe. Vsi tozadevni pogoji ter vsa potrebna natančna podrobna pojasnila so razvidna iz takozvanih »določil«, ki so izšla v normalnem navedbenem listu (Normalverordnungsblatt). Glede subvencije pa se je obrniti na: K. k. Automobil - Versuchsabteilung in Wien VI. Gumpendorferstrasse 1.

Predavanje o hipnozi in sugestiji je imel snoči profesor Weiss v mali dvorani »Narodnega doma«. Eksperimenti so bili velezanimivi in

so vzbujali napeto pozornost. Predavanje z eksperimenti se ponovi v ponedeljek 1. decembra ob pol 9. zvečer v »Slavčevi« dvorani v »Narodnem domu«.

Cene govejemu mesu v Ljubljani se znižajo s 1. decembrom t. l. v mes. prodajalnih po naslednjem tarifu: I. vrste meso kg. od 1 K 92 v na 1 K 80 v; II. vrste meso kg od 1 krone 72 vin, na 1 K 60 v in III. vrste meso kg od 1 K 48 v na 1 K 40 v.

Najbolj pametno ravnanje na vsak način tiste gospodinje, ki pri pripravljanju kave rabijo Kolinsko avno primes, kajti ta kavna primes je najboljši kavni pridelek in napravi nad vse okusno kavo, ki ima prijeten vonj in lepo barvo. Velika prednost Kolinske kavne primesi je tudi to, da je pristno domače blago. Zato prav tolo priporočamo vsem našim gospodinjam izvrstno in pristno domačo Kolinsko kavno primes!

Tečaj za knjigovodstvo v Škofji Loki, katerega je priredil tukajšnji zavod za pospeševanje obrti, se zaključi v sredo 3. decembra t. l. ob pol 7. uri zvečer v mali dvorani društvenega doma ter se vabijo interesi k udeležbi zaključka omenjenega tečaja.

Požar na Bledu. Dne 18. t. m. je pogorela na Bledu hiša z gospodarskim poslopjem last posestnika Marolta. Živino in opravo so rešili. Gorelo je 4 ure, gasilci niso mogli gasiti, ker ni v bližini vode. Škodo cenijo na 6900 K, Marolt je bil zavarovan 7600 K. Kako je nastal ogenj še ni znano.

Kinematograf »Ideal«. Spored za soboto, 29., nedeljo 30. novembra in ponedeljek 1. decembra: 1. Dolina Chevreux. (Potovalni film.) 2. Piff, stavbni tehnik. (Komično.) 3. Gaumontov teden. (Najnovejše, šport, moda.) 4. Junakinja vojne. (Amerikanska jahalna drama.) Samo popoldne. 5. Štirje hudiči. (Humoristična zabija komedija.) Samo popoldne. 6. Tri kaplje strupa. (Senzacijska indijska kriminalna drama.) Samo zvečer. — V torek 2. decembra: Nebeški ogenj. (Senzacijski igrokaz v štirih dejanjih.) Samo zvečer. — V soboto, 6. decembra: Vojvodinja Crevetška. (Francoska veselodinja v treh dejanjih.) Smeh vzbujajoče. — Samo zvečer.

Poskušeni samomor. Včeraj popoldne okoli pol 4. uri se je v skladišču v tobačni tovarni obesil 30letni delavec Ivan Oražen. Ko ga opazi njegov tovariš Pajevic je poklical še druge delavce, da so ga še nekoliko živčnega oteli z vrvi ter drgnili toliko časa, da so ga spravili zopet k življenju, potem so pa poklicali rešilni voz, s katerim so ga prepeljali v deželno bolnišnico. Oražen je oženjen, ima tri nepreskrbljene otroke, žena pa hodi tudi v tovarno. Značilno je v njegovi družini to, da je en Oražnov brat v blaznici na Studencu, eden se je pa pred leti ustrelil.

V Ameriko se je hotel odpeljati 22letni Alojzij Šribar iz Rake v krškem okraju ter se na ta način hotel izogniti neprijetni vojaški sukni. Policija ga je pa v Solnogradu ustavila in izročila sodišču, odkoder se bode moral po prestani kazni z neprostovoljnim spremstvom povrniti v svojo domovino.

Izgubljeni dnevnik. Pošteni najditelj naj odda proti nagradi 27. t. m. zvečer izgubljeni temnordeči dnevnik t. l. na Rinski cesti št. 6, pritižje, levo.

Agitacijski lokali naprednih političnih društev so sledeči:

za poljanski okraj: gostilna pri Ferlincu; za šentjakobski okraj: gostilna pri Zupanu; za dvorski okraj: gostilna pri Štefanu (Breg); za krakovsko-trnovski okraj: gostilna pri Grčarju; za šentpeterski okraj: gostilna pri Štefanu (Miklošič); za kolizejski okraj: gostilna pri Novem svetu (Gorše); za vodmatski okraj: gostilna pri Bizjaku (Vodmat); za barjanski okraj: gostilna pri Sarcu, Česnovarju in Vidmarju (Mokarju).

Društvena naznanila.

Miklavžev večer priredi kot običajno tudi letos telovadno društvo »Sokol« v Ljubljani v društveni telovadnici v »Narodnem domu« v petek, dne 5. decembra. Sodeluje celotni orkester slavne društvene godbe. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina za odrasle 60 vin., otroci do 10. let pa po 20 vin.

Miklavžev večer priredi gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj v petek, dne 5. decembra v gostilni pri »Česnovarju« na Dolenski cesti. Vsi otroci bodo obdarjeni na stroške društva in otroških prijateljev. Začetek ob pol 7. zvečer. Miklavž nastopi ob pol 8. zvečer. Vstopnina za odrasle 20 vin.,

otroci brez spremstva staršev, oziroma drugih nimajo pristopa.

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo priredi na Štefanov dan dne 26. decembra t. l. običajno božičnico na korist bolniški blagajni tega društva. Da bo uspeh božičnice tem ugodnejši, dovolili si bodo prihodnje dni nekateri člani znane p. n. dobrotnike društva obiskati ter se že danes prav tolo poročajo njihovi blagonaklonjenosti.

Agitatorji narodno-napredne stranke!

Pridite v ponedeljek vsi točno in zanesljivo na mesto, ki Vam je oddeljeno!

Prosveta.

Slovensko gledališče. V nedeljo popoldne se uprizori zadnjič v tej sezoni pri znižanih cenah velezabavna burka »Sladkosti rodbinskega življenja« z gg. Skrbniškom, Povhetom in Gromom v glavnih vlogah. Omenjena burka je pri zadnji predstavi vzbujala mnogo smeha in so bile vse kritike polne hvale o njenem sijajnem uspehu. Začetek ob 3. popoldne. Konec ob 5. popoldne. — Zvečer se igra prvič v tej sezoni velepriljubljena narodna igra s petjem »Brat Martin«. V glavnih vlogah so zaposleni gg. Skrbnišek, Povh, Borštnik, Danilo, Šest in dame Wintrova, Gjorgjevičeva, Bukšekova in Juvanova. — Pri predstavi sodeluje »Ljubljanski društveni orkester«, kapelnik g. Štritof. Režiser gosp. Povh. Začetek ob 7. — Konec ob pol 10.

Deželno gledališče. V četrtek, dne 4. decembra se prvič na slovenskem odru uprizori Branislava Nušića nad vse zabavna tridejanska veseloigra »Svet«, v kateri kaže pisatelj na svoj nevdoljivo komičen način, kako morejo jeziki najskromnejšo rodbino spraviti v največje stiske. Branislav Nušić, čigar »Knez Semberjski« je tudi pri nas dobro znan, je najpriljubljenejši in najznamenitejši srbski podlistkar sedanjosti. Njegovim duhovitim, satirskimi - kratkočasnim podlistkom se smeje ves Belgrad in ves srbski svet. Njegova razposajena žgoča satira »Svet«, ki ni brez resnične literarne veljave, bo nedvomno tudi pri nas zabavala kakor malokatera druga vesela igra, to pa tembolj, ker jo je znan slovenski gledališki humorist z veliko spretnostjo prikojil za naše razmere in še pobogatil njeno dovtipnost. Igra je vestno naštudirana, režijo vodi gospod Danilo, zaposlene so v njej vse naše boljše dramske moči. Ne more biti drugače, nego da bo na večer, ko se pri nas uprizori Nušičev »Svet«, gledališče odjekalo presrečnega smeha.

IV. gostovanje hrvaške opere. Zaradi izpremembe repertoira v Zagrebu se vrši IV. gostovanje hrvaške opere v Ljubljani že v soboto, dne 6. in v nedeljo, dne 7. decembra t. l. — Uprizore se tri različne opere, in sicer v soboto zvečer ob 8. Puccinijeva popularna »Madame Butterfly« z gospo Irmo Polakovo v naslovni vlogi z originalnimi, dragocenimi kostimi. — V nedeljo popoldne ob 2. se poje Zajčev »Zrinjski« pri znižanih cenah kot ljudska predstava z gosp. Vuškovičem v naslovni vlogi; zvečer ob pol 8. pa se poje prvič na našem odru Delibesova opera »Lakmé« z gospo markizo Majo Strozijev v glavni vlogi. Vstopnice se dobe v trafiki gospe Češarkove. — Opozorjamo izrečno, da je naročene prostore nemudoma dvigniti in obenem tudi takoj plačati. Prostorov se ne bo več rezerviralo in čakalo na plačilo, ker se mora postopati le po načelu: Kdor prej pride in plača, prej dobi! Le tako ne bo zamer in le tako se prištedi blagajničarki ogromno dela in nepotrebnega razburjenja! Le na slav. občinstvu je, da glede predprodaje ne bo pritožb, ker blagajničarka stori več, kakor le svojo dolžnost.

Umetnost.

Koncert gosp. St. Orzelskega, bivšega večletnega tenorista slovenske opere se vrši v torek, dne 2. decembra ob pol 8. zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« s tem - le sporedom: I. del: 1. Procházka: a) »Borne rože«, b) »Tak si lepa«. 2. R. Leoncavallo: »Romanza di Milio« iz opere »Zazà« v italijanskem jeziku. 3. A. Petrov: »Kje so sanje«, v ruskem jeziku. 4. P. Čaikovskij: »Arija Lenškega pred dvojem« iz opere »Onegin«, v slovenskem jeziku. II. del: 5. V. Giordano: »Un di all'urro spazio« iz opere »Andrea Chénier«, v laškem jeziku. 6. J. Gall: a) Serepada; b) Gondoliera, v poljskem jeziku. 7. G. Bizet: »Romanca« iz opere »Ribiči z biseri«, v ruskem jeziku. 8.

Lajovic: a) »Serenada«; Procházka: b) »Zvezde žarijo«, klavir gosp. Niko Stritoi. — Cene prostorov: Sedeži po 4, 3 in 2 K. Stojalnice po 1 K 20 vin., za dijakle po 60 vin. Predprodaja vstopnic v trafiki gđ. J. Dolenčeve v Prešernovi ulici in na večer koncerta od 7. naprej pri blagajni. — Spored pevskim točkam po 20 vin. istotam.

V koncertu »Glasbene Matice« dne 14. decembra bodo iz rodbine Ipavcev s svojimi skladbami zastopani brata dr. Benjamin in dr. Gustav Ipavic in tudi slednjega sin dr. Josip Ipavic iz Št. Jurja na Južnem Stajerskem. Koncert se bo vršil v veliki dvorani hotela »Union« in se bodo vstopnice v predprodaji dobivale kakor običajno v trafiki v Prešernovi ulici od 1. decembra t. l. naprej.

Razne stvari.

* **Eksplodizija.** V tovarni za razstreliva pri Rheindorfu se je pripetila strašna eksplozija. Večji del tovarne je popolnoma porušen. Do sedaj so našli dva delavca mrtva, več pa težko ranjenih. Koliko jih je še pod razvalinami še ni znano.

* **Papež in tango.** Iz Rima poročajo: Več inozemskih škofov je vprašalo papeža, ali tango odgovarja na navedeni. Dokler se zadeva popolnoma ne pojasni, se je škofom ukazalo, naj tango po možnosti zatajajo.

* **Turška zračna flotila.** V zadnjih dneh so napravili trije turški častniki polet iz Carigrada v Odrin. Vsak častnik je imel pri sebi enega potnika. V zadnjem času je zavladalo na Turškem veliko zanimanje za zrakoplovstvo in Turčija namerava ustanoviti močno zračno flotilo.

* **Smrtna obsodba.** V Sarajevu je bil pred vojaškim sodiščem obsojen na smrt inžanierist Leopold Zajček, ki je pobegnil junija z nekim Stifom in v njegovi družbi zavrato ubil in oropal nekega kočijaža. Tudi njegov tovariš Stif je bil pred kratkem obsojen na smrt.

* **Canadian - Pacific zopet na delu.** Družba Canadian Pacific je vložila pri notranjem ministrstvu vlogo, v kateri prosi, da se ji dovoli zopet neomejeno poslovanje. Družba utemeljuje svojo prošnjo s tem, da so z namestitvijo novega generalnega reprezentanta za Avstrijo odpravljene vsi zadržki, ki so povzročili omejitve poslovanja.

* **Politični program italijanskih futuristov.** Marinetti, najvišji duhovnik italijanskega futurizma, se je napram nekemu sodrudiški listu »Giornale d'Italia« zelo natančno izjavil o političnem programu futuristov. On hoče, da rekel, pri bodoči volitvi v parlament nastopiti kot kandidat, da osvoji volilni okraj prvega reda takorekoč z enim samim bajonetnim napadom. Potem je podal kratak pregled o svojem političnem naziranju: Želi, da izjavil, nekoliko manj občutljivo, manj erotično Italijo, Italijo, ki ima manj mandolin in manj razvalin, Italijo brez profesorjev, brez učenjakov, brez arheologov, Italijo, ki ima prav malo odvetnikov in zdravnikov, v kateri se živi na prostem zraku, v kateri se telovadi, v kateri je nekoliko manj časniških polemik in več zausnič; in — kar bi bila glavna stvar — vse »commandatore« bi se moralo z eno besedo postrebiti! Nadalje je rekel prijazni mož s prijetnim programom: »Odpraviti bi se morali konzervatoriji in umetniške akademije. Bojevati bi se morali proti stremeljenju po takozvani višji izobrazbi. Odpravi naj se grščina in latinščina v šolah; namesto tega pa naj se pospešuje tehnični pouk v laboratorijih in delavnicah. Onemu, ki bi največ ponudil, naj se proda vse, kar je v muzejih in pinakotekah. Ta dražba bi donesla milijarde, in te milijarde bi se takoj lahko vporabile v mornarici, v armadi, v boju proti analfabetizmu in v svrhu intenzivnejšega poljedelstva.« Naposled je postal Marinetti melanholičen. Misel, da Italija ni dežela dejanj, temveč dežela brezenergičnega sanjarjenja, ga je napravila melanholičnega in mehkega. »Mi se moramo«, je rekel, »vedno in vedno bojevati proti italijanski klimi, kajti ta podpira lenobo, ironični in skeptični koietizem, vedno mesečno razpoloženje in prenapeto lišpavost in občutljivost našega naroda. Z eno besedo: Mi rabimo manj poljubov in več zausnič!«

* **Prošimo brzojavnih poročil.** Somišljenike na deželi prosimo, naj nam izid volitev v ponedeljek nemudoma brzojavno sporoče. Brzojavne stroške povrnemo!

Uredništvo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Demonstracije v Trstu.

Trst, 29. novembra. Ko so se snoči vrnil nekateri italijanski akademiki iz Gradca, so jim Italijani priredili demonstrativen sprejem na kolodvoru. Prišlo je do spopada s policijo, pri čemer se je iz množice tudi streljalo. Ranjen ni bil nobeden. Policija je aretirala 20 oseb. Stavka srednješolcev traja naprej. Tudi danes so poskusili demonstracijski obhod, policija pa jih je razgnala.

Češko - nemško vprašanje.

Praga, 29. novembra. Nemška zveza na Češkem je imela včeraj posvetovanje, na katerem se je konstatiralo, da izhaja iz informacij iz čeških krogov, da pride po končanem poljsko - rusinskem konfliktu in po sprejetju malega finančnega načrta češko - nemško vprašanje pred poslansko zbornico, ker delajo češki agrarci, katerim so se pridružili radikalci, državopravna stranka in češki socijalni demokrati, za odstranitev upravne komisije na Češkem. Češki agrarci groze z obstrukcijo, da dosežejo svoje zahteve.

Povodnjil.

Dunaj, 29. novembra. Na Nižjeavstrijskem in v Alpah so nastopile hude povodnje. V Gesäuse je razrušena železniška proga.

Ogrska.

Budimpešta, 29. novembra. V včerajšnji seji državnega zbora je večina na predlog imunitetnega odseka zopet izključila nekaj opozicijskih poslancev ter nato nadaljevala generalno debato o tiskovni reformi. Govoril je demokrat Brody.

Budimpešta, 29. novembra. Socijalni demokrati prirede danes velike demonstracije proti novemu tiskovnemu zakonu.

Hrvaška.

Budimpešta, 29. novembra. Kraljevski komisar baron Skerlec bo prišel v nedeljo zvečer na Dunaj. V ponedeljek se oglasi pri cesarju, da priseže kot ban. V torek bodo nove volitve za hrvaški sabor.

Dunaj, 29. novembra. »Tagblatt« poroča iz Budimpešte: V Zagrebu bodo danes preklicane vse izjemne odredbe izza Cuvajevskega režima. Pogajanja med Frankovci in Starčevićanci se še vedno vrše, dvomljivo pa je, se bodo imela kak uspeh.

Laška zbornica.

Rim, 29. novembra. Zbornica in tribune so napolnjene. Navzoči so tudi ministrski predsednik Giolitti in vsi ministri. Pod predsedstvom najstarejšega podpredsednika Capellija v navzočnosti skoro 450 poslancev se zaprisežejo novi poslanci, ki niso bili včeraj zapriseženi. Nato pride zbornica k volitvi predsedstva.

Mehika.

London, 29. novembra. »Times« poročajo iz Mehike, da zmagojevo revolucionarni na celi črti. Revolucionarji so zavzeli mesto Victoria ter je razdeljali popolnoma z dinamitom. Zasedli so tudi pristanišča Mataplan in Tampico, kjer se nahajajo velika angleška skladišča premoga.

Dogodki na Balkanu.

Nova stranka v Srbiji.

Belgrad, 29. novembra. Bivši napredni poslanec vseučiliški profesor Perić namerava ustanoviti novo konservativno stranko, ki naj bi stala glede zunanje politike na stališču ožje zveze z Avstrijo. Ta stranka se bo konstatirala že v najkrajšem času in se bo imenovala delavska stranka.

Srbske železnice.

Pariz, 29. novembra. Francoska vlada se ne protivi temu, da bi se udeležil francoski kapital skupno s srbskim in avstrijskim pri ustanovitvi mednarodne železniške družbe za zgradbo železnice od Save do Jadranskega morja. Najbrže se napravi kartel z drugo grško - francosko - avstrijsko družbo, ki bo prevzela progo Solun - Bitolj - Skopje - Dibra.

Bolgarska.

Sofija, 29. novembra. Radoslavova »Narodni Prava« piše, da je Gešovova vlada 29. septembra, 14. novembra in 27. decembra l. l. dala črnogorskemu kralju brez zakonitega privolenja posojilo, za kar so odgovorni takratni ministri. Tretje posojilo, ki je dalo to ministrstvo, ko so se že vršila pogajanja z Grško in Srbijo, je bilo očitno izdajstvo.

Sofija, 29. novembra. Zunanji minister Genadijev in turški notranji minister Talaat beg sta se sestala v Svilenu. Oficijozno se zatrjuje, da sta rešila sporna vprašanja glede beguncev. Politični krogi pravijo, da je šlo tudi za druge važne zadeve.

Sofija, 29. novembra. Narodno časopisje napada z vsjo ostrožjo carja Ferdinand. Bivša ministra Danev in Ljuckanov sta imela v Sistovi volilen shod, na katerem sta označila bolgarskega carja kot glavnega krivca bolgarske nesreče ter pozivljala narod, da naj strmoglavi nenarodno vladno Radoslavovo.

Albanija.

Dunaj, 29. novembra. »Albanska korespondenca« poroča, da je prišlo pretekli teden med Malisori in Črnogorci pri Vulaju do boja. Črnogorski poveljni je poslal iz Tuzija en bataljon vojakov. Korespondenca pravi, da so Malisori Črnogorce premagali.

Belgrad, 29. novembra. Mednarodna komisija, ki določa severoalbanske meje, se je sprla in v Debru ustavila delo. Zastopniki tripelentente izjavljajo, da se delovanja komisije ne bodo več udeležili, če ne obvelja njihovo naziranje glede meje v okolici Debra.

Romunska.

Bukarešta, 29. novembra. Kralj Karel je otvoril parlament s prestolnim govorom, v katerem se je spominjal dogodkov leta 1877. Spominja se nato bukareškega miru, aneksije novih pokrajin in prijateljskega razmerja z vsemi sosednimi državami, tudi z Bolgarsko. Govoril je nato o izbornem finančnem stanju države in o nalogah gospodarstva, zlasti o izpopolnitvi železnice.

Gospodarstvo.

Za ustanovitev sladkorne obrtnosti na Kranjskem.

Ustanovni odbor za zgradbo sladkornih tovarn na Kranjskem je že začel uspešno delo med ljudstvom, da ga pouči in pripravi k intenzivni kulturi sladkorne pese. Vršilo se je že več sestankov in shodov v raznih krajih naše kronovine. O shodu v Kandiji smo že poročali. Omeniti moramo med drugim tudi sestanek v Krškem dne 12. novembra, katerega so se udeležili gg. okr. glavar Mathias; veleposestnik in dekan Schweiger iz Leskovca; župan krški dr. Hočvar; krški župnik; tovarnar in rudarski ravnatelj Simitschek iz Vidma; veleposestnik Gregorič; dr. Romih; notar dr. Pučko; poštar in posestnik Jean Pfeifer iz Rake in mnogi drugi najuglednejši posestniki iz bližnje okolice in meščani. Ustanovni odbor je zastopal g. dvorni svetnik pl. Suklje, kateri je vsestransko informiral o predmetni eminentno važni akciji navzoče gospode, ki so obljubili ustanovnemu odboru zanesljivo pomoč.

Pet dni pozneje t. i. 17. novembra se je vršil shod v Metliki. Udeležba je bila izvrstna. Shodu je predsedoval bivši deželni poslanec Matjašič. Shod so posetili med drugimi gg. okrajni glavar Domicelj; oskrbnik komende nemškega viteškega reda Davorin Vukšinič; župani: radovljiški, draški, suhorski, podzemeljski in dr. Ustanovni odbor sta zastopala gg. dvorni svetnik pl. Suklje in vinarški nadzornik Skalický, ter obširno poročala o pomenu sladkorne obrtnosti, ter o kultiviranju sladkorne pese. Besedo je povzel tudi gosp. okrajni glavar Domicelj, ki se je zahvalil zastopnikom ustanovnega odbora za njiju zanimivi poročili, ki obetata pomembno povzdigo domačega gospodarstva. Predsednik shoda gosp. Matjašič je pozval navzoče posestnike k intenzivni kulturi sladkorne pese.

Dva dni pozneje t. i. 19. novembra se je vršil shod v Dragatušu. Kljub neugodnim poštanim zvezam je bil obisk ugoden. Predsedoval je shodu gosp. župnik König iz Vinice. Shoda se je udeležil zopet neutrudni gospod okrajni glavar Domicelj, domači gospod župnik, župnik črnomeljski g. Doltar, hotelir Lackner iz Črnomlja, župana dragatuški in viniški, veletržec g. Šterk iz Vinice, ter gosp. nadučitelj Potokar. Zanimanje za ustanovitev sladkorne obrtnosti je bilo izredno. Predavala sta zopet gg. dvorni svetnik pl. Suklje in vinarški nadzornik Skalický. Prvi je omenjal s poudarkom žalostno statistiko o izseljevanju ljudstva iz črnomaljskega okraja v Ameriko. Leta 1880. je štel črnomaljski okraj 3000 duš, ter bi jih moralo biti danes po normalnem prirastku najmanj 50 tisoč. Toda število prebivalstva je padlo do leta 1900 na 26.000, leta 1910 na 24.000, in danes celo na 23 tisoč duš. Z ustanovitvijo sladkorne obrtnosti se nudi najuspešnejša pomoč, da se tok tega silnega izseljevanja ustavi in da se priveže kmetovalca na rodno grudo, ki bo donosala za gojitvijo sladkorne pese redne denarne dohodke. Gosp. veletržec Šterk je omenjal slabe prometne zveze ter poudarjal nujno potrebo nabave tovarnega avtomobila. Govorilo se je tudi o važnosti železniške proge Črnomelj - Vinica - Ogulin. — Gosp. pl. Suklje je omenil, da vpliva sladkorna obrtnost in kultura sladkorne pese radi prevoza ugodno na gradbe železnice. Eden izmed navzočih kmetovalcev je sprožil velevažno misel, da se pošlje nekaj brihtnih mladeničev iz raznih krajev na Češko, proučevati vzorno kulturo sladkorne pese.

Vsi dosedanjši shodi in sestanki ustanovnega odbora za zgradbo sladkornih tovarn na Kranjskem so dokazali, da prodira zmisel za gojitev sladkorne pese zmaganostno med ljudstvo in da se obeta vsled tega sladkorni obrtnosti na domačih tleh najuglednejša perspektiva.

— 5% davka prosto posojilo mesta Prage iz leta 1913. Mesto Praga izdaja v pokritje gospodarskih investicij na podstavi zakonitega pooblastila 5% davka prosto posojilo v nominalnem iznosu 25 milijonov kron, katero je odplačljivo v razmerju določene odplačilnega načrta v nominalni vrednosti in najkasneje 50 letih. Obrestni kuponi zapadejo dne 1. februarja in 1. avgusta vsakega leta, ter so isti, kakor tudi izrebanne zadolžnice plačljivi brez vsakega odbitka ter proti vsakega sedanjega in bodočega davka. Subskripcija se vrši v torek, dne 2. decembra t. l. Subskripcijska cena znaša za vezane komade — ki imajo ostati do 2. junija 1914 pri zglaševalnici — 95,25%, za proste komade 95,50%, tako da se stavi obrestovanje tega titra ne glede na kurzni dobiček povodom svoje-

časnega al pari odplačila, na več nego 5,25%. Subskribirani komadi se imajo od strani subskribentov prevzeti najkasneje dne 31. januarja 1914. Prijave sprejema podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani (Prešernova ulica 50), katere daje tudi vsa zahtevana pojasnila.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Methodovo družbo: Avg. Dekleva, Vremski Britof, 9 K 20 vin., nabral na svatbi g. Andreja Ericgoja na Skofljah, Josip Dobry iz Prage, 2 K 80 v, nabrano v češki družbi pri »Levu« na Marije Terezije cesti, dr. Karel Zakrajšek v Skofji Loki, 41 K, nabrano ob priliki 30letnice strelskega društva v Skofji Loki, in Fran Planinec, višji revident južne železnice v p. 6 K, mesto rožic na krsto svojega svaka g. Štipka Jelenca. — Skupaj 59 kron.

Za gradbo telovadnice Sokola I. v Ljubljani: Josip Dobry iz Prage, 2 K 80 v, nabrano v češki družbi pri »Levu« na Marije Terezije cesti. Živeli nabiralci in darovalci!

Izjava. *)

Ker je bilo poslano v »Slov. Narodu« v sredo dne 26. novembra štev. 272. brez moje vednosti napravljeno po nekem individu, naperjeno proti društvu trgovskih sodrudišč, obžalujem ter prekličem njegovo vsebino v polnem obsegu ter se cenj. društvu zahvaljujem, da je od sodnijskega postopanja proti meni odstopilo.

Zaveden Spodnjeiškar.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 28. novembra: Pavel Trost, sodni sluga, 65 let, Prisojna ulica 7. — Franja Velkavrh, soproga posestnika, 67 let, Komenskega ulica 5. — Marija Predovič, hči trgovskega poslovođe, 8 dni, Poljanska cesta 73.

V deželni bolnici:

Dne 27. novembra: Gregor Subel, prosjak, 60 let.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati boleti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tachlauben 9. V zalozah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 5 33

Izrežite in pošljite. Ako nam pošljete to notico, dobite 3 tople, tigraste zimske spalne odeje 124x196 centimetrov velike za reklamno ceno 5 K 70 vin. za vse tri po povzetju. — Tvarniška firma S. Schein, c. in kr. dvorni dobavitelj, Dunaj I., Bauernmarkt 10, 12 in 14.

Važno poročilo za lastnike konj. Milijon zimskih konjskih odej najboljše kakovosti, namenjenih za Balkan pa zaradi vojne pridržanih prodaja znana firma M. Swoboda, Dunaj III/2 Hiessgasse 13 po senzacionalnih cenah. Odeje so iz pristne bruske himalajske volne, izredno tople, okoli 200 cm dolge in 140 cm široke, vseh barv in stanejo komad 2 K 90 v, trije samo 8 K 25 v, 6 komadov samo 16 K.

Znana lokomobilska tvornica Henrik Lanz v Mannheimu je dobila na letošnji Jadranski razstavi na Dunaju zopet najvišjo odliko in sicer zlato kolajno za razstavljene vročeparne ventilne lokomobile. To je tretja najvišja odlika, ki se je firmi Lanz priznala na letošnji veliki razstavi. Dobave lokomobil te firme so narasle že čez 1,250.000 konjskih sil.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 29. novembra 1913.

Termin.

Pšenica za apr. 1914. . . . za 50 kg 11-44
R2 za apr. 1914. . . . za 50 kg 8-75
Oves za apr. 1914. . . . za 50 kg 7-46
Koruza za maj 1914. . . . za 50 kg 6-42

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura	vetrovi	nebo
28. 2. pop.	738-4	1-2	brezvetr.	dež
9. zv.	735-8	1-2	sl. sev.	oblačno
29. 7. zj.	737-5	0-8	brezvetr.	pol oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 0,9°, norm. 0,9°. Padavina v 24 urah mm 2,2.

Klerikalnemu dijaštvu.

Preteklo soboto, dne 22. novembra se je vršil shod celokupnega dijaškega dijaštva, kjer je poročal odbor »Vsedijaške podporniške akcije« o svojem delu in o uspehih te akcije.

Prejeli smo poročila, ki so deloma razočarala dijaštvo, posebno oni del preidealnega dijaštva, ki noče poznati gole realnosti in ne računa z obstoječimi razmerami. Ta del dijaštva je bil pravi ustanovitelj te »Vsedijaške podporniške akcije«, ki je nosila v sebi že izpočetka smrtno kal. Ustanovitelji, sami mladi idealisti, so videli pred seboj le veliko bedo slovenskega visokošolskega dijaštva. Energično so si začrtali pot samopomoči na principu skupnih sil, na podlagi zveze naprednega dijaštva s klerikalnim. Izenada so stopili pred celokupno dijaštvo, kar je bil vzrok, da se ni mogel takoj uveljaviti odpor trezno mislečega naprednega dijaštva, ki je odklanjalo vsako zvezo s klerikalnimi tovariši. Stvar je bila zasnovana in čakati smo morali rezultata. Videli smo, da je napredna slovenska javnost s skrajno hladnostjo zaznala vest o družinski naprednih in klerikalnih dijakov.

Vsakdo je čutil, da je napravilo naše dijaštvo velik pogrešek. Opravičevalo se ga je, češ, akcija je zgolj humanitarne narave, kjer prenehajo politična in osebna nasprotstva. To stališče so zastopali tudi ustanovitelji. Popolnoma drugačnega mišljenja pa je bila večina naprednega dijaštva in ob tem mišljenju se je morala razbiti ta akcija. Klerikalni visokošolci ponosno dvigajo glave, češ, doprinesli smo s svojo lojalnostjo in disciplino dokaz, kako globoko pod nami stoj razdirajoči napredni element. Gospodje Danciari! Zdi se nam pre malo okusno, pripraviti se z vami. Povedati vam pa moramo, kar nam leži na srcu. To bi morali izvedeti že na sobotnem zborovanju, kar je pa preprečil nastop tov. Švajgerja. Mimorede moram tukaj konstatirati resnico o moralometru, ki ga je konstruiral za vas in kranjsko moralo omenjeni tovariši. Temu tovarišu se je zagabilo, da debatirajo Danciari o moralu. Zaklical vam je: »Vi in morala! Podporno društvo naj si omisli moralometer, da bo vedelo meriti moralo. Ta moralometer pa mora imeti pod ničlo par kilometrov dolgo skalo, da bo uporaben za merilo vaše morale.« To je bil povod, da ste zapustili lokal. Ogromen aplavz vam je pričal, kaj in kako misli napredno dijaštvo o vas. Vendar nam je žal, da vam nismo mogli razložiti tudi na mirnem način svojega stališča. Da si bomo v bodoče na jasnem, vam v naslednjem povemo, zakaj ne moremo in ne maramo imeti stika z vami.

Vsakteremu, ki le hoče videti in slišati, so razmere v naši domaćiji do dobra znane. Vsakdo ve, da je tam otrovano vse javno življenje, vsa morala, pravičnost in čut za poštenje. Zločinec je gospodar v deželi in ta je S. L. S. Vi, klerikalni dijak ste delni agregat te stranke. — Vzrasli ste iz karakteristikona S. L. S. Vaše prepričanje, vaše delo in stremljenje je umerjeno po onih lastnostih in tendencah, ki so načela in program te stranke, ki se izražajo v zgoraj napisanih besedah. Vaše društvo Danica je najmočnejše slovensko dijaško društvo. Mi nazivamo ta pojav za nesrečno znamenje v slovenski razvojni zgodovini. Priča nam, da dijaški idealizem peša, da je kranjski strup zamoril v prepogostih slučajih v mladi inteligenci človeka, kajti zdi se nam nemogoče, da more akademično naobrazen človek pripadati stranki, ki je podobna S. L. S. Mi slovenski napredni akademiki se do dobra zavedamo dolžnosti, ki nam jo nalaga stališče inteligenta - poštenjaka. Zavedamo se dolžnosti napram narodu, njegovemu ugledu in njegovi prihodnosti. Zavedamo se,

da bo naša življenjska dolžnost stretili glavo z maju, ki drži danes v krempljih slovenski rod.

Povedali smo vam na kratko svoje stališče. Preponosni smo, da bi vam kdaj podali roko. Zastavili bomo svoje moči, da poglobimo prepad, ki loči nas od vas. Dati hočemo našim potomcem v dijaškem življenju vzgled, ki mora dvigniti dijaško moralo tako visoko, da bo Švajgarjev moralometer nepotrebna iznajdba.

Kar se tiče dela v prid slovenskemu ubožnemu dijaštvu, vas zagotovo, da bo to delo brez vas veliko uspešnejše.

Ribič z veliko ribo, osličem na hrbtu je znak pristne Scottove emulzije iz ribjega olja

in samo ta je napravljena na preizkušen Scottov način. Ker pa je mnogo več ali manj malovrednih ponaredb, katerih zaviti so Scottovi emulziji zmotno enako ponarejeni, pazite pri nakupu natanko na našo ribičevo varstveno znamko in zavračajte vse ponaredbe.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. dobi se po vseh lekarnah. Proti vposiljavi 50 v. v pisarni znamke dobi se od tvrde SCOTT & BROWN d. o. s. na Dunaji VII. sklicuje se na naš list enkratno vposiljatev poizkušnje od kake lekarnice.

Za vinopivce za mešanje s trtnim sokom!

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravna alkalična kislina

neutralizira vinski kislico prijetno rezočega okusa. Ne barva vina.

Zaloge v Ljubljani: Michael Kastner, Peter Lassnik in A. Sarabon

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu. V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod lekarnar. Prosim vljudo, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborna delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katere je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Kavarna „Central“.

Vsak večer

KONCERT

elitnega damskega orkestra.

Vso noč odprto! Vstop prost!

Prednaznanilo.

Z dnem 1. decembra zopetni nastop priljubljenega

„Original The Weining's Ensemble“.

Večeri smeha.

Lepo, veliko, suho in svetlo

skladišče

se odda.

Več pove Julij Meini, uvoz kavo, Šelenburgova ulica št. 7.

Namesto za K 106 — za K 56 —

dobavljam franko na vsako postajo za reklamo nove vrste šivalne stroje „Singer“

ki se gonijo z nogo z eleg. omarico in 10 letno garancijo. Odpošljem ko dobim 1 K zadatja, ostanek po povzetju. Vse vrste šivalnih strojev „Ringschiff“ »Central-Bobbine« za domačo rabo in za rokodelce po cenah na delo.

A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse 23/III. Ceniki gratis in franko. — Hrvaška korespondenca. 3709

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine lasulje, brade in druge potreščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporočam

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljše 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg velefinega sušnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsi puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, monankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 13 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajočo se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Fina ročna dela, primerna božična darila.

Največja zaloga vsakovrstnega materiala za ženska ročna dela.

M. Drenik

Ljubljana, Kongresni trg 7

Vezenje na roko in stroj.

Predtiskarija. Plisiranje in kufriranje. Montiranje.

Jelovaška

obleka za odrasle,

dečke in deklice. Naročila se izvrše vestno in točno.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

JE ŠAMPANJEC NAJVIŠJEGA DVORA IN ARISTOKRACIJE

USTANOVljENO 1743

Sirolin „Roche“

olajša in ozdravi bolezni v prsih kašelj, katar, influenco, naduho.

Dobiva se po vseh lekarnah. Originalni zavitek 4 K. Dobiva se na vseh lekarnah.

Revščina

se seli v hišo, če zbolijo oči, mati ali kak otrok, trpi skrinastost in protino-ve in druge bolezni, ne dela več, ne more več iz sobe in potrebuje pomoč.

Če imamo v takem slučaju pri roki rečno, preiskušeno domače

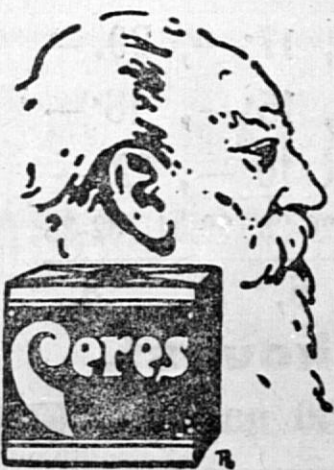
zdravilo, lahko taka zla zataremo ponavadi že v postanku, ko še ni prepozno. Seveda dandanes ni lahko, izbrati si izmed nešteti priporočeni- nih domačih zdravil ravno pravo.

Ne maramo pretiravati, toda res je, da štejejo priznanja na tisoče, ki prihajajo od bogatih in revnih, mladih in starih za Fellerjev fluid z znamko »Elza fluid«. Tako piše dr.

Jožef Estmeister, zdravnik v Wildenau, z. p. Aspah, Tirolsko, da Fellerjev fluid v vsakdanjem motenju in izpreminjanju zdravja izborna služi. Ali drug zdravnik, mediciner dr. Kittel, Praga, Kralj. Vinogradi, piše, da uporablja Fellerjev fluid že leta z izvrstnim uspehom. To ni reklama! Res je, da je to zdravilo dobro zoper različne bolezni. Naši čitatelji bi

morali zategavoljo vedno imeti pripravljen ta izdelek, da bi pravočasno pomagali, in iz izkušnje rečemo: Ozdraveli boste! Slabost, bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, mišičevje, se okrepijo, spali boste dobro, začutili se boste zopet dobro, če rabite pristni Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid«. Ubogajte naš nasvet in poizkusite za 5 K franko naročiti

pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elzatr št. 238. (Hrvaško). Tudi priznane odvajalne Fellerjeve rabarbara - kroglice z znamko »Elza-kroglice« moremo priporočati zoper razne bolezni v želodcu in za redno odvajanje kot zanesljiv izdelek. Pocen so tudi, 6 škalič stane 4 krone franko.

Najstrožja kritika potrjuje

popolno čistost in pristnost jedilne masti „Ceres“. Druge masti vsebujejo dostikrat do 15% vode ali drugih primesi, jedilna mast „Ceres“ ne vsebuje ničesar enakega. Kdor kupi 1 kg jedilne masti „Ceres“, kupi v resnici 1 kg čiste masti. Pri uporabi se vzame vedno 1/4 jedilne masti „Ceres“ manj nego kak drug.

Redka prilika! Dobro ohranjen
pianino in kratek klavir
se ceno prodasta 4004
Radeckega cesta št. 2/1.
Dve lepo mehlovali 4258
mesečni sobi
se oddasti
Sv. Petra nasip št. 71, I. nad. desno.

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 372

Takoj se sprejme
oskrbnik
(Platzmeister) energičen, trezen, zanesljiv popolnoma zdrav, ne čez 35 let star. Vstop takoj. Pogoj je, da se zna tudi nemško porazumeti. Vprašanja pod „Fužine, štore ob juž. žel.“ 4245

Posten, priden in dobro izučen
mesarski pomočnik
želi premeniti službo. Vstop takoj.
Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.« 4252

Dobro ohranjeni
pisalni stroji
različnih sistemov so po nizki ceni na prodaj. The Oliver Trading Office, Ljubljana. 4256

Izurjeni zidarji
po vsem Kranjskem, Stajerskem in Koroškem lahko zaslužijo po 10 K na dan kot postranski zaslužek. Pisma do 8. decembra 1913 z znamko za odgovor na naslov Karel Korošec, zidar, mojster, Rečica na Paki.

„Skočimožek!“
II Najnovejša, najveselejša družabna igra!!
Tako za odrasle kakor tudi za otroke je naša nova, izredno vesela družabna igra „Skočimožek“, katere se lahko udeležuje poljubno število oseb, najlepša in naizanimivejša zabava. Za družina, klube, kazine, gostilne kakor za vsako rodbino izredno veselo in zanimivo. Prav fino izvršeno kompl. z navodilom samo K 3.— Po povzetju pošilja zaloga novosti 4.42
M. SWOBODA, Dunaj III., Hiesgasse 13—23.

„PFAFF“ Pozor! Pozor!
Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi
PFAFFOV STROJ
ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfaff“ in se zanj 10 let jamči.
Velika zaloga koles
kakor Waffner, Puch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri tvrdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.
Cenik brezplačno in poštne prosto. Cenik brezplačno in poštne prosto.

Za Miklavža
priporoča tvrdka
Anton Šarc, Šelenburgova ul. 5
svojo bogato zalogo perila za dame, gospode in otroke, namiznih prtov, brisalk, žepnih rut, batist predpasnikov, spodnjih kril, tricot hlač, nogavic, vezan ne i. t. d. i. t. d. po jako znižanih cenah.
Posebno priporoča: 4250
1 kos šifona à 15 m kron 8-20.

Patentni aparat za brušenje nožev **„MARS-ORIGINAL“** V nobeni kuhinji naj ga ne manjka!
4230 Nič več jeze in sitnosti s topimi uži. Cena K 2-50.
Nobenih opetovanih izdatkov več za brušenje nožev. 5 let jamstva! Dobivajo se pri
KARLU STEIN,
Dunaj XIV Sechshauserstr. 13 f. Preprodajalci so vsake.

Naslov za brzojavke: Lanškloster Dunaj. Telefon intern. 4245.
:: **HENRIK :: LANZ MANNHEIM** Podružnica: Dunaj VIII., Laudong. 9.
LOKOMOBILE
Z VENTILNIM KRMILOM, SISTEM LENTZ.
ZA VROCO PARO NAJBOLJ PRIPRAVEN OBRATNI STROJ
PREPROSTA STREŽBA. — DELA DO 1000 HP.
NAJVEČJA ŠTEDLJIVOST. NAJVEČJA ŠTEDLJIVOST.
LETNEGA IZDELKA CEZ 2000 LOKOMOBIL.
OBISK INŽENIRJA IN PONUDBA BREZPLACNO.

Nasladniki
so se zdavnaj spoznali, da je
Barbolanijev jesih
vendar najboljši. Jedila, pripravljena z jesihom, so z Barbolanijevim jesihom resnično pikantna. Modra gospodinja, ki z enako ceno eli vedno najboljši, bo torej zahtevala samo Barbolanijev jesih. Dobiva se po vseh specerijah. Barbolani izdeluje kisov špirit izborne slasti ter prve vrste vinski jesih. Zdravju absolutno neškodljivo. Obe vrsti veleprima, neoprekoslivi po kakovosti dobavlja vsled svoje reelnosti že 50 let obstoječa firma
4253
BR. BARBOLANI
Celovec, Ebenthalerstrasse 1 (Koroške).
Odda se zastopstvo.

NA IZBIRO pošilja tudi na deželo: Krasne
BLUZE plašče, kožuhovino, krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago.
Zelo solidna tvrdka:
M. Kristofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v
otroških oblekah
in krstni opravi.

Kazensko-pravdni red
z dne 23. maja 1873 št. 119 državnega zakonika z dodanim
zvršitvenim propisom
in drugimi zakoni in ukazi kazenski postopek zadevajajočimi.
Trdo vezan 5 K 60 v., po pošti 5 K 80 v.
Narodna knjigarna v Ljubljani.

Narodna knjigarna
v Ljubljani
Prešernova ulica št. 7.
priporoča
kanceljski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir
Kasete s pisemskim napriem.
Zrgovske kniige v vseh velikostih, rtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnilo.
Odjemalne knjižice po različnih cenah
Zaloga šolskih zvezkov in risank.
Zavitke za urade v vseh velikostih
Velika izbor vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnik v, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.
Barve za šole in umetnike
Razglednice pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst od najpreprostejših do najfinjših.
Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.
Poezilske knige.
Podobice za otroke.
Česeni okvirčki za razglednice.
Risalne oeske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.
Notesi in tintniki.

Urednik ali urednica
za urejanje slovenskega belerističnega mesečnika, ki ga bom od 1. januarja 1914 zastoj pošiljal svojim odjemalcem se sprejme. Ponudbe v 8 dneh, če mogoče s prijoženo poiskušnjo lastnega dela na naslov:
Oldrich Vitáček, razpošiljanje ržene kave, Karlin, Češko.
Takoj se sprejme 40 krepkih fužinskih
delavcev
za prevažanje lesa, poganje pri uliva nju, popolnoma zdravih, ne čez 35 let starih. Vstop takoj. Pogoj je, da se znajo tudi nemško sporazumeti. Vprašanja pod „Fužine Store ob juž. žel.“

Šolske potrebščine
vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v
Ljubljana
„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica št. 7.

NAJPOPOLNEJŠI IZDELEK TE STROKE!
VARSTVENA ZNAMKA
Peter Kozina & Ko.
TOVARNA ČEVČEV V IRZICU NA GORENJSKEM
PETER KOZINA & KO.
LUBBANA
PRODAJA NA DROBNO IN DEBELA NA BREGU 20. POŠTOVA JAKO ČESKEGA GOSTA
Cene za gospode K 14.—, 17.—, 20.—
Cene za dame K 12.—, 15.—, 18.—
Cene za dečke 36/39 K 10.—, 12.—
št. 22-25 26-28 29-31 32-35
Cene za otroke K 5, 6, 7, 8.
Garantirana kakovost.
Cenejše vrste od K 1-50 naprej.

Takoj se sprejme
izprašan opravnik kotlov in strojev
za opravljanje 6 tonskega parnega žerjava (granika), trezen, zanesljiv, popolnoma zdrav, ne čez 35 let star. Vstop takoj. Pogoj je, da se zna tudi nemško porazumeti. — Ponudbe pod „Fužine, štore ob juž. žel.“ 4244

Dva mlinarja
se sprejmeta takoj v službo. 4229
Ivan Hafner, Vešter, Škofja Loka.

Dobro vpeljana 4234
trgovina z meš. blagom
se takoj odda.
Am brožev trg št. 9.

Spretna prodajalka
išče službo, 4233
gre tudi v slaščičarno ali mlekarno. Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Skladiščnik in paznik
vešč v govoru in pisavi obeh deželnih jezikov, ter deloma v stavbnih materialijah in lesu, se išče. Ponudbe z zahtevo plače pod „A. W.“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 4247

Izjava.
Jaz podpisani izjavljam, da ne priznavam in ne plačam nobenega dolga moje žene **Josefine Tominich roj. Zhampa.** 4215
Clito Pio Tominich.

Ustanovitev državne obrtne šole za Spodnje Štajersko.

Naše nemško časopisje prinaša pod naslovom »Ein neuer Anschlag gegen das Deutschum in Untersteiermark« od jeze penete članke, ki dajo povod, povedati vsej javnosti to-le: Na ustanovnem občnem zboru »Zveze južnoštajerskih obrtnih združenj« se je med drugim poudarjalo, da se bo potreba posvetiti tudi vprašanju obrtnih šol. Slovenski časniki so dali temu primeren komentar, kar je pa povzročilo v nemškem taboru pravcati ogenj. Einspinnerjeva klika je smatrala doslej južnoštajersko obrtništvo za svoje, ker so se pa v zadnjem času vzdignili nekateri in pokazati javnosti, da niso naši obrtniki voljni tavati v temi brez cilja in delati samo štafaja, je imelo to sijajni uspeh in v slehernem kraju so se oglašili merodajni, ki so to novo akcijo pozdravili, ker mora vsaki slepar videti, kakšna krivica se tej veliki masi godi.

Če pogledamo statistiko naše dežele, bi bilo najmanjše naše zahtevanje po državni obrtni šoli, iz koje bi naj izvirale razne naprave. Gornji Štajer obsegajo 7 političnih okrajev, tvori svojo trgovsko in obrtno zbornico in toliko važnih obrtnih naprav, da bi bilo preveč, opisati to tukaj.

Srednji Štajer obsega ednajst političnih okrajev — inkluзивno Maribor in Ptuj — seveda si prištevajo vse južnoštajerske politične okraje volens volens v svoj delokrog, tvori trgovsko in obrtno zbornico, ima obrt pospešujoči zavod, trgovsko akademijo, državno obrtno šolo, žensko obrtno šolo itd., o vsem si radi razburjenosti naših obrtnih krogov niti govoriti ne upamo.

Spodnji Štajer, ena tretjina dežele, tvori osem političnih okrajev, nima niti ene se obrtništva tikajoče naprave.

Če prosimo za kos kruha, se ga nam boré mačehinsko košček milostno podari, ali pa ne. Tega pa mora biti konec? Izvajati si moramo svoje pravice: to ni »neuer Anschlag« in ni »unerhörte, masslose Forderung« slovenscher Politiker« temveč pomeni naša zahteva samo to, kar nam gre, kdo da smo in koliko nas je. Zahteva po državni obrtni šoli v tvoršču 10.700 samostojnih obrtnikov in čez 7000 uslužbencev je nekaj čisto navadnega in če bi se nemški »Nazionalverband« na glavo postavil, nam gre naše!

Državni poslanec umetno skovanega južnoštajerskega volilnega okraja se ne bo mogel zoperstaviti pravični zahtevi vsega zastopstva našega poslanstva, ki bode gotovo skupno nastopalo za naše pravice.

Zveza južnoštajerskih obrtnih združenj pa si bode štela v dolžnost, podučiti vladno o pravičnih zahtevah obrtno nadaljevalnih šol v vseh večjih okrajih, da dobimo vzorni naraščaj.

Da ne zaležejo hujskarije, odrekanje pravic in sumničenja nemško-nacionalnih listov in nimajo trajnega pomena, kaže gonja zoper I. južnoštajerski obrtni šod in zoper se sedaj krasno razvijajočo zvezo. Kaj so vse pisarili za I. južnoštajersko obrtno razstavo v Mariboru, ali ko smo mi uvideli, da ima namen Südmärkin lice, smo jih zapustili in cela bombastična ideja je splavala po vodi. Dalo bi se mnogo povedati in dokazati, da je nemško-nacionalno delo v obrtnih krogih na slabi podlagi, med tem, ko naše vrste rastejo, ker je delo naravno in ker nas je masa tukaj.

Obdelovanje zemlje z dinamonom I.

Dne 21. t. m. je priredil c. kr. komisar za agrarne operacije g. Sima-Gall na posestvu Pašniške zadruge Lembah-Ruše pri Sv. Anehu na Pohorju poskuse v razstreljevanju z dinamonom I. Proizvajal jih je neki topničarski izvedenec. Kazal je, kako se ruva jo z imenovanim razstreljivom posamezni štori ali cele skupine in drevesa in kako se z razstreljevanjem posuše močvirja, ki ležijo na tanki plasti ilovice. Tudi je pojasnil, na kakšen način je mogoče z dinamonom rigolati vinograde, ako primanjkuje delavcev za ročno delo. Poskusi so bili prav zanimivi in so v vsakem oziru ugajali udeležencem, katerih je prišlo od blizu in daleč nad 60 — s svojo navzočnostjo nas je razveselil celo referent za agrarne zadeve g. baron Lazarini. Razen tega je še prekrasno vreme prav ugodno vplivalo na splošno razpoloženje; kajti sonce se nam je celi dan smehljalo kakor v avgustu, a od severa in od severozahoda so nas pozdravljali gorski velikani, pokriti s snegom. Po poskusih smo se podali v Ruško koč, kjer so nam postregli s slastno jedjo in izborno kapljico. Rujni pekrčan je hitro razvezal jezičke in osvežil grla, da so se do pozne noči razlegali v pohorskem gozdnem raju navdušeni govori in vesele pesmi. Zato so pa udeleženci tudi g. komisariju in vodstvu Podravske podružnice planinskega društva za ta poučni in prijetni dan iz srca hvaležni.

monom rigolati vinograde, ako primanjkuje delavcev za ročno delo. Poskusi so bili prav zanimivi in so v vsakem oziru ugajali udeležencem, katerih je prišlo od blizu in daleč nad 60 — s svojo navzočnostjo nas je razveselil celo referent za agrarne zadeve g. baron Lazarini. Razen tega je še prekrasno vreme prav ugodno vplivalo na splošno razpoloženje; kajti sonce se nam je celi dan smehljalo kakor v avgustu, a od severa in od severozahoda so nas pozdravljali gorski velikani, pokriti s snegom. Po poskusih smo se podali v Ruško koč, kjer so nam postregli s slastno jedjo in izborno kapljico. Rujni pekrčan je hitro razvezal jezičke in osvežil grla, da so se do pozne noči razlegali v pohorskem gozdnem raju navdušeni govori in vesele pesmi. Zato so pa udeleženci tudi g. komisariju in vodstvu Podravske podružnice planinskega društva za ta poučni in prijetni dan iz srca hvaležni.

Po zdravniških poročilih se pri revmatizmu, protinu in nevralgijah dobro obnaša za točno, bolečine tolažeče, za vsahavanje oteklin in zopetno premičnost členkov sredstvo Contrheuman iz lekarne B. Fragner v Pragi. Glej inserat. Ila.

Samo mir nas napravi zmožne za pravilno, dobro premišljeno oskrbovanje svojih zadev in del. Ako smo nervozni, imamo valovanje krvi, vsiljevanje krvi itd., potem moramo rabiti Fellerjev hladilni, osvežujoči zeliščni esencifluid z zn. »Elsafluid«. Tudi pri glavobolu, migreni itd. je neobhodno potreben. 12 steklenic franko za 5 K pošlje edino pristnega lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elspatz št. 238 (Hrvaško). Mnogokrat je glavobol ali valovanje krvi posledica slabe prebave; potem potrebujemo Fellerjeve odvajalne kroglice (6 škatlic za 4 K franko).

Prekrasne škatle (doze)

ki smo jih prvotno dali napraviti namesto drugih daril za naše odjemalce, razpošiljamo odslej splošno. Napravljene so po umetniških načrtih iz močne pločevine, zunanost pa je starosrebrna imitacija, in razpošiljamo take škatle, napolnjene z rženo kavo, v skupni teži 5 kg. za K 4.50. — Poštno trpimo sami. Glede na kako nesporazumljenje opozarjamo na to, da razpošiljamo škatle samo dokler bo še kaj te pičle zaloge. Jako pripravo za božično darilo.

Oldřich Vitáček, Praga, Karlín I. (Češko).

Otroci, tega ni mogoče prenašati!

Vselej, kadar hočem imeti mir in hočem delati, začnete kašljati, da človeka boli srce, kako se ubogi stvori mučijo. Jutri zjutraj kupim Fayeve pristne sodenske mineralne pastile in redno jih boste jemali — kašelj bomo kmalu ugnali. Teh par vinarjev nasproti učinku ne pride niti v poštev. Škatljica stane samo K 1.25 in se dobivajo povsod. Poseben znak: ime »Fay« in bel kontrolni pas z uradno posvedčbo županskega urada Kopališče Soden na T.

Forman
proti nahodu
Učinek presenečljiv! Pušica 40vin.

G. Flux
Gospodsk. ulica 4,
I. nadstropje, levo. 4219

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.
»Priporočila in namešča le boljše«
službe iskajoče vsake vrste
kakovost
privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.
Pri vnanjih vprašanjih se presli znakma za odgovor.

Stanovanje

v I. nadstropju: ena večja soba, kuhinja in druge pritikline
se odda za februarjev termin.
Vpraša se v pritličju, Dunajska c. 71.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani oeniki zaštonj.

Prodaja hiša št. 62

v Domžalah parc. št. 325/1, vlož. št. 91 kat. obč. Domžale. V imenovani hiši se je izvrševala do sedaj spece-rijska obrt v zvezi s prodajo tobaka in gostilniško obrtjo. 4193

Poizve se pri lastniku Ivan Kestelcu v Ljubljani med 9. in 12. uro dopoldne v pisarni železnicarje, strojarne in ključavničarske tovarne Kestelic & Zabkar v Ljubljani, Dunajska cesta št. 48.

Brezplačno

pošljem vsakemu svoj veliki, bogato ilustrovani glavni katalog s čez 4000 slikami solidnega, dobrega in cenega blaga vseh vrst.

G. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad,

razpošiljalnica glasbil Most št. 441.

Deška vijolina brez loka 4/4 velika, z ožganimi poliranimi tili K 5.00. Finejše izvršitve po K 6.50, 7.60, 9. — itd. Loka za gosli K — 90, 1.10, 1.50. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju ali denar naprej.

2562

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, žitarskih in drugih tehničnih za trgovino in obrt, stavbeno in umetno ključavničarstvo

Iv. Rebek
Celje, Poljska ul. št. 14, priporoča svoje tehnične. Ceniki na razpolago brezplačno in franko.

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Laconia iz Trsta 28. novembra 1913.
Pannonia iz Trsta dne 5. decembra 1913.
Franconia iz Trsta dne 18. decembra 1913.

Iz Liverpoola:

Mauretania dne 16. nov., 7. dec. 1913., 11. januarja, 1. in 22. febr. 1914.
Carmania dne 23. nov. in 28. decembra 1913.
In 8. februarja in 1. marca 1914.
Caronia dne 30. nov. 1913. in 18. januarja 1914.
Lusitania dne 14. dec. 1913., 4., 25. jan. 15. februarja in 15. marca 1914.
Campania dne 21. dec. 1913. in 8. marca 1914.

Pojasnila, vozne karte:

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25
Dunaj I., Kärntnering 4, Trst, Via Miramar, 7.
pri vseh agenturah v deželnih glavnih mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih agenturah in agentih Dalmatie. — Cene: III. razred Trst-New York: za v Kanado potujoče K 140 za prostor, za v Združene države potujoče K 140 s pristojbino za osebo.

Kupujte in zahtevajte edino lo

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

53

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

Modni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

929

:: klobuke le najfinejše izvršbe. ::

Zalni klobuki vedno na razpolago.

Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Advokat dr. Jos. Ažman

Nov odvetnik in zagovornik.

Ljubljana
Dunajska cesta 6/1.

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma brezplačno in poštne prosto prvi slovenski pravkar izšli

bogato ilustrovani cenik 1913

za kolesa in posamezne dele.

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12,
specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Priporoča se domača

konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

„Za tem ne umrje nihče“.

To prijazno tolažbo dajo človekoljubi radi svojim znancem, ki jih mučijo revmatične, protinske ali nevralgijske bolečine, ako roke in noge komaj premikajo ali ako so se bolečine nalezli z izpahnenjem, opeče-

njem oteklina, zmečkaninami ali ozeblinami. S to slabo tolažbo pa ni pomagano nikomur. Svojim bralcem pa iz lastne izkušnje lahko postrežemo z boljšim svetom: vzemite v takem slučaju za takojšnjo odstranitev bolečin Fellerjev rastlinski esenci fluid z zn. »Elsafluid«, ki nam je pri takih povodih že večkrat dragoceno služil.

Zanimalo bi znabiti naše bralce izvedeti, kako piše o tem znana pesnica Pavel Marija Lacomia pl. Egger Schmitzharsen: »Usojam se Vam javiti, kako dobro mi je storil za obrazno nevralgijo Vaš fluid z znamko »Elsafluid«, ki sem ga prejela po baronici Freytagh. Sprejmite iz velike množice hvaledečnega občinstva najtoplejšo zahvalo« itd.

Na tisoče podobnih zahvalnih pisem potrjuje, da je pri bolečinah vseh vrst, onemoglosti, slabotnosti, migljanju pred očmi itd. Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid« cenjeno domače zdravilo. Naj bi ga ne manjkalo v nobeni hiši.

Tudi želodčnih težav, zaprtja, pomanjkanja slasti in napenjanja bi ne smeli prezreti, nego za njih od-

stranjenje rabiti Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elsa - kroglice«. Iz lastne izkušnje jih lahko najtopleje priporočimo. Naročite jih 6 škatljic za 4 K franko in od Fellerjevega fluida z zn. »Elsafluid« 12 steklenic za 5 K franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 238 (Hrvaško).

— — — — — ek.

Rdeče desertno vino,

pristna kapljica s Poljske. 4237
Samotok 1/2 92 vin., hl 78 K. Močnejše vino
Bogatila 1/2 1 K 12 vin., Naročilom po dopisnici
sledi v Ljubljani brezplačna dostava od 2 l dalje.
M. Žerjav, Strelška ul. št. 32.

Jabolčnik

iz najboljših leg Stajerske, čist, prirodno
pristno, od 10 litrov naprej, razpošilja po povzetju liter za 20 vin.
Jurij Jožef Stelzer, Wetzelsdorf pri Gradcu.

500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin
balzam Rila Vaših kurjih oces, bradavic,
otičancev ne odstrani v 3 dneh
brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K. Semeny,
Kauasch (Kassa) L., Post. 12/64 Ogrsko.

Išče se več potnik

kateri je popolnoma verziran v prodaji
vina in žganja, za veletrgovino. Prednost ima tisti, kateri je še sedaj v službi. Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« 4184

Čebelni med

iztrčan, zajamčeno prirodno pristen, akacijev ali lipov, razpošiljanje franco v pločevinastih skatljicah po 5 kg po povzetju za K 8-50. Preprodajalcem pošljemo vzorce in ponudbe. Izvoz medu (Erster. ung. Bienenhonig-Export) BALATONFÖKAJAR, (Ogrsko)

Posestnik tovarne v polnem obratu pridelka velikega konsuma v Trstu, ki obstoji že več desetletij v lastnem poslopu, išče 4199

družabnika-komandita.

Ponudbe nasloviti: „Fabrik 101“
poste restanje, Trst.

Vajenec

iz dobre hiše, učenec III gimnazije, 16 let star, želi stopiti v mešano trgovino na Kranjskem v večjem mestu radi šol, ob primernem plačilu. 4180

Martinović, Jamnička Kiselica (Pisarovina.)

Poljsko - Rusinsko.

Kdo preskrbi poljsko in rusinsko korespondenco.

Ponudbe na H. SUTNER, Ljubljana, Mestni trg 25. 4227

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev samo 8 K frko.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam torej vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na irakove, usnje rjavo ali črno, galoš. z zbitimi podplati, velelegantni, najnovejša oblika, velikost po številkah. Vsi 4 pari samo 8 K. Razpošiljanje po povzetju. 4117

S. Urbach, izvoz čevljev, Krakov št. 61. Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.

Nepokončljive, mične in cenó

so moje tkanine, o čemer se vsaka dama prepriča že pri prvem naročilu.

1 komad tkanine Excelsior 23 mtr. dolg, 84 cm širok K 13 —
6 rjuh brez šva, obrobljenih, 150/200 cm la kakovost K 16-50
Kavna garnitura z otlim robom, rožnate, modre ali zelene barve po K 4-50, 5-50 in 7-50

Tucat dvojnodamastnih brisač 60/120 cm, gar. čisto platno, najb. kakovost, samo K 11 —.

Elzaška brokatno-damastna preobleka, čisto bela, beljena, za 2 postelji, 9 m 90 cm, 8 1/2 m 136 cm samo K 19-50 4213

Za Božič:
Prekrasni kuponi za darila obsegajoči: 1 jedilno garnit. za 6 oseb, čisto platno, 1 barv. kavno garnituro z otlim robom za 6 oseb, tucat vel. brisač za pos., tucat brisač iz plat. kuhinjskega cvilha, tucat finih žepnih robcev, vse najboljše kakovosti, samo K 20 —.

Neugajajočo se zamenja ali vrne donar.
LEO HIRSCH
tkalnic platnine in pavalnine.
Razpošiljalni oddelček 22, NACROD, Čuško.

Zapomni si: prinesiti
moraš samo cigaretni
:: papir ali stročnice ::

„OTTOMAN“

in ne daj se zavajati
z enako izgledajočimi
ponaredbami slabejka-
:: kovosti. ::

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...
Rezervni fond K 58,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.395-77
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani

čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uziava najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Izredna prilika

za

sijajno trgovsko eksistenco!

Odda se radi zasebnih razmer vpeljana, monopolu silčna trgovina pod ugodnimi pogoji.

Obratnega kapitala je treba K 40.000 v gotovini ali v fundiranem denarnem kreditu; dosegljivi letni dobiček do 100% kapitala.

Obratovanje lahko, vzorno urejeno, sposobno za trgovca vsake stroke, tudi za družabno vodstvo ali za udeležbo banke.

Reflektanti, kateri razpolagajo najmanj čez omenjeno obratno glavico, izvolijo naznaniti svoj osebn. naslov (navidezniki izključeni) takoj najdalje do 1. decembra 1913 na anončno pisarno Rudolf Mosse, Dunaj I, pod šifro: „Monopol, ne zamudite 8882“. 4163

Mizarstvo, zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. POGAČNIK

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18 (Kolizej).

Naznanilo.

P. n.

4134

Kot doseđanji lastnik tvrđke

FRANC KAPUS

: zaloga pohištva in tapetniškega blaga :
v Ljubljani, na Marije Terezije cesti 13 (Kolizej)

vljudo naznanjam, da sem svoje doseđanje mizarstvo znatno povečal in je bodem pod lastnim imenom vodil naprej.

Kakor do sedaj, bodem tudi v bodoče razpolagal z najsolidnejšo kakovostjo lastnih izdelkov in se za cenjena nadaljna naročila najtopeje priporočam z odličnim spoštovanjem

J. Pogačnik.

Ljubljana, v novembru 1913.

Dobro izurjenega

pomočnika

sprejme v trajno delo V. Jesenshek,
krojač, Zagorje ob Savi. 4212

16 leten deček želi vstopiti kot

vajenec

h ključavničarskemu mojstru bodisi v Ljubljani ali na deželi. — Naslov se izve v upravn. »Slov. Naroda«. 4210

Čevljarskega pomočnika

na novo delo 4150

sprejme takoj

A. Klavara, Bovec, Goriško.

Dva učenca

sprejemem takoj in sicer enega za pekarijo, drugega za mesarijo. Ob triletni učni dobi ga tudi z obleko preskrbim. Prednost imajo sinovi posestnikov. L. Pristanc, posestnik in mojster, Javornik, Gorenjsko.

Kanarčki

pristni harcarji (Edel-reiller), domače reje, izvrstni pevci se priporočajo po nizkih cenah, 8, 10, 12, in 20 K. Samice po 2 kroni.

Franc Omahna, Ljubljana, Mestni trg 10.

Trgovski pomočnik

papirne ali galanterijske stroke, dober prodajalec, ki je zmožen obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi ter ima veselje in zmožnost za potovanje, se išče. Ponudbe na upravnishvo »Slov. Nar.« 4153

Trgovski lokal

z mecinom 4060

se s 1. majem 1914 odda na Starem trgu št. 8.

Več pove

Josip Pok, Stari trg šte. 14.

V skladišču tvrđke R. Ranzinger se prođa nekaj dobro ohranjenega

pohištva.

Povpraša in pogleda se istotam. 4211

Dva do tri

stanovanja

v nekem malem mestu na Gorenjskem, vsako obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pripadki, se oddajo za 1. januar 1914. — Tudi se odda istotam

majhen lokal

pripraven za modistinjo (ki se zelo pogreša), urarja ali sploh malega obrtnika. 4221

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Najboljše sredstvo zoper prehlajenje je dobra in topla spodnja obleka.

Veliko izbire zimskih pletenih srajc, jopic, spodnjih hlač, trpežnih
in krasnih nogavic in gamaš, dobite pri trdkih

A. & E. SKABERNÉ

špecialni oddelk za pletenine in perilo, v lastni hiši Mestni trg št. 10
4140 (prejšnja trgovina z železnino).

Prilagodna darila za Miklavža in Božič.
Cene izredno nizke! Blagovolite si ogledati tudi naše izložbe!

Milijon konjskih odej po K 2.90.

Za izvoz na Balkan namenjene, pa zaradi ustavljenja
vojne tu pridržane konjske odeje iz pristne brnske
himalajske volne, ter neskončno tople in za zimo
neutrpišne, okoli 200 cm dolge in okoli 140 cm ši-
roke, sive, drap in rjave, z lepimi barvastimi bordu-
rami, se prodajajo samo kratek čas za polovično iz-
devalno ceno komad samo po K 2.90. Te zimske
konjske odeje so vredne dvonjega denarja in se
dobivajo pri meni, samo dokler ho kaj zaloge po
3731 nastopnih senzacijskih cenah:

1 zimska konjska odeja stane samo . . . K 2.90
3 zimske konjske odeje stanejo samo . . . » 8.25
6 zimskih konjskih odej stane samo . . . » 16.—

Po povzetju prodaja samo:

M. Swoboda, Dunaj III/2, Hiessgasse 13-23.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Hiti
Pred Skofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se
poučja s povzetjem.

Ustanovljeno 1845.
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

August Agnola
Ljubljana,
Dunajska cesta 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

Zdrave, rdečelične otroke
hočete imeti?
Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1.80.
**Zoper kašelj, zaslize-
nost in prehlajenje**
je v tem času za otroke najboljša pre-
izkušnja in mnogostransko priporočen
trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.
Zaloga vseh tu- in inozemskih
specialitet ter preizkušanih do-
maćih zdravil.
Izborna toaletna sredstva „Ada“.
Vedno sveže gumijevе specialitete
Oddajajo se tudi zdravila za
člane vseh bolniških blagajn.
Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.
Vinko Prohážka
lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

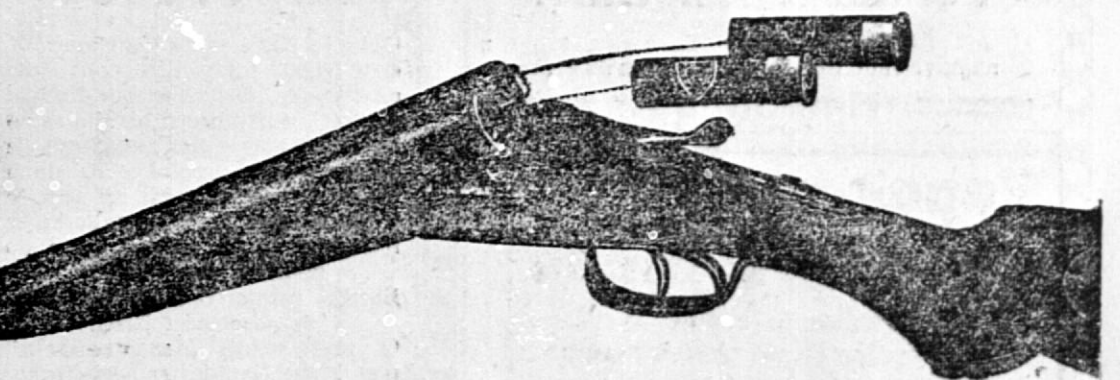
Usta-
novljeno
L. 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon
številka 154.
BRATA EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja .
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“. Delavnica: Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

Triumph
Štedilnike, peči,
trajnogoreče vloge.
(za vzidat v lančene peči)
vratstvena znamka
ceniki zastoj!
Do bavni naslovi se usakemu naznani jo.
Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z.z.o.z. Wels
Sorenje Avstrijsko.

Vedno velika zaloga
klobukov
in čepic
lastnege izdelka.
Kupuje kože
vseh divjačin po
najvišjih dnev-
nih cenah.
Se priporoča
za izdelovanje
kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V za-
logi ima vedno veliko izbiro vseh vrst kožuhovine. — Sprejemajo se
popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po
najnižjih cenah.
3369
J. Wanek, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.

Od dobrega najboljše je še vedno izvorni
Singerjev šivalni stroj.

Dobi se samo
v naših pro-
dajalnah s ta-
kim izveskom
in s to
var-
stveno
znamko
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.
Novo mesto, hiša lekarnarja Bergman. Kranj,
Glavni trg št. 119 in Kočevje, Glavni trg št. 79
ali pa po naših potnikih.
3892

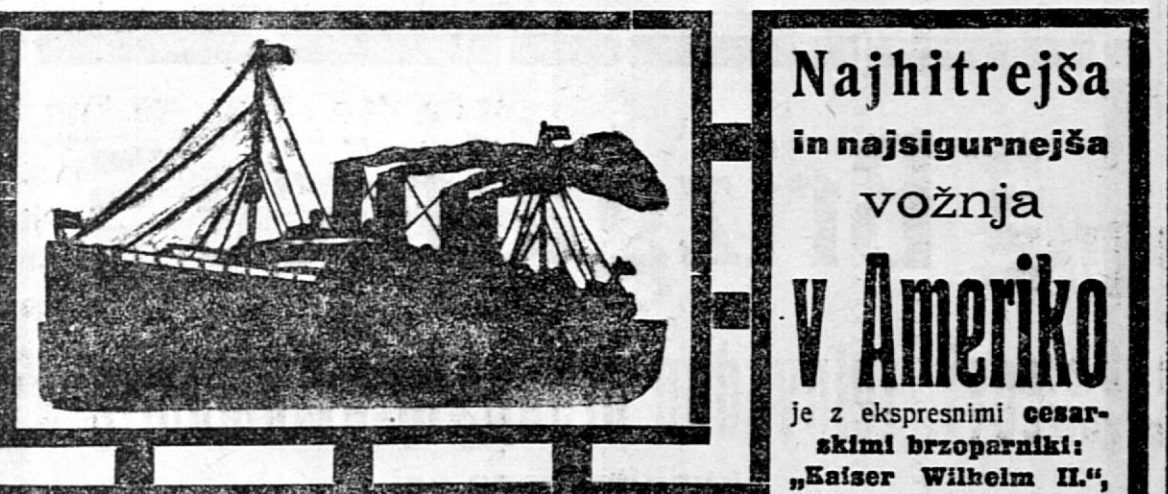
Ljubljana **Fr. Ševčik** Židovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke troceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštino prosto.

Emanuel & Oskar Kraus
Trst, Via S. Nicolò št. 2.
Tehnična pisarna.
Uredba popolnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje električne luči in sile.
Glavno zastopstvo draždanske tvornice plinovih motorjev prej Morio Billo
v Draždanih. Najstarejša tvornica motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, bencol in
plin. Čez 10.000 motorjev v obratu. Sijajne odlike. Stroji za opekarnice vsakovrstni,
za ročni obrat in na silo. Prve vrste stroji za obdelovanje lesa firme Adolf Al-
dinger v Oberfärkelheimu pri Stuttgartu. Univerzalni stroji za oblanje, krožne
žage, vrtnalni in skobeljni (Fräsmaschinen) stroji, stroji za rezanje čepov in za bru-
šenje. Popolne oprave mizarstev. Stroji za obdelovanje železa. Stružniki, vrtnal-
ni stroji, skobeljniki (Fräsmaschinen) itd. — Proračuni, ponudbe in tehnične infor-
marije zastoj in poštino prosto. 2684

Avtomobilna zveza
Krško - Kostanjevica - Rudolfovo.
Vozni red.

Zjutraj	Popoldne	Vozne cene		Postajališče		Vozne cene		Dopoldne	Zvečer
		K	v			K	v		
7:30	3:30	—	—	odh. Krško	prih.	4	—	1:10	8:10
8:20	4:20	1	60			2	40	12:20	7:20
8:45	4:45	2	40	odh. St. Jernej	prih.	1	60	11:55	6:55
9:30	5:30	4	—			—	—	11:10	6:10

Avto vozi v Rudolfovem tudi na kolodvor.
Posamezne določbe so objavljene na postajališčih.

Najhitrejša
in najsigurnejša
voznja
v Ameriko
je z ekspresnimi cesar-
skimi brzoparniki:
„Kaiser Wilhelm II.“,
„Kaiser Wilhelm d. Gr.“,
„Kronprinz Wilhelm“, „Kronprinzessin Cecilie“, in z največjimi brzoparniki
„Prinz Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.
Vožnja 5 do 6 dni!
Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine). — III. razr. V teh je pro-
stora za 2—4 osebe, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih
jedilnih dvoranah ob pograjenih mizah izobno hrano. Na razpolago imajo poleg
družabnih in kadilnih dvoran tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu
im igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in
četrtak. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v prista-
nišču brezplačno! — Edino veljavne vozne listke za e parnike, kakor tudi za vse
proge ameriškanskih železnih pri
EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35
nasproti občeznane gostilne „pri Starem Tišlerju“.
Izdajanje voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada,
Avstralija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni rt itd.

Zahtevajte **gratis** in franko moj katalog o **električnih in acetilenskih svetiljках**

za vsako porabo. — Izborne električne žepne svetiljke, jasno svetleče, kompletne po K 2.—, 2-40, 2-80. — **Električne ročne svetiljke** v kovinskih skatljah po K 4.— in 5.—. — Hišne svetiljke v leseni skrinjici K 4-50.

Acetilenske ročne svetiljke

iz medi, ponikljane, prav stanovitne, ki se porabi za višeco ali namizno svetiljko K 4.—, 5.—, 6.—. Po povzetju razpošilja

A. Weissberg, razpošiljalnica Dunaj II, Untere Donaustr. 23/III. Hrvatska korespondenca.

Okrajna bolniška blagajna v Rudolfovem razpisuje

službo tajnika in blagajnika

z letno plačo 1800 K in štirimi petletnicami po 200 K. Po zadovoljivem enoletnem službovanju potrdi se stalno v službi. Prošnje, opremljene z dokazili usposobljenosti, knjigovodstva, znanja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi in proti položitvi kavicije v znesku 1000 K vposlati je najkasneje

do 15. decembra 1913

na okrajno bolniško blagajno.

Nastop službe 1. januarja 1914.

Rudolfovo, dne 22. novembra 1913.

Makso Petrič l. r. načelnik.

Pozor, matere!

Najzbornejše redilno sredstvo za otroke pred začetkom odvajanja je „**Phosphatine Falières**“

Lahka prebavnost, dober okus, velika redilnost olajšajo prodiranje zobčkov in uspešno vplivajo na tvoritev kosti.

Velika skatlja za 3 tedne K 380.

Dobiva se v lekarnah

R. Sušnik in G. Piccoli.

POZOR! NA OBROKE! BERITE!

Prva, največja, najstarejša in najsposobnejša slovenska trdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNİK

učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak c. kr. dež. sodni

»Zvezda« nasproti : nunske cerkve : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti : nunske cerkve :

Klavirji, pianini in harmoniji

najslavnejših svetovnih trdk Bösendorfer, Rudolf (ne Anton) Stelzhammer, (najboljši : angleški sistem sedanosti), : Höhl & Helzmann (neprekosljeni pianini z Lexovo mehaniko), Bratje Stingl, Czapska, Laub & Gross (koncertni 7/4 okt. pianini) in Hörügel (amer. harmonij od 90 K naprej), imam le jaz, njih edini zastopnik za Kranjsko v velikansko zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov). Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od 15 naprej prvotsten instrument goraj omenjenih najboljših trdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo. Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamena najugodnejša. Uglasevanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga trdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadej, ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kakor edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije

Potniki v Ameriko!

ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki „Velikani“ preko **Hamburga.**

Največji parnik na svetu je „**Imperator**“.

Dolg je 920 celjev (280 metrov), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „Imperator“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in v New Yorku z izkladanjem in nakladanjem po poldrugi dan muditi.

Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh se popolnoma jamči.

O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Ropotanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve, da je na vodi ter se niti malo ne da primernosti z drugimi morskimi velikani. Približno tako so urejeni tudi drugi „Velikani“ Hamburg-Amerika linije. Vsi imajo v III. razredu sobe z 2, 4, ali k večjem s 6 posteljami. Hrana je obila in dobra. Taki „Velikani“ so poleg „Imperatorja“: „Kaiserin Auguste Viktoria“ (25.000 ton), „Amerika“ (24.000 ton), „Cleveland“ in „Cincinnati“ (po 20.000 ton) itd. Važno! Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se pripeče v Hamburg. — 2558 Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Kolodvorska ulica, velika številka 28.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremožljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

G. Cadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priporoča

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene zmerno. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izbor

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr, „Mauser“ in „Bayard“ samokresi najbogatejše izbire že od K 5-50 naprej, floberiti in karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

Prve vrste specialiteta!

Drobliniki s struženo dolbljenimi kovin. valjci

Drobliniki z lito dolbljenimi litimi valjci

Drobliniki z mlevnimi koluti

Drobliniki z mlevnimi kamni — ter vse stroje za pripravljane krme, reporeznike, slamoreznice, parilnike krme, stiskalnice za seno in slamo izdelujejo in dobavljajo

PH. MAYFARTH & CO.

tvornice kmetijskih in obrtnih strojev — Dunaj II., Taborstrasse 71

Frankfurt n. M., Berlin, Pariz, Moskva, Milan.

Zastopniki se sprejmejo. — Ilustrovani katalog št. 314 gratis in franko. 700 prvih daril, zlate svetilje itd. 1500 delavcev in delavk

Fa. F. M. SCHMITT

Pred škofijo šte. 2

priporoča p. n. odjemalcem svojo bogato, skrbno odbrano zalogo

galanterijskega in norimberskega blaga,

devocionalij, čevljev, pletenin in igrač

in vljudno opozarja na

oddelek za igrače

urejen v udobnost p. n. kupovalcev v podaljšanem trgovinskem prostoru (vhod iz Lingarjeve ulice 4 in Izpred Škofije 2. ki odgovarja vsem zahtevam ob najnižjih cenah in ob najsolidnejši postrežbi. 4154

Stalna razstava igrač s prostim ogledovanjem, ne da bi se moralo kaj kupiti.

Šš. 23226. 4205

Razpis.

Za zgradbo vodovoda Stari trg in okolica

polišt. okraj Crnomelj

na 178.387-90 K proračunjena dela in dobave (brez naprav za dobavljanje in črpanje vode) se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene vsa dela zapadajoče ponudbe enotnih cen in na podlagi teh izračunanega skupnega zneska naj se predlože

do 5. januarja 1914. ob 10. uri dopoldne podpisaneu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečaten z napisom: „**Ponudba za prevzete gradbe vodovoda Stari trg in okolica.**“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni; navesti je tudi dobavišče cevi, armatur in cementa.

Razven tega je dodati kot vadij še 5%, stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu, ob navadnih uradnih urah, kjer se tudi dobe proti plačilu K 11.—.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 24. novembra 1913.

Brizgalnice

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. Smekal, Zagreb

katere trdka se zdaj glasi: 2093

Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smichov

R. A. Smekal. V. I. Stratilek. V. K. Smakal.

Opozorjamo

da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške trdke po svojem zastopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovansko trdko.

Ali hočete ostati zdravi?

Potem se morate ogibati živce razburjajočih pijač. Predvsem znate kave! Idealni kavni dodatek, po slastnem okusu enak pristni zrnati kavi, pa brez zdravju škodljivih sestavin je

„ROGGKAFFOL“.

„Roggkaffol“ je cenó, zdravju prišležen in izredno slasten. Zavitek s 5 kg franko po povzetju K 430. Namesto ničvrednih brezplačnih pridakov praktično presenečenje za vsako gospodinjico! „Roggkaffol“ **izvalice živil, Trutnov (Trautenau) odd. 9.** Dobro uvedeni zastopniki se iščejo povsod! 3529

Dobro zimsko blago

Pleteni moški telovniki, rjavi K 2-60, sivi z zelenim ovratnikom K 3-80, srajce trikot z dvojnimi prsmi K 1-20, hlače trikot za moške in ženske K 1-30, tople turistijske srajce K 1-60, barvaste in močne **moške srajce K 1-40, spodnje hlače bele in modre K 1-30, ženske srajce bele K 1-20, velike flanelaste ženske srajce K 1-20**, tople flanelaste naglavne rute 10 kom. K 5-—, 3807

Adolf Zucker, izdelovanje pletenin, Plzenj 494.

Razpošilja se po povzetju. Neugajajoče vzamem nazaj. Cenovnik gratis in franko.

Št. 32.354,

4231

Razglas.

Radi oddaje onih delov vsled vravnave Save pridobljenega sveta v vprogi Tacen-St. Jakob, glede katerih poteče doba dosedanjega zakupa s koncem leta 1913, vršila se bode

dne 10. decembra 1913 s pričetkom ob 10 uri zjutraj v Tacnu, dne 11. decembra 1913 s pričetkom ob 8 uri zjutraj na Jožici, dne 12. decembra 1913 s pričetkom ob 10 uri dopoldne pri savskem mostu blizu St. Jakoba javna ustna dražba na licu mesta.

Z zakupom savskih v naravi izkoličanih parcel, ki se sklene za 5 let, prične na podlagi pogodbe z dnem 1. januarja 1914, pridobi zakupnik pravico do nabave finega peska, rezanja vrbin, oziroma do užitka trave in stelje.

Zakupnino bo plačati po odobritvi pogodbe pričetkom vsakega leta vnaprej po vložitvi listih c. kr. poštne hranilnice.

Zakupnino za prvo leto t. j. za leto 1914 je plačati obenem s podpisanim pogodbo, ki se sklene na licu mesta povodom dražbe s pridržkom odobrenja od strani c. kr. deželne vlade.

Pogodbeni pogoji so na vpogled pri stavbnem oddelku deželne vlade. Erjavčeva cesta št. 13, II. nadstropje ob uradnih urah.

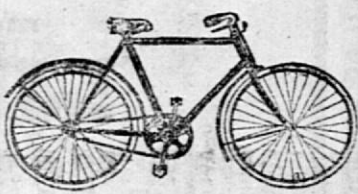
C. kr. deželna vlada za Kranjsko, Ljubljana, dne 26. novembra 1913.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles

šivalni stroji
za rodbino in obrt

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.

Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti.

Samo 5 cen!

Goodjeanwelt čevlji

so najboljši na svetu.

Viso i
čevlji
za
gospode
in
dame

10-50
12-50
14-50
16-50
19-50

Nizi
čevlji
za
gospode
in
dame

9-—
10-50
12-50
14-50
16-50

Trpežni čevlji za otroke, visoki ali nizki.

Velikost .	21-25	26-28	29-31	32-34
na zadrgo	5-90	6-90	7-90	8-90
z gumbi .	6-50	7-50	8-50	9-50

rjavi 1 krono dražji.

Zaloga čevljev H. KENDA

Ljubljana, Mestni trg šte. 17.

1148

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovni vzorce poslati. 40

Pozor!

Pozor!

Drože (Presterm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozorjam pa, da moje materične drože so za 50%, boljše od vsakih spiritalnih drož. Spiritalne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Josip Stupica

jermerar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ščine, že obrabljene vozove in
konjske oprave.

Jos. Rojina modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Najnovejši londonski kroj.
Pristno angleško blago.
Elegantna izdelava.
Točno in solidno.

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica šte. 5.

Bogato opremljena zaloga šivalnih
potrebščin, pričetih in izgotovljenih
vezenin kakor tudi k temu pripa-
dajoči material.

Montiranje, predtiskarija, tam-
buriranje in plisiranje. .:

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovine in podorne trdote daleč nadtrijajoči dobroti kakor tudi svoje priznano izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Razpis.

Občina Jelšane, politični okraj Voloska razpisuje na podlagi projekta izdelanega po c. kr. melioracijskem uradu v Trstu,

gradnjo vodovoda v Podgrajah

proračunjenega na 18.618 kron 62 vin.

Gradnja se bode oddala na podlagi enotnih cen, katere imajo ponudniki vstaviti v svoje ponudbene stroškovnike.

Načrti, proračun, kakor tudi splošni in posebni gradbeni pogoji so na vpogled v občinski pisarni.

Pismene ponudbe s 5% varščino v denarju ali pupilarno varnih vrednostnih listinah so doposlali podpiranemu občinskemu uradu najkasneje

do 10. decembra 1913.

Občina si pridrži pravico popolnoma proste izbire izmed vposlanih ponudb.

Županstvo Jelšane,

dne 26. novembra 1913.

Zupan: I. Valenčič.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osební vlak na Škofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

1-30 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.

3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-48 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linc, (Londona) Vllissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.

3-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linc, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka Tržiča, Kranja.

3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linc, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.

5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linc, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

2-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linc, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Škofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

9-18 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-32, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Moderna špecerijska oprava

kakor: omare s predali, pudelni s prozornimi predali ter pudelni z basini za olje s cement. zajemalnimi merami kompletno, vrči za olje, opremljene pločevinaste oprave za kavo, stroj za rezanje gnjati ter držalo za gnjat z marmornato ploščo, marmornata, balančna ter decimalna tehtnica, uteži železne ter iz medenine, železne blagajne troje velikosti, ter dve regist. blagajni novejšega sistema, zajemalke, okna, vrata ter jeklene rolete iz valovite pločevine se proti primerni ceni

proda in je na vpogled pri 4238

Kranjski stavbni družbi v Ljubljani,

Levstikova ulica šte. 19 ali Vrtača šte. 5.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Modni salon
Stuchly - Maschke

3 Ljubljana, Židovska ulica. **3**
Priporoča po najnižji ceni cenj. damam tu in na de-
želi svojo bogato zalogo
zimskih klobukov in šport. čepic za dame in deklice.
Priznано dobro blago. — Nizke cene.
Popravila se točno izvršujejo. 1463 Zlati klobuki vedno v zalogi.

Lep vinograd

na Trški gori pri Novem mestu se
proda iz proste roke. 4177

Pojasnila daje **Franc Goldman**,
Ljubljana, Razpotna ulica št. 10.

Varstvena
znamka.

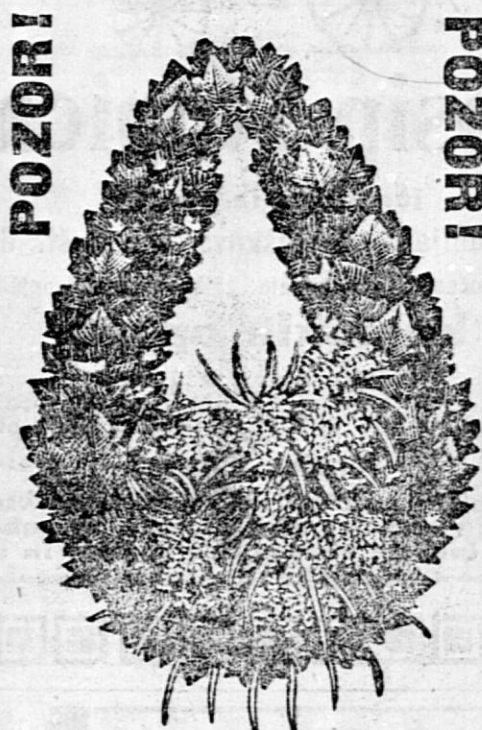
Marija Brezje
želodčna grenčica.

Varsvena znamka Marija Brezje

Želodčna grenčica

že osem let registrirana in upeljana se prod. Vpraša se dne 30 t. m. dopoldne v Slomškovi ulici št. 4., pri Vekoslavi Walland.

POZOR!

POZOR!

Cvetlični salon
Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjavlj.: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

1914 ADRESAR za Kranjsko
izide v kratkem.

Tozadevna pojasnila daje
Tiskarna Anton Slatnar v Kamniku.

Naročite nov lep cenik s koledarjem,
ki izide po 15. decembru t. l.

Lepa božična darila

Največja, bogata in najnovejša
tovarniška zaloga zlatnine in
srebrnine
po **znižanih cenah.**

Naročite nov lep cenik s koledarjem, ki izide po 15. decembru t. l.
Za obilen obisk in pismena naročila se vljudo priporoča

FR. ČUDEN v Ljubljani

samo nasproti Frančiškanski cerkvi.
Nova urejena in povečana tehniška delavnica za vsa
najtežja popravila.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasne KOSTUME, FINE JOVICE, Moderne
KRASNE PLAŠČE, ZIMSKE PLAŠČE,
: NOČNE HALJE, : **BLUZE** BOE IN MUFE,
KRILA. PERILO.

Otroške oblekice in plašče za mladenke.
Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

➔ Pošilja na izbiro tudi na deželo. ➔

Izdelovanje nevestinskih oprem.

Ustanovljeno 1870.

Moško, damsko in otroško

perilo

lastnega izdelka

daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen
priporoča

= **C. J. HAMANN** =

dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti,
častniških uniformiranj, zavodov, sa-
mostanov i. t. d. v

LJUBLJANI.

Perilo po meri se izgotavlja najhitreje.
Istotam prva kranjska

pralnica in likalnica

moškega perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila. Najnovejši stroji.

Perilo se na način prve dunajske čistil-
nihe zlika brezhibno kakor novo in se
vse do srede poslano perilo zgotovi v
soboto tistega tedna.

Ob čistilnem zaslužku K 6.— se perilo pošlje franko nazaj
in že ob zaslužku K 12.— se vrnejo tudi stroški za sem,
da stranke ne teže nobeni poštni izdatki.

Priznано najpoštenjša postrežba.

Posteljno perje, puh in karok.

Wotan
svetilka

z vlečeno
svetilno žico

V zalogi pri
elektrarnah in instalatejih

Kmetska posojilnica ljubljanske okoličice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Za kratek čas.

Zdravnik: Da boš vedel, prijatelj — današnje kosilo je moja mlada žena čisto sama skuhala. Kako ti je ugajalo?

Prijatelj: Veš kaj — ti zasluziš s svojo prakso toliko denarja, da pač ni treba, da bi milostiva spreminjala tvoje prijatelje v tvoje pacijente.

Žena: Čuješ, mož, ti boš toliko časa pijačeval, da bo nehati prepozno!

Mož: O! Ko sem pa zdravnika zaradi svojih jeter vprašal, če ni prepozno, da bi nehal s pijačo, je pa rekel: prepozno ni nikoli.

— Ata, kaj pa je to narodno blagostanje?

— To je tisti stan, ki se mu najbolje godi.

— Aha — fajmoštri!

— Kdo izmed vas pa pozna firmo Kristijanovič & Slepčič?

— Jaz jo poznam.

— Torej bom od vas kaj zanesljivega izvedel. Kaj pa kaj dela ta firma?

— Čast dela svojemu imenu.

— Prvi mož, ki mi je napravil ljubezensko razodetje, je grozil, da se pred mojimi očmi ustrelji, če ga ne vzamem.

— Ježeš, Ježeš — zakaj ga pa nista postavili pod nadzorstvo.

— Saj sem to storila — poročila sem se namreč z njim.

— Ženske gledajo pri možitvi v prvi vrsti na denar.

— Ta pa že ni res. Samo laglje je, se odločiti za bogatega moža, kakor za takega, ki nič nima.

— Marica se uči že osem tednov kolesariti.

— Osem tednov. No, njen učitelj mora biti pač skrajno neroden.

— O ne — ampak čeden je in zabaven!

Joža Mrhovina, krščanski obč. svetovalec in mešetar, je peljal svojo ženo v menažerijo. Z zanimanjem je gledal, kako je krotitelj pretepal levino, ker ni hotela skočiti skozi goreči obroč, kajti Joža Mrhovina je ljubil v mladih letih pretepanje in je bil zaradi uboja in pretepa sedemkrat zaprt. Levinja vzlic hudim udarcem ni hotela skočiti skozi goreči obroč, a levu se je zasmilila, dvignil se je in skočil...

— No, stari, je rekla Neža Mrhovina, ali bi ti zame tudi skozi ogenj skočil... saj sem ti prinesla v zakon 5000 K.

— O, z veseljem, je rekel Joža Mrhovina, če bi te krotitelj poprej tako pregajžlal, kakor to levino.

Župan: Torej z jutrišnjem dnem nastopiš svojo službo kot občinski policaj. Ali si vse razumel, kar sem ti naročil.

Policaj: Da, gospod župan.

Župan: Glej torej, da boš v službi trezen — pa če bo kak tujec kaj storil, ga aretiraj in ga prijelji k meni.

Zagovornik: Vse vedenje tega nesrečnega obtoženca kaže, da je popolnoma nedolžen. Le poslušajte kako pretresljivo stoka...

Sodnik: Saj ne stoka... saj le smrči.

Zagovornik: Gospodje, to samo potrjuje, kar sem že rekel — mož spi spanje pravičnega, oprostite ga!

— Dolgo vas že nisem videl. No, kako je pa kaj?

— Izvrstno! Ali že veste, da spadam zdaj med mestne očete?

— Kako? Ali ste prišli v občinski svet?

— Tisto ne — ampak moja žena mi je povila fanta.

Fajmošter Matevž: Lepo je na Dunaju — res, lepše ne more biti — ampak drago, da se ne more vedati. Če bi kosil pri Sacherju bi znašal račun malo premoženje.

Fajmošter Jaka: E, ja! Kaj tako hudo je? Povej no, koliko pa velja pri Sacherju krvava klobasa z zeljem?

— O, ne morem vam povedati, gospodična, kako srečen sem, da hočete postati moja nevesta.

— Ah — ali res?

— Seveda! Pomislite! Najmanj dvajset deklet sem že zasnubil, pa nobena me ni marala.

Zavarovalni agent: Ali se je pri požaru vaše hiše zgodila tudi kaka nesreča.

Pibrov volilec: O, živino smo vsi rešili, samo en letoviščar je zgorel.

Katehet pri predavanju v šoli: O, ko bi vi videli, kako grozovito je cesar Tiberij preganjal kristijane. Dal jih je z oljem politi in prižgati in dasi so goreli in trpeli neznanske muke, so ostali mučeniki popolnoma hladni in niso odpadli od svete vere.

Učitelj: Zemljepisja ne znaš pa že prav nič. Zakaj se nisi nič učil?

Učenec: Ker sem bral v časopisih, da se bo balkanski zemljevid kmalu zopet izdatno spremenil.

— Maturo imam, dve leti sem bil na vseučilišču — zdaj pa vidim, da me ravno zaradi tega ne marajo nikjer v službo, ker sem toliko študiral.

— Zakaj pa poveš, da si toliko študiral? Če bi sam ne pravil, bi tega nihče ne zapazil.

Pepček: Ata, kaj pa je to dedna obremenjenost?

Oče: Hm — kako bi ti to razložil. No ja, hm, dedna obremenjenost je to, kar dobi otrok od očeta in od matere.

Pepček: A — batine.

Predstojnik: Še nekaj sem vas hotel vprašati, pa se zdaj ne morem domisliti.

Oficijant: Bržčas ste me hoteli vprašati, kako morem izhajati s svojo majhno plačo in če ne rabim kakega predujma.

Oče: Če se bo naša Pavla omožila, napravim tako svatbo, da take v našem mestu še ni bilo. Sam škof jo mora poročiti...

Sin: Oh, oče, vzemite rajše kakega cenenejšega flekajnarja, pa kupite več šampanjca.

Prebavila je treba varovati, zakaj človeško telo nima organa, čigar se tako nepomembno motenje bi tako obsežno vplivalo na vse druge organe in jim povzročilo najhujše posledice. Varujemo pa prebavila, ako skušamo olajšati delovanje s tem, da pospešujemo prebavilnost in čistilno delovanje prebavil podpiramo z lahkim odvajalnim pomočkom. Tako sredstvo imamo v že 40 let predobro preizkušenem dr. Rose balzamu za želodec iz lekarne B. Flagner, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi po tukajšnjih lekarnah.

II. B.

Zapomni ne zabi:

Bolan ali zdrav,
Le „FLORIAN“ rabi,
Želodcu bo pravi!

Zelodčni liker

je pripravil tek in prebavo morskemu, ki je zamenjaval dr. ga in neprijetna zdravila!

Pristal „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Postavno varovano.

Ženitve željni gospodje

vsakega stanu, tudi brez premoženja, ki bi se radi hitro in bogato poročili, dobe takoj brezplačnega pojasnila od največjega internacionalnega zavoda na kontinentu „Hymen“, Berlin, 18. 4127

Mesarji in peki!

Zaradi boleznih in družinskih razmer se na Javorniku pri tovarni proti zelo nizki meseč najemninji takoj odda v najem

pekarija in mesarija

Pisma naravnost name. Treba je majhne kavčije okoli 200 K. **Lorenc Pristave, Javornik, Gorenjsko.**

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.) 2291
Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Kontoristinjo

Slovenko, z lepo pisavo, sprejme takoj tovarna v Pragi. Prosi se za prepise izpričeval iz meščanske in trgovske šole (ne originale, ker se zanje ne garantira) brez poštnih znamke vendar s priložno sliko. — Slednjič se prosi za izrecno dovoljenje staršev, da sme službo sprejeti. Mesečna plača 90 K. Vožnja do Prage povrnjena.

Tezadevne prošnje pod šifro „Dalbor 18“ restant, poštini urad Praga 22. 4112

Svetovnoslavna

je posebnost ploščata amer 18 kar. double zlata 36 urna žepna ura remont s sidrom, večkrat odlikovane znamke „Sirena“ ura ima veleprimo švicarsko kolesje in je od zlate ure za K 100 — ni ločiti. Za točen tek jamčim 5 let. 1 komad K 475, 2 kom. 930 dalje „Gloria“ srebrna žepna ura za K 360. Vsaki ura se zastop pridene eleg. pozlačena verižica. Brez rizika. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljanje po povzetju

S KOHANE, I. eksport ur Krakov, Sebastianova ulica 48.

Večja češka tvornica sprejme mladega

korespondenta mladega uradnika

izv. žbanega v izvršilnih zadevah. Polno znanje slovenščine in nemščine v govoru in pisavi ter stenografije pogoji. Nastop 1. prosinca 1914, plača po dogovoru. Dober Sokol telovadec ima prednost. Ponudbe s curriculum vitae in zahtevo plače na upravitelstvo „Slovenskega Naroda“ pod „Dva mlada uradnika“ do 2. grudnia t. l.

ozdravi brez vbrizganja pri gošpodih in damah vse bolezni spolovila, iztok, kapavico, boleznih v mehurju, kjer drugi pomočki odpovedo.

48 ur **Hernial-Dragee**

Škatlja (100 kom.) K 5.—, 2 škatlji za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje

Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris
Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: **Ervin Lederer, lek. Budapesta IV. Muzeum-köszut 21.** po povzetju ali ako se znesek pošlje naprej.

Dva lokala za trgovino ali pisarno se odda za februarjev termin eventualno tudi takoj.

Istotam se odda za februarjev ali majev termin, v I. nadstr., obstoj iz treh ali štirih sob ter pritliklin.

Več se izve pri **D. Rovšku, fotogr., Ljubljana, Kolodvorska ulica.** Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor. 4173

Pri ljubljanskem gradu!

Solidno blago!

Emil Dobrič, Ljubljana

Prešernova ulica št. 9, poleg c. kr. glavne pošte.
Povodom sv. Miklavža ter božičnih praznikov priporoča svojo vsestransko bogato založeno **trgovino galanterije, igrač predmetov za darila, srečelove in spomine!**
Zmerne cene! 4073 Zmerne cene!

Franc Kos Ljubljana, Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nogavice se ceno podpletujejo!

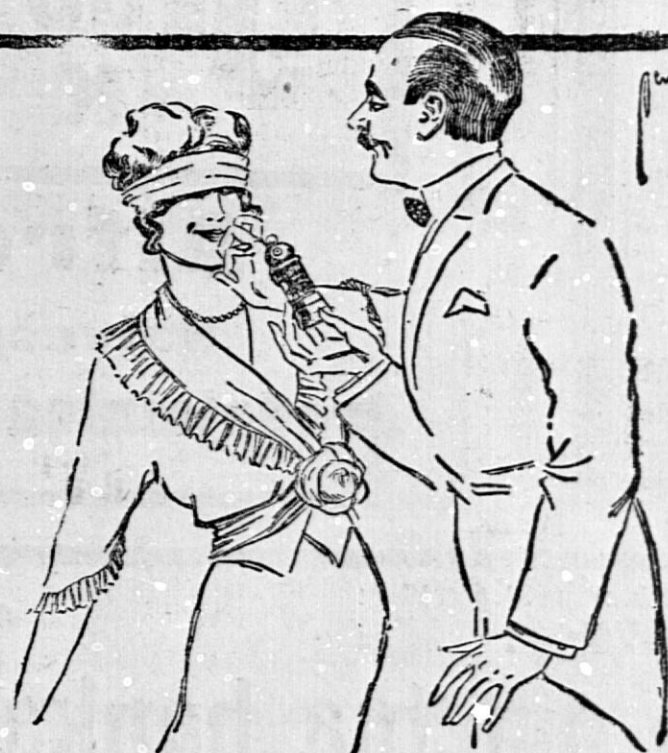
Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.
Sivalni stroji od 70 kron naprej.
Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno **Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.**

Lepa in koristna Mikavževa darila

po že priznani najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk
LJUBLJANA, Stari trg št. 18.

Ah!... to je ali šopek šmarnic ali **Dralleja iluzija v svetilniku**

Smarnica, vrtnica, bezeg heliotrop, reseda K 4.—, vijolica K 5.—. Po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in boljših brivnicah.

JURI DRALLE, BODENBACH n. L.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana, Kolezijska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno :: izdelane vence, šopke in trakove. ::

Dalje ima na razpolago :: za izposojevanje :: **ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinerše dekoracijske cvetlice za dvorane :: in balkone. ::**

Imam tudi vsakovrstne sadike do najzlahtnejših cvetlic in zelenjadi. Sprejemam tudi naročila za na deželo. Vsa naročila se izvršujejo :: točno in solidno. :: **Brzjavke: I. Bizovičar, :: vrtnar, Ljubljana. ::**

„Makrobiotika“, „Umetnost po-daljšanja življenja“.

tako se zove slovito delo zdravnika dr. Hufelanda. Kdor je to knjigo bral, ve, da ta umetnost obstoji poglavito v tem, da se človek varuje

telo slabših bolezni, si ne razburja živcev in obrok krvi ohrani v normalnem stanju. Ako se nam živci razburjajo, ako čutimo valovanje in pritisk krvi v glavo, stiskanje ali slabotnost srca, moramo gledati, da s pomočjo zdravnika zopet dosežemo normalno stanje. Tudi Fellerjev rastlinski esenčni fluid z zn. »Elsalfluid« pomirjuje, osvežuje, hladi, jači živce,

odganja glavobol in migreno, povzroča mirno, enakomerno spanje in seje tudi v mnogih drugih slučajih izkazal za dragoceno domače zdravilo.

Najbolj izhaja to iz zdravniških mnenj. Tako piše n. pr. med drugimi gospod dr. M. David, mestni zdravnik v Sieniawi pri Jaroslavu, da Fellerjev fluid z zn. »Elsalfluid« naj-

topleje priporoča. Gosp. dr. Neugebauer, Dunaj VIII. Laudongasse 42 piše, da je 83letnemu možu, ki so se mu apnenile žile odvodnice, priporočil Fellerjev fluid z zn. »Elsalfluid« in da je bolniku dobro služil.

Svojim bralcem moremo samo priporočati, da imajo to bolečino tolažeče, poživljajoče domače sredstvo vedno pri roki, kar ni nič težko,

ker stane 12 steklenic samo 5 kron franko.

Obenem lahko naročite preizkušene, voljno odvajajoče, kri čisteče rabarbarske kroglice z zn. »Elsa kroglice«, in sicer 6 škatljic za 4 K franko in sicer oboje od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 238 (Hrvaško).

— — — — — gi.

Domače podjetje!

3147

Domače podjetje!

Janko Češnik

Lingarjeva ulica — Ljubljana — Stritarjeva ulica

Priporoča slavn. občinstvu pri nakupovanju jesenskih in zimskih potrebščin tudi svojo lepo izbiro najnovejšega

modnega blaga za ženske in moške obleke.

Velika zaloga modnih pletov, šerp, rut itd.

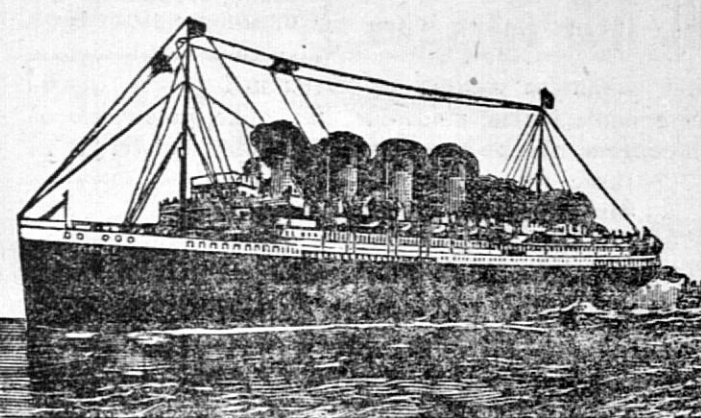
Vzorci na ogled pošiljam po pošti brezplačno — Cene nizke. — Postrežba strogo solidna

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz

Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 343-

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena po-

tovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetijske posojilnice,

nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike

v staro domovino po naj-

nižji ceni. Izdaja vozne

listke po vseh železnicah

za prirejanje zabavnih in

romarskih vlakov. Vsa po-

jasnila istotam brezplačno

Najsolidnejši vir

40 m dobrih ostankov za obleke	K 18—
40 m izvrstnih ostankov zim. blaga	„ 20—
30 m ostankov mod. blaga za obleke	„ 18—
6 parov velikih rjuh	„ 10—
100 kom. prima žepnih robcev	„ 13—
tucat dobrih brisač	„ 2-90
tucat prav težkih brisač	„ 4-80
10 toplih zimskih rut	„ 5—

Adolf Zucker, Plzenj št. 504 (Češko).

Razpošiljam samo po povzetju. Neuga-
jajoče vzamem vsak čas nazaj. Vzorci
se ne razpošiljajo. Najboljši dobavitelj
za trgovce, krošnjarje in sejmarje.

A. KUNC

Ljubljana

Dvorski trg 3.

Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke.Najnižje, stalne cene.
Ceniki na razpolago.Absolventinja trg. tečaja želi mesta
blagajničarke

v mestu ali na deželi. 4216

Cenjene ponudbe pod „Zanes-
ljivost“, pošto ležeče, Ljubljana.**Ali ste oženjeni?**Potem zahtevajte nove
vzorke 3 za 1 K, 6 za
1 K 80 h, 12 za K, 3-42
ilustrovan cenovnik i,
zdravniškimi nasveti
gratis in franko (zaprti)
30 h. — I. Singer
higienična manu-
faktura, Dunaj FL
Wiesingerstr. 8.

Denar nazaj,

če ni uspeha.

Zdravniški izkaz

o izvrstnem učinku.

Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi

oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za
vsako starost, **zanesljiv uspeh**. Rabi
se zunanje. Poizkusna pušica K 3, ve-
lika pušica, zadostna za uspeh K 8—
Razpošiljanje strogo diskretno. 3895

Kos dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E

Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zla-
tem jelenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.**Naša, za malo časa dolocena
posebna prodaja**

zbuja splošno pozornost!

Čevlji na trakove za gospode in dame

iz usnja box in chevreaux

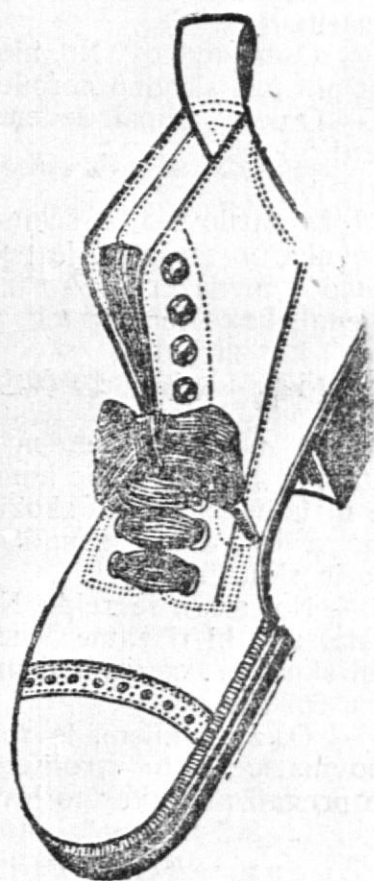
**9⁵⁰
K**

4142

**12⁵⁰
K****Alfred Fränkel** komanditna družba

Največje podjetje svoje vrste v monarhiji!

Prodajalnica v Ljubljani A. Seljak, Stritarjeva ulica 9.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

K 214,160.979.—

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 31. avg. 1913:

K 70,778.027.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter ra. konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papierjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papierjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje **borznih naročil** na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izpla-
čevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papierjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih
novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih pa-
pirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih
papierjev — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Ameriko. 1660

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41.

:::

Krasni zimski plašči za dame, poprej K 40.—, 60.—, 80.—,

:::

sedaj K 20.—, 25.—, 35.—.Veliko izbiro jako toplih mikado, potnih plaščev, z najboljšo kožuho po najnižjih
cenah, priporoča**Angleško skladišče oblek, O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.**

Proda se lesena šupa

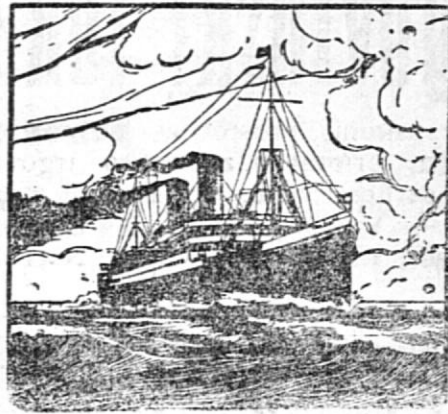
še v dobrem stanju, 13 m dolga in 540 m široka. Več se izve pri stavbni
tvrdki **Ivan Ogrin, Grubarjevo nabrežje šte. 8.**

osteljno perje ceno

zajamčeno novo in brez urahu, 1 kg sivega perja, puljenega K 140; boljsega
K 240; kg polbelega perja K 3—; kg belega perja, puljenega K 4—; kg boljsega
belega perja, puljenega K 6—; prima belega perja, puhastega K 8—; kg veleprima
polpuha, belega K 12—; kg polpuhastega perja, sivega K 520; kg puha, sivega K 6— in
K 8—; kg puha, belega, K 10—, kg prsnega puha K 12—.

Izgotovljene postelje

iz gostonitve rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga), pernica, veli-
kost 170 x 116 cm z dvema zglavnicama 80 x 58 cm, zadosti napolnjeno z novim,
sivim, štisčenim, močno polnilnim in stanovitnim perjem K 16—; polpuhasto perje
K 20—; puh K 24—; pernica sama K 9—, 12—, 14— in 18—; zglavnica K 3—,
350, 4— razpošilja po povzetju, zavojnina zastoj, tvornica posteljnega perja
Anton Polednak, Gradeo, Mariahilferstrasse 11/S.
Neugajajoče se zamenja ali denar nazaj. Neugajajoče se zamenja ali denar nazaj.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezžičnim brezžakom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobí dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODROR PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Voznja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za
Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

št. 9757/V. u.

4214

Razglas

s katerim se vojaškotaksni obvezanci pozivajo v zglasitev.

Na podstavi zakona z dne 10. februarja 1907. drž. zak. št. 30, se mo-
rajo vsi vojaškotaksni obvezanci do prestanka svoje vojaškotaksne obveznosti
vsako leto meseca januarja zglasiti pri tisti občini, ki imajo v njej dne 1. janu-
arja tistega leta svoje bivališče.

Oprostilo od osebnega dohodninskega davka ali od službene nadome-
stilne takse, ki ga je zaradi svojega 1200 K ne presegajočega dohodka ali iz drugih
razlogov pričakovati ali ki je v prejšnjem letu nastopilo, ne oprosti od dolžnosti
zglasitve.

Zglasitev se sme izvršiti pismeno ali pa ustno.

Pismena zglasitev se zgodi tako, da se pošlje na občino dva, po vseh
rubrikah s čitljivo pisavo popolnoma in resnično popolnjena zglasovalna formu-
larja. Zglasovalni formularji se dobivajo pri c. kr. okrajnem glavarstvu in pri
občinskem predstojništvu (pri mestnem magistratu) brezplačno. Pošiljatelj zglasitve
v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, so poštne proste.

Zglasovalni formularji so urejeni tako, da se zganejo in adresirajo ter
brez pismenega zavoja oddajo na pošto.

Ustne zglasitve vpiše občina v oba zglasovalna formularja.

Zglasitve, ki se izvrše s posredovanjem tretje osebe, ne odvežejo tiste-
ga, ki se je dolžan zglasiti od odgovornosti za izpolnitev njemu naložene za-
veznosti.

Tistim, ki so dolžni se zglasiti, pa predpisane zglasitve ne izvrše pra-
vočasno ali pa jo izvrše v bistvenih točkah nepopolno, se sme naložiti denarna
kazen do 50 K. Vojaškotaksni obvezanci, ki v svojih zglasitvah vedoma zakrvice
zamolčite ali neresnične napovedi, z padejo — v kolikor dejanje ne utemelji
učina, ki ga je po običnem kazenskem zakonu kaznovati kot kaznjivo dejanje
— denarnim kaznim do 500 K in ob posebno obtežujočih okoliščinah do
1000 K. Kadar denarnih kazni ni mogoče iztirjati, se izpremene v zaporne
kazni.

Vrhutega je političnemu oblastvu dano na prosto voljo, da takrat, kadar
se zglasitev ne izvrši pravočasno ali kadar se izvrši nepopolno na podstavi
znanih podatkov ali podatkov, ki se uradoma doženo, takoj določi vojaško
takso.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 24. novembra 1913.

J. POGAČNIK

Zaloga pohištva in mizarstvo. Ljubljana, Marije Te-
rezijske c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter je- Zaloga otomanov, di-
dilnih sob v različnih :: vanov, žimnic ::
: najnovejših slogih. : in otroških vozičkov.

Spalnica v amerikkanskem orehu
350 kron.

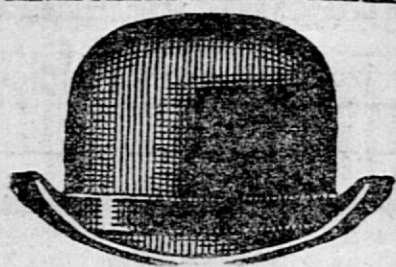
Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni
omari, 1 umivalnik z marmor. ploščo in ogledalom.

vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.

Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih stampilij

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11
priporoč

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovejše fasone

po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne proste

Popravila in preoblike
: točno in ceno.

Najcenejše

Popravila in preoblike
: točno in ceno.

dežnike
in solnčnike

domačega izdelka priporoč

tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalce streh in klepar, vpeljalce

strelododov, ter instalatere vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoč se st. občinstvu za izvrše-

vanje vsakršnih kleparskih del ter po-

krivanje z angleškim, francoskim in

tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek

z izbočno in ploščnato opeko, lesno-

cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kle-

parska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

priporoč svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi

umetelni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov

točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne proste.

Prodaja stavbnega materijala

okna, vrata, poči, štedilniki, strešna opeka itd. itd. radi podi-
ranje hlše št. 8. Turjaški trg. Pojasnila na licu mesta in v pi-
sarni R. Smielowski, Rimska cesta šte. 2.

Dobro blago se samo hvali!

G. F. Jurásek

vglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil

Ljubljana, Poljanska cesta 13.

Zaloga prvovrstnih glasovirjev, pianin, harmonijev, gosli, gitar, tamburic, citer,

harmonik itd. Najboljše strune „Weichold“ in druge ter vse potrebščine glasbil. —

Jamnim pismeno 10 let. — Zavod za uglaševanje ter popravila glasovirjev in vsega

glasbenega orodja.

Najcenejša posojevalnica.

Vglašujem »Glasbeni Maticje«, »Mladiki« in drugim

slovenskim zavodom. Svarim pred samouki in neiz-

kazanimi baje-strokovnjaki, ki instrumente samo po-

kvarijo. Edini samostojni strokovnjak za uglaševanje ter

popravila vseh glasbenih instru-

mentov je na Kranjskem

koncesionirana tvrdka

F. G. Jurásek.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični

čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12.50—16.50.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kroonland,
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vtiudna postrežba in spalnice po
novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjena zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej **stev. 35,**

od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Anversa
New York

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Učenec

14—15 let star,

se sprejme pri Ferdinandu Špihar, trgovcu
z mešanim blagom Št. Peter na Krasu.

Železnica za gradbe, (Rollbahn).

1750 m tračnic z zmenami, 26 prevračalnih vo-
zičkov, 6 vrtilnih plošč, 10 voz s ploščadmi
(platforma) dobro ohranjeno, se ceno
proda.Vprašanja pod „Rollbahn“ na upravnishvo
„Slovenskega Naroda“. 4161

Učenko

poštenih staršev, lepega vedenja ter z
primerno šolsko izobrazbo sprejme
tako mešana trgovina 4185

P. & A. Strel, Mokronog

Na obroke zlata verižica

za gospode in dame

60 gramov težka, K 140.—, me-
sečno 4 K. Prve vrste srebrna
ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K.
Pošilja se na vse strani. Kdor
bi rad ceno kupil uro in veri-
žico, naj piše takoj. R. Lechner,
Breslava (Lundenburg) 299
trgovina z zlatino.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah
odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa 3896

odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov
uspeh. Pušica za 4 K
zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem
jelenu“, drogeriji A. Kanc in „Adrija“.

Nečistosti kože

kakor ogrce, prišče,
tolščavost kože, hra-
pavo in razpokano
kožo odstrani

Pinosol

ki obsega zdravilne sestavine katrana
izolirane in proste dišečih, barvitih
in lepljivih snovi in ki je po opazova-
njih graške dermatološke klinike
učinkovitejši nego oficinalne vrste ko-
trana. Rabimo ga najbolje v obliki
tekočega Pinosolovega mila(v steklenicah po K 1.— in K 2.50 ki
trajata dolgo.) Kdor je navajen trdih
mil naj rabi

Pinosolovo boraksovo milo.

(80 vinarjev) ali

Pinosolovo žveplenomilno milo
(90 vinarjev.) Proti kožnim boleznim
in izpuščanjem priporočajo zdravniki
gotovo 10% Pinosolovo milo in Pino-
solovo žvepleno milo. Za izmivanje
glave proti izpadanju las, prhljaju itd.
služi tekoče Pinosolovo milo za lase po
K 1.— in K 2.50 (dolgotrajna poraba.)
V lekarnah, drogerijah, parfumerijah.
Izdela valnice Pinosola G. Hell & Komp.,
Opava, Dunaj I., Helfertorferstrasse 11-13.
V Ljubljani: drogerija B. Čvančara.

Milijoni rabijo proti

kašlju

hripavosti, kataru in zasle-
zenju, krčem in oslovsko-
mu kašlju, nego slastneKaiserjeve
prsne karamele
s „trema jekami“

6050

not. poverjenih
izpriceval od
zdravnikov in
zasebnikov za-
jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni
in slastni bonboni. 1562Zavitek 20 in 40 vin. škafija
60 v. Prodaja jih v Ljubljani:Ubald pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, le-
karna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Dežela le-
karna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni.
Mr. Ph. Jos. Cizmar, lekarna. Ant. Kanc, dro-
gerija. B. Čvančara, drogerija „Adrija“.Daniel Pirc, lekarna Idrja. J. Bergmann, le-
karna. Novo mesto. C. Andrijašič, lekarna.Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. Vi-
pava. Mi an Wacha, lekarna. Medika. A. Ro-
blek, lekarna. Radovljica. Hinko Brili, le-
karna. Litija. Karel Savnik, lekarna pri „Sv.
Trojici“, Kranj. Fr. Baccaricchi, lek. Postojna.Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych,
lekarna v Šk. Loki. Mg. Ph. B. Lavicka, lekarna.

Tržič. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice.

V. Arko, trgovec. Senožeče. Jos. Rudolf, drog.

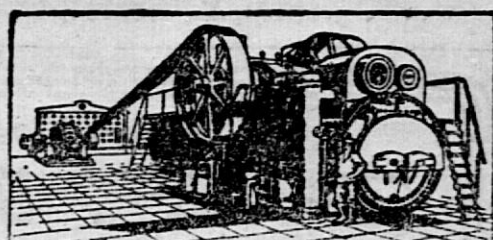
Litija. J. Kandušar, tre. Menges. Jos. Anck, le-
karna v Ribnici. J. R. Hočevar, lek. na Vrhniki.

R. WOLF

Devin-Buckau.

Podružnica:

Dunaj III, Am Heumarkt 21.

Bruselj, Buenos Aires 1910, Reubaix,
Turin. Draždani 1911: 8 Grand Prix.

Lokomobili z nasičeno in preogreto paro.

Originalna konstrukcija Wolf 10—800 k. s. 3249

Najizdatnejša poraba sile za vse obrti.

V celem izdelanih okoli 1 milijon k. s.

Pozor!

Veliko denarja si prihranite,
če kupite sedaj manufakturno blago pri

J. GROBELNIKU

prej Franc Souvan sin Ljubljana, Mesni trg št. 22.

Zakaj?

Radi slabe sezije in velike zaloge
hočem vendar zimsko blago razprodati

Zato

prodajam do
preklica po za

30% znižanih cenah!

Nihče naj ne zamudi te redke prilike res lepo novo blago ceno kupiti.
Primerna božična darila: svile, žameti, pliši, volneno in pralno blago,
sukno, rute vseh vrst. — Preproge, velike in na meter, preproge
za pred posteljo, za na stene, za čez zofo; koci za potovanje
in odeje. — Perilno blago.

Važno za vsacega!

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHINA

UNIKUM

MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše go-
veje obistne toščice z visoko
pasterizirano smetano, ima torej največjo re-
dino vrednost in je resnično zdrav.„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti
naravni izdelek.„UNIKUM“ je 50% cenejši od na-
zadnega presnega
masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in
pravo nadomestilo za
presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano

Izdelovanje

BLAIMSCHINA „UNIKUM“

je varovano s stalno državno kontrolo in je to
razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

BLAIMSCHINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Veliko in suho

skladišče

v mestu ali na periferiji
se išče za takoj ali v enem mesecu.

Ponudbe na 4146

Ivana Perdan, Ljubljana.

Starejši

asistent farmacije

Hrvat, išče stalnega mesta v le-
karni na Kranjskem. Reflektira samo
na stalna mesta. Nastop 2. ali 15. fe-
bruarja. 4207

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Odda se

trgovinski lokal

s stranskimi prostori v notranjem
mestu, pripraven za vsako trgovino
ali pisarno. Eventualno se tudi proda
hiša. — Vprašanja pod „Na dobrem
kraju“ na upravn. »Slov. Naroda“. 4204

Tvrdba F. Batjel v Gorici

Stolna ulica št. 2—4

sprejme takoj za stalno spretnega

pomočnika

za popravo dvokoles in šiv. strojev. 4202

S 1. januarjem 1914 se išče dvo-
strokega knjigovodstva popolnoma
zmožen in bilance vajen

knjigovodja

zmožen obeh deželnih jezikov v go-
voru in pisavi, sa tvornico v bližini
Ljubljane. 4174Ponudbe na upravnishvo »Slov.
Naroda« pod „Knjigovodja“.

Vseh vrst kurivo

Mehka in trda bukova drva, cela in
razcepljena ter v kolobarjih. Trbovelj-
ski kosovni premog. K 290 do K 348
za 100 kg. Trboveljski kosovni pre-
mog. zlasti dober za štedilnike, K 276
do K 340 za 100 kg. Velenjski sa-
lonski briketi Klara, edino in najboljšo
kurivo za peči, K 140 do K 180 za
100 komadov, postavljeno v hišo.Lesna trgovina St. & C. Tauzher,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 47.
Telefon šteč. 152. 4144

Za ohranitev

zdravega želodca

za podpiranje in uravnavo prebave za od-
stranitev škodljivega zagatenja, kate-
rega posledica so mnoge bolezni, vedno
učinkne jako dobrodejno

dr. Rose balzam za želodec

Znane posledice nezmernosti, napačne
diete, prehlajenja in telesna zaprtja n.
pr. vzpehavanje, gorečica, napenjanje,
tvoritev kisline, čut polnosti in krčne
bolečine se omiljujejo in odstranjujejo
in tako zabrani razvitek težkih in dol-
gotrajnih bolezni.

Svarilo!

Vsi deli embalaže nosi-
jo zak. vpisano znamko.
Nikjer si ne dajte vsi-
liti nadomestil.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj le-
karna, karna pri „Črnom orlu“, Praga
Mala strana, št. 203. ogel Nerudove ulice

Po pošti se razpošilja vsak dan.

Velika steklenica 2 K. — Mala ste-
klenica 1 K. — Po pošti ako pošljete
naprej 1 K 50 vin. dobite eno malo
steklenico, za 2 K 80 vin. eno veliko,
za 4 K 70 h dve veliki steklenici, za
8 K štiri velike steklenice, za 22 K
pa 14 velikih steklenic franko. Za-
loga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Volilci! Slovenci!

Dne 1. decembra 1913 stopiti Vam bo zopet na volišče. Narodna Vaša dolžnost in čast Ljubljane Vas kliče, da izberete in odpošljete v deželno zbornico iz svoje srede moža, ki bo neustrašno in vestno zastopal Vaše gospodarske in narodne koristi. Narodno-napredne stranke kandidat za splošno kurijo v Ljubljani je dosedanji njen zastopnik v deželni zbornici:

Josip Turk

posestnik in podjetnik v Ljubljani.

Strankina čast in čast naše bele Ljubljane zahtevati, da združimo vse moči za sijajno zmago našega kandidata. Omahljivcev v naših vrstah ne sme biti!

Volilci! Slovenci! Narodno-napredna stranka je vedno visoko dvigala slovenski prapor, prapor slovenske, napredne Ljubljane.

Zato pa Vas stranka poziva, da se ob sedanjih deželnozborskih volitvah združite vsi pod njenim praporom ter soglasno volite kandidata narodno-napredne stranke.

Z neustrašnim, odločnim nastopom in z strogo disciplino naših vrst, je zmaga — **naša!**

**Izvrševalni odbor
narodno-napredne stranke.**

**V soboto, 29. novembra
ob pol 9. zvečer priredi
politično društvo za dvorski okraj
volilni shod**
v gostilni pri Tončkovem Franceljnu (Oblak)
na Tržaški cesti št. 22.

**Samostojni kandidatje v
splošni kuriji.**

Kmetijski volilci, ki so jim pri srcu kmetijske in narodne koristi, a mečejo imeti nobenih stikov z vladačo koruptno klerikalno stranko, so sklenili postaviti po vseh kmetijskih okrajih samostojne kmetijske kandidature.

Ti samostojni kmetijski kandidati v splošni volilni skupini, ki volijo v ponedeljek, dne 1. decembra t. l. so:

Za sodni okraj: Ljubljanska okolica:

Andrej Knez,
posestnik na Viču.

Za sodne okraje: Postojna, Senožeče, Lož, Ilirska Bistrica in Vipava:

Ferdo Gašparl,
živinozdravnik in posestnik v Postojni.

Za sodne okraje: Ribnica, Kočevje, Velike Lašče in Žužemberk:

Fran Andolšek,
posestnik v Velikih Poljanah.

Za sodni okraj: Novo mesto:
Amat Škerli,
posestnik v Gotni vasi.

Za sodna okraja: Metlika in Črnomelj:
Josip Fleischman,
posestnik v Metliki h. št. 45.

Za sodne okraje: Radovljica, Kranjska gora in Trzin:

Anton Kržišnik,
posestnik v Žirovnici.

Za sodna okraja: Kamnik in Brdo:

Andrej Stokar,
poslovodja v Domžalah.

Za sodne okraje: Litija, Radeče in Višnja gora:

Ivan Taufer,
posestnik v Zagorju.

Za sodne okraje: Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje:

Fran Zupančič,
posestnik na Rakovniku.

Za sodne okraje: Logatec, Idrija, Cerknica in Vrhnika:

Fran Majdič,
živinozdravnik in posestnik v Logatcu.

Za sodna okraja: Kranj in Škofja Loka:

Fran Dolenc,
posestnik v Stari Loki.

Razen teh je kandidat neodvisnih kmetov še ta - le posestnik:

Za okraj Krško in dolnji kostanjeviški okraj:

Matija Kožar,
mlinar in posestnik v Velikih Malencah.

Vsi kmetje, ki so jim pri srcu koristi kmetijskega stanu, naj neustrašno volijo te priporočene kandidate v glasben protest proti pogubonosnemu gospodarstvu sedanje deželnozborske večine!

V nedeljo, dne 30. novembra

ob 3. uri popoldne

javen

volilni shod

v gostilni pri Mokarju na Barju.

Barjani udeležite se tega shoda, da slišite resnico o klerikalnem gospodarstvu v deželi!

Legitimacije in glasovnice

za deželnozborsko volitev dostavljajo se kot vse pošiljate v povratnicam lastnoročno naslovnikom. Ako pismo- noša volilca ne dobi doma, mu pusti na domu pismo obvestilo, s katerim more glasovnico na pošti dvigniti. Obveščencem izdajajo se do 28. t. m. legitimacije in glasovnice v oddelku pismo- nošev od 6. ure jutraj nepretrgoma do 7. ure zvečer. Ponovno dostavljanje je iz službeno - obratnih ozirov nemogoče.

42 resnic kot odgoor na 21 „Domoljubovih“ in „Slovenčevih“ laži.

1. Prva resnica. S. L. S. je prevzela l. 1908., ko je zavladala v deželi, deželno gospodarstvo v najlepšem redu in v prav dobrem položaju. Vsako leto preje je bilo v deželni blagajni še precej preostanka. To leto (1908) je ostalo gotovine 9343 K.

2. Druga resnica. Takoj prvo leto je bil v deželni blagajni primanjkljaj. Samo leta 1911. je deželnozborska večina S. L. S. napravila v rednem deželnem gospodarstvu že pol drugi milijon kron primanjkljaja. Deželni odbor je začel torej izredno lahkomišelnost in potratljivo gospodariti.

3. Tretja resnica. Deželni odbor je zabil v mline in mlinске podrtje več stotisoč kron, ki ne nesejo niti fیکا, za katere pa je treba vsako leto plačevati visoke obresti.

4. Četrta resnica. Deželna električna centrala na Završnici ne bo nikdar dobičkanosna. Neprenehoma vsako leto bo treba doplačati sto do stopeidesettisoč kron, kar pomeni štiri odstotke deželnih doklad. Pol drugi milijon do dva milijona kron bo ta naprava stala, predno bo zgrajena.

5. Peta resnica. Poprava stanovanja deželnega glavarja dr. Šusteršiča je stala čez dvainštiridesettisoč kron. Prazni so izgovori, da so glavarjeve preproge moli pojedli.

6. Šesta resnica. Potni stroški ter stroški za avtomobil so skočili pri deželni upravi od par tisoč kron skoraj na šestdesettisoč kron. Petdesettisoč kron so za potne stroške in dijete prejeli iz deželne blagajne večinoma dr. Zajec, dr. Lampe in dr. Pegan. Te ogromne vsote deželnega denarja so šle večinoma za politično agitacijo klerikalne stranke.

7. Sedma resnica. Deželni avtomobil, ki neprenehoma šviga po cestah, je stal leta 1911 enaindvajset tisoč kron, leta 1912 pa tridesettisoč kron. Vsak deželni odbornik, ki se ž njim kam pelja, dobi za potne stroške trideset kron na dan. Avtomobil sam pa stane najmanj sedemdeset vinarjev za vsak kilometer vožnje tja in sedemdeset vinarjev za vsak kilometer nazaj. Vsakdo lahko zračuna, kako drago se vozi dr. Šusteršič, Lampe in drugi klerikalni agitatorji za denar davkoplačevalcev.

8. Osmna resnica. Od stopeidesettisoč kron, ki jih je deželni odbor razdelil za podpore hlevov in svinjakov, je šlo skoraj vse za podkupovanje volilcev in za kupovanje pristašev S. L. S., ne glede na povzdigo živinoreje in potrebo podpirancev.

9. Deveta resnica. Pri premovanju goveje živine so dobivali denarne premije le zaznamovani klerikalci, če tudi za mršave in zanikarne živali. Podpore vredni in potrebni kmetje in živinorejci so dobivali k večjemu medalje.

10. Deseta resnica. Vzrejevalne premije za teleta je delil deželni odbor z največje potratnostjo le po politični pripadnosti posestnikov.

11. Enajsta resnica. Cistokrvno plemensko živino je dajal deželni odbor samo pristašem S. L. S., zlasti župnikom, županom in mežnarjem.

12. Dvanajsta resnica. Deželni odbor je kupil posestvo Robež pri Medvodah za vzrejo bikov. Državni inšpektor živinoreje je izrekel o njem uničujočo obsodbo, češ, da je negospodarski. Izguba se manjša le s tem, ker se oddajajo bik, ki so vredni tristo do štiristo kron »Kmetijski družbi«, ki jim mora na Lampetov ukaz kupovati, oziroma plačevati po osemstot kron na račun državnih prispevkov za živinorejo.

13. Trinajsta resnica. Deželni odbor je redil na Kodelovem 37 krav, ki jih je kupil za sedemtridesettisoč kron. Krave so jetične in jih je že sedaj radi jetike štiri do pet proč prišlo. Mleko teh krav dobivajo bolniki v deželni bolnišnici.

14. Štirinajsta resnica. Deželni odbor je kupil na Nemškem za drag denar po 400 do 600 kron plemenske svinje ter jih za več tisoč kron po nizki ceni oddal na Vrhniko klerikalcu Tršarju. Vse je šlo rakom žvižgat!

15. Petnajsta resnica. Deželni odbor je delil beraško plačanim in stradajočim učiteljem draginske doklade ostudno krivično po političnem mišljenju in ne po zaslugenju in po potrebi. Najbolj dobri in pošteti učitelji, ki za ljudstvo kaj store, niso ničesar dobili.

16. Šestnajsta resnica. Še celo učiteljskim vdovam je delil deželni odbor miloščno krivično in pristransko. Le one reve, ki so obljubile, da se nariče na »Slovenca« ali »Domoljuba«, so dobile podporo.

17. Sedemnajsta resnica. Deželni odbor je zanesel politiko tudi v čisto

dobrodelna gasilna društva. Deželne podpore je delil na v vnebovprijoč krivičen način. Le politični pristaši S. L. S. so dobivali podpore, poštena in požrtvovalna gasilna društva, ki so rešila že milijone premoženja ljudem, niso dobila ničesar.

18. Osemnajsta resnica. Enako krivično, pristransko, potratno, zapravljivo in brezvestno je gospodaril deželni odbor zadnjih pet let v vseh panogah deželnega gospodarstva. Do danes je radi tega napravil v rednem deželnem gospodarstvu okroglo pet milijonov kron primanjkljaja. Samo tega primanjkljaja pade na vsak volilni okraj splošne kurije okroglo petstotisoč kron in na vsakega volilca 80 do 100 kron.

19. Devetnajsta resnica. Pri vsem tem pa S. L. S. ni izpolnila kmetškemu ljudstvu niti ene danih obljub. Jasno je, da je z njimi le ubogo ljudstvo varala in goljufala. Ogromne svote denarja so šle iz deželne blagajne. Gospodarski položaj je ostal neizpremenjen slab in obupen. V zadnjih letih je zbežalo s Kranjskega v Ameriko čez 80.000 ljudi.

20. Dvajseta resnica. S. L. S. v deželnem zboru še ust ni odprla za razdolžitev kmečkih posestev. Kmečki dolgovi, ki znašajo danes čez 180 milijonov kron, po zaslugi in prizadevanju S. L. S. za par milijonov vsako leto še zrastejo.

21. Enaindvajseta resnica. Ustanovila ni deželne zavarovalnice zoper požar. Pač pa so klerikalci ustanovili svojo strankarsko zavarovalnico, ki kmete neusmiljeno tožari za vsak vinar.

22. Dvaindvajseta resnica. Ustanovila ni deželne živinske zavarovalnice. V »Slovencu« z dne 22. t. m. pravi dr. Lampe, da deželne živinske zavarovalnice S. L. S. tudi ustanovila ne bo ter da naj si kmetje sami pomagajo po krajevnih živinskih zavarovalnicah. Deželni odbor je milijone raje zabil drugam, mesto da bi pomagal kmetu tamkaj, kjer ga najbolj čevlji žuli.

23. Triindvajseta resnica. Deželni odbor je gledal, da ostane njegovo gospodarstvo kolikor mogoče le pod enim klobukom. Bal se je, da bi mu kdo pogledal v karte. Skrival je račune.

24. Štiriindvajseta resnica. S. L. S. stranka je v deželnem zboru zavrnila predlog, da naj se vse delo in vsi računi za električno centralo na Završnici po posebni nepristranski komisiji strokovno jasko preiščejo. Bali so le — luči!

25. Petindvajseta resnica. S. L. S. stranka je v deželnem zboru odklonila razpravo o »Ljudski posojilnici« in deželni garanciji, ki jo je deželnozborska večina protipostavno sklenila za 22 milijonov njenih vlog. Govorniku opozicije je vzel glavar besedo, ker je hotel o tem govoriti. Zalučala se jim je v obraz resnica: »Bojte se!«

26. Šestindvajseta resnica. Pozvan od deželnega odbornika dr. Novaka je dr. Lampe predložil namesto za 11.000 le za 5000 kron računov o potnih stroških deželnih odbornikov, za 6000 kron pa ni predložil nobenega računa! Ta resnica se je zalučala dr. Lampetu v obraz v deželnem zboru, a na njo ni mogel ničesar odgovoriti. Sedaj bi kljukce rad vse utajil.

27. Sedemindvajseta resnica. Pet milijonov kron, ki jih je porabil deželni odbor v pokritje letnih primanjkljajev za redno deželno gospodarstvo zadnjih pet let, je vzel deželni odbor od štirinajst milijonov kron melijoračnega posojila. Tega bi ne smel storiti, ker je bilo melijoračno posojilo najeto samo za gospodarska izboljšavanja, vodovode, ceste, močvirnata zemljišča itd.

28. Osemindvajseta resnica. Od štirinajst milijonov kron melijoračnega posojila, ki je bilo najeto samo za gospodarska izboljšavanja je deželni odbor porabil v ta namen le tri milijone kron.

29. Devetindvajseta resnica. Od štirinajst milijonov kron melijoračnega posojila ima deželni odbor naložene štiri milijone pri »Ljudski posojilnici«, »Gospodarski Zvezi«, »Vzajemnem podpornem društvu«, »Trgowski obrtni zadrugi v Ljubljani«, torej pri klerikalnih gospodarskih zavodih, kjer se z denarji špekulira in kateri zavodi nimajo puplarne varnosti.

30. Trideseta resnica. Deželni odbor nima danes od štirinajst milijonov kron melijoračnega zaklada ničesar v roke vzeti, če tudi ima deželni finančni minister na papirju še vse milijone. Dr. Lampe pravi, da je papir potrpeljiv.

31. Enaintrideseta resnica. S. L. S. hoče najeti nove milijone dolgov. Krek je v finančnem odseku zadnjega zasedanja deželnega zbora izjavil, da bo treba v svrhu pokritja deželnega primanjkljaja najeti novo posojilo. Govorilo se je o posojilu v znesku 5 milijonov kron.

32. Dvaintrideseta resnica. S. L. S. hoče zvišati deželne doklade. Davkoplačevalci najboljše store, ako že danes pripravijo denar, da bo tem lažje dr. Lampe, ako bo zopet zmagal, skozi celih šest let naprej neusmiljeno zapravljati denar davkoplačevalcev. To lahko preprečijo edinole samostojni kmečki kandidati, ki ne bodo nikdar pljuvali v lastno skledo in zvišavali doklade. Dr. Lampe pa ne ve, kaj se pravi plačevati davke.

33. Triintrideseta resnica. Deželni odbor ničesar ne podari. Vsak vinar, ki gre iz deželne blagajne, gre iz žepa deželnih davkoplačevalcev. Žalostno je, da bodo ravno davkoplačevalci morali trpeti zapravljivost in potratnost dosedanjega deželnega odbora.

34. Štiriintrideseta resnica. Štirinajst milijonov kron bo hitro zapravljenih, povrnen bo pa ta dolg šele leta 1967. Do tedaj pa ne bodo davkoplačevalci plačali le štirinajst milijonov kron nazaj, marveč s kapitalom in obrestmi vred več kot dvainštirideset milijonov kron. Na vsako hišo na Kranjskem, če bi se te milijone enakomerno razdelilo, bi prišlo 500 K; na vsak joki dobre in slabe zemlje 28 kron; na vsakega volilca v kmečki kuriji tisočštiristo kron. To so dejanja, ki kriče in vpijejo, in ne samo govore!

35. Petintrideseta resnica. Od štirinajst milijonov kron se plačujejo že sedaj visoke obresti vsako leto in sicer okoli sedemstotisoč kron. Na vsak volilni okraj splošne kurije pade 70.000 kron. Zato volilci lahko nekaj zahtevajo!

36. Šestintrideseta resnica. Deželni odbor pa ni samo denarja razsipaval, marveč je uvedel v deželo krivico, pritisk, sovraštvo, strahovlado in najbolj nekrščansko in nepošteno gospodarstvo. Deželni odbor se je zavzel za prešestovanje, ker je spodil iz deželne službe paznika prisilne delavnice Alojzija Bučarja. Zavzel se je za klerikalnega župana Oražma iz Most, ki je hotel zapeljati s silo Bučarjevo ženo k prešestovanju.

37. Sedemintrideseta resnica. Deželni glavar dr. Šusteršič je v deželnem zboru zavrnil interpelacijo radi »Vodiške Johance«. Kot deželni glavar katoliške dežele ni smatral za potrebno, da bi vsaj protestiral proti bogoskrunstvu in motenju vere, ki se je vršilo v Vodiškem farovžu.

38. Osemintrideseta resnica. V deželnem zboru so poslanci S. L. S. ploskali, skakali in vpili od veselja, ko je voditelj S. L. S. profesor v lemenatu dr. Janez Evangelist Krek imenoval svojo ljubico vlačugo. Dr. Krek še vedno bere mašo.

39. Devetintrideseta resnica. V deželnem zboru je dr. Krek ob burnem pritrevanju vseh poslancev S. L. S. vse porotnike, ki so kdaj sodili po svoji najboljši vesti pri porotnih obravnavah na Kranjskem, imenoval krivoprišežnike in s tem izrekel najostudnejšo krivično obdolžitev poslošnih ljudskih sodnikov.

40. Štrideseta resnica. Vsak pameten in količkaj brihten človek že uvideva, da je deželno gospodarstvo za nič ter gospodarstvo deželnih mogotcev za Kranjsko kronovino največja nesreča. Tega mnenja so celo pošteti pristaši S. L. S.

41. Enainštirideseta resnica. Bivši klerikalni poslanec Mandelj je n. pr. odložil deželnozborski mandat ter izdal pojasnilo, v katerem pravi, da ga odlaga zato, ker ne more več zagovarjati pred volilci Lampetove zapravljivosti.

42. Dvainštirideseta resnica. Bivši deželni glavar pl. Šuklje, ki razmere najbolje pozna, je v posebni knjigi obsodil deželno gospodarstvo ter korupcijo, ki vlada v deželnem odboru. Tudi je dejal pred kratkim naslednje besede: »V šestih letih bodo požrli sami sebe in deželo Kranjsko!« Misli je pri tem dr. Šusteršiča, Pegana, Zajca in druge deželne koritarje.

**V soboto, 29. novembra
ob 8. uri zvečer**

javen

volilni shod

v gostilni pri Pavšku
na Martinovi cesti.

Volilci šentpeterskega okraja in okolici pridite vsi na shod!

Somišljeniki!

Pazite na svoje legitimacije. Ne dajte jih nikomur iz rok, če ga ne poznate, da je odločen naš pristaš. Nasprotniki skušajo izvabiti legitimacije našim volilcem — torej pozor pred njimi!

Vabilo na velik shod volilcev

ki se bo vršil
v nedeljo, 30. novembra
ob pol 10. uri dopoldne
v kavarni pri „Slonu“ v Vođmatu.

Volilci, udeležite se polnoštevilno!
Na shodu govorita samostojni kan-
didat **Andrej Knez** in **Adolf Rib-
nikar**.

Sklicatelj L.

Naprednjaki v Mostah. Pozor!

Agitacijski lokal za volitve v
deželni zbor dne 1. decembra t. l.
se nahaja v gostilni pri „Joškotu“
in tudi v restavraciji pri „Miškotu“
za volilce iz Posavja in Most. Vsak
napreden volilec naj se zgleda v vo-
lilnem lokalu ali pri „Joškotu“ ali
v restavraciji, da se prepriča, ali ima
pravega kandidata ali ne na svoji
glasovnici. ODBOR.

Književnost.

— »Slovenski Pravniki« ima v
št. 11. sledečo vsebino: 1. Ivan Kav-
nik: Načrt hrvaškega civilnega
pravdnega reda. 2. Iz pravosodne
prakse. A. Civilno pravo. a) Samo-
pomoč po § 344. obč. drž. zak. je do-
pustna tudi napram posestni pravici
nasprotnika, ako tisti, ki se samopo-
moči poslužuje, za oviro še ni vedel in
zaradi tega ni zahteval prej sodne
zaščite svoje pravice. b) Zasilne po-
ti ni pripustiti preko ograjenega šol-
skega vrta, če bi tudi javni ozirni ne
nasprotovali. (§ 4., odst. 3. zakona o
pripuščanju zasebnih poti z dne 7.
julija 1896, št. 140. dež. zak.). c) Po-
jem »ustavitev izplačevanja« po § 6.
izpodbijnega zakona z dne 16. marca
1884, št. 36. drž. zak. d) Pri zemlji-
skih služnostih ni bistveno treba ne-
posrednega stika med gospodujočim
in služnim zemljiščem; za to v za-
konu ni podlage. (§§ 472—475, 482
do 486 obč. drž. zak.). e) Obseg poj-
ma »živež« v izročilnih pogodbah.
Živež obsega po sebi zgolj prehrano,
ne tudi potrebne obleke in stroškov
za zdravljenje in zdravila. f) Določ-
be § 99 i. n. imajo namen, olajšati to-
zemskemu tožniku zasledovanje
pravic, da mu jih ni treba iskati pri
inozemskemu sodniku, ne pa omogo-
čiti inozemcu, da se izogne svojemu
domačemu sodniku. g) V slučaju
zdržene razprave o glavni stvari in
o ugovoru nepristojnosti, gre tožen-
cu, ki zmaga na drugi stopinji z ugo-
vorom nepristojnosti sodišča, prime-
ren znesek pravnih stroškov prvo-
sodne razprave. B. Kazensko pravo.
a) K uporabi § 410. k. pr. r. (Razsod-
ba kasac. dvora z dne 3. septembra
1913 opr. št. Kr I 334/13-4.). b) Pri
prestopku hudobnega poškodovanja
tuje lastnine po § 468. k. z. je treba,
da si je storilec tudi svest protizako-
nitega dejanja. Napačno razumevanje
zakonitih določb, ki ne spadajo v
področje kazenskega zakona, je v
svojih posledicah zgolj zmotna v dej-
stvih. K škodi na premoženju v slu-
čaju neopravičene obsojbe (§ 1. za-
kona z dne 16. marca 1892 drž. zak.
št. 64) spadajo tudi vsi stroški za za-
stopanje v obnovnem postopanju.
c) Kazenski postavek prestopka zo-
per varnost življenja o § 343. k. z. je
enoten, prestopke zastara torej v
enem letu. (Odločba vrhovnega in
kasacijskega dvora od 15. maja opr.
št. Kr I 210/13.). 3. Kazenske drobt-
nice. 4. Književna poročila. 5. Razne
vesti.

— **Pravljice.** Pestra zbirka prav-
ljic, na čelu jim Erbenova Zlatolaska,
za njo niz najlepših hrvaških prav-
ljic, kakor Zmaj in cekarjev sin, Vr-
lim pobratim, Usod, ki deli srečo in
nesrečo, Pepelka, Poprče, Div-Ko-
njič, Zmaj ženin, Grad niti na nebu,
niti na zemlji, se dobi v **Narodni
knjižarni v Ljubljani**. Knjiga, ki je
najprimernejše darilo za našo mladi-
no posebno sedaj za Miklavža in za
Božič, ima poleg lepe in bogate prav-
ljiske vsebine tudi več krasnih raz-
nobarnih slik in risb k tekstu. Po-
sebnost lepe so slike kakor uvodna
slika Zlatolaska. »Zlati lasje so ji
vzplavali v gostih kitah z glave dol
do zemlje...« Dalje: »Bil je nekoč
kralj, »Uganeš li, katera izmed njih
je Zlatolaska« in »Jurček jo je odve-
del svojemu gospodu za nevesto«. Le-
pe so risbe: »Aždaja in carjev
sin«, »Usod, ki deli srečo in nesre-
čo!«, »Pepelka«, »Poprče«, »Div ko-
njič«, »Zmaj ženin« in »Grad« niti na

nebu, niti na zemlji. Knjiga, ki se do-
bi, kot že omenjeno, v Narodni knji-
žarni v Prešernovi ulici, stane 5 K,
po pošti 5 kron 30 v. Ta knjiga je edi-
na svoje vrste in jo toplo priporoča-
mo slovenskim staršem.

Volilci Spodnje in Zgornje Šiške!

Vabimo Vas na

volilni shod

ki se bo vršil

v soboto, dne 29. novembra

ob 8. uri zvečer

v gostilni pri Moharju v Spodnji Šiški.

Govorita dr. Fran Novak in kan-
didat Andrej Knez.

Volilci, udeležite se tega shoda v
čim največjem številu!

Volilci! Somišljeniki!

Ker legitimacije pismonoše
dostavljajo le volilcem samim,
mnoho legitimacij ni dostavljeno.
Te se lahko dvigne do vstevši
28. t. m. na glavni pošti od 7.—8.
zjutraj ali pa do 2. popoldne. S
seboj je prinesiti delavsko knji-
žico ali rojstni list ali pa kako
drugo izpričevalo (dokument),
ker se legitimacije sicer ne izroči.
Dne 29. in 30. novembra pa se
dobe nedostavljene legitimacije
na c. kr. deželni vladi.

Izpred sodišča.

Obdačenje podpornih fondov.
Akcijska družba Göppinger, jeklar-
na v Beli peči, je dvignila proti fi-
nančnemu ravnanstvu v Ljubljani
pritožbo, ker se je pritegnil k pod-
stavi za obdačenje tudi podporni
fond za družbene uradnike in usluž-
bence, ki je bil ustanovljen povodom
60letnice vladanja cesarja. V pritož-
bi se navaja, da se je zvišal ta fond
od 10.000 kron na 33.000 kron in si-
cer z dodatnimi vplačili. Ta fond se
mora torej kot pomoč za oskrbo
uslužbencev izločiti iz podlage za
obdačenje. Temu mnenju nasproti je
trdilo finančno ravnanstvo, da se
ta fond ne more smatrati za specijal-
no reservo, vsled tega je njegova
pritegnitev k podstavi za obdačenje
popolnoma opravičena. Temu nazoru
se je pridružil tudi upravno sodišče
in je pritožbo kot neutemeljeno za-
vrnilo.

Tuje lastnine se ne sme zasta-
viti. Pri deželnem sodišču v Celovcu
je bil obsojen trgovski potnik J. V.
zaradi poverbe 400 kron na 4 me-
sece težke ječe, oproščen pa je bil
obtožbe zaradi poverbe enega

kolesa, ker obtoženec kolesa ni pro-
dal, marveč ga je samo zastavil in
vsled tega ni izgubil pravice s koles-
som razpolagati, posebno ker je bilo
kolo zastavljeno samo za 36 kron.
Obtoženec bi bil kolo lahko v krat-
kem času rešil in ga lastniku vrnil.
Proti ti oprostitni razsodbi se je dr-
žavno pravdnštvo celovsko pritožilo
na kasacijski dvor. Zastopnik gene-
ralne prokurature je izjavil, da je
pritožba državnega pravdnštva ute-
meljena, kajti ne samo prodaja mar-
več tudi zastava zaupanih stvari po-
meni protipostavno prilastitev tuje
lastnine in tvori dejanski stan pone-
verbe ne oziraje se na to, ali je imel
obtoženec namen kolo rešiti in ga
vrniti lastniku. Pozneje popravljena
škoda ne izključuje kazni. Kasacij-
ski dvor se je pridružil temu izjava-
nju in je razveljavil oprostitno sod-
bo glede kolesa in zvišal kazen vsled
tega od 4 na 5 mesecev.

II. družinski večer

„Narodne čitalnice“

v soboto dne 29. novembra 1913.

v „Narodnem domu“.

Začetek ob pol 9. uri zvečer.

Današnji list obsega 22 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Na splošno zahtevo!
Narodni dom. Narodni dom.
Dvorana „Slavec“.

Akademično predavanje

g. prof. Weiss z zanimljivimi eksperimenti
o hipnozi in sugestiji
(o nezavednem duševnem življenju)

tema: somnambulizem

se vrši

v ponedeljek 1. dec. v dvorani Slavec ob

polu 9. uri zvečer. Vstopnina 1. krono.

Srednješolci nimajo pristopa.

Dame dobrodošle! Dame dobrodošle!

Najstarejša, najodličnejša
: konjakova :
znamka 4222

Grofa Stefana Kegleviča naslednik

PROMENTON.

Na premnogih domačih in inozemskih razsta-
vah odlikovan izključno s častnimi diplomami.

Zahvala.

Za iskazano sočutje povodom
smrti naše ljubljene soproge, ozir.
matere, sestre, tete in gospe

Marije Hafner roj. Ramovš

kakor tudi za mnogobrojno častno
spremstvo pokojnice na zadnjem potu
in za podarjene vence in šopke, iz-
rekamo tem potom iskreno zahvalo.

Se posebno pa se zahvalujemo
g. zdravniku Benjamin Ipavcu, ki je
do zadnjega z vso požrtvovalnostjo
stal ob njeni strani.

Sp. Šiška, 29. nov. 1913.

Žalujoci ostali.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

Letnik XXXIII. (1913).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrti
lota 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

ZAHVALA.

Za vse izraze sočutja ob boleznih in smrti našega ljubljene-
ga soproga, očeta, sina i. t. d., gospoda

Viktorja Vasiča

c. in kr. mornaričnega komisarja v pokoju in notarskega kandidata

kakor tudi za toli mnogobrojno spremstvo nam predragega poko-
nika na zadnji poti, izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo za-
hvalo. Še posebej se zahvaljujemo sl. društvom, zlasti gg. pevcem
in bratom „Sokolom“, gg. uradnikom in profesorjem, gospem in
gospodičnam, gg. dijakom ter vsem znancem in prijateljem nepo-
zabnega rajnika.

V Novem mestu in v Ljubljani, dne 28. novembra 1913.

Žalujoci ostali.

4249

V globoki žalosti potrti naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem,
da je naša iskrenoljubljena soproga, mati in stara mati, gospa

Franja Velkavrh vdova Mally posestnica

v petek popoldne, v starosti 69 let, previdena s sv. zakramenti, mirno in vdano preminila.

Truplo preblage pokojnice se bode v nedeljo, dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne slovesno
blagoslovilo, ter se iz hiše žalosti, Komenskega ulica št. 5, prepeljalo v rodbinsko grobnico k
Sv. Kristofu k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 28. novembra 1913.

Ivan Velkavrh, c. kr. nadporočnik v p., soproga **Fran Mally**, tovarnar in trgovec, sin. **Antonija Mally**,
sneha, **Vida, Danica, Vera** in **Mara Mally**, vnukinje.

I. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

4241